

1 Učební plán

1.1 II. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	Celkem hodin za předmět	Z toho disponibilní (v tabulce hodiny označeny červeně)	Součet hodin za oblast
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4/1	16	1	34
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0	
	Německý jazyk	0	0	3/3	3/3	6	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4/1	16	1	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	1	0	0	1	0	1
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2/1	8	1	12
	Výchova k občanství	1	1	1	1	4	0	
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	8	0	24
	Chemie	0	0	2	2	4	0	
	Přírodopis	2/1	2/1	1	1	6	2	
	Zeměpis	2	2	1	1	6	0	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1/1	4	1	4
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0	10
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	1	1	1	2	5	0	17
	Atletika / Plavání (žák si volí na začátku školního roku 1 aktivitu)	2/2	2/2	2/2	2/2	8	8	
	Výchova ke zdraví	1	1	1	1	4	0	
Doplňující vzdělávací obor	Volitelný předmět	1/1	1/1	1/1	1/1	4	4	4
	Celkem	29	30	31	32	122	24	122

2 Učební osnovy

2.1 Jazyk a jazyková komunikace

2.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vyučovací předmět **Český jazyk** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku základní školy. V každém ročníku 4 hodiny týdně. Výuka navazuje na učivo předmětu z prvního stupně základní školy.

Jazyková a literární výuka jako nezbytná součást výchovně vzdělávacího procesu je zaměřena především na to, aby žáci získali takové znalosti a dovednosti, které jim umožní vyjadřovat své postoje, názory, myšlenky, city, pocity. Aby správně porozuměli různým psaným i mluveným jazykovým projevům, uměli se vcítit do pocitů druhých lidí a uměli pochopit svou roli v různých komunikačních situacích. Pomocí získaných schopností a dovedností správně prezentovat své znalosti a dovednosti získané v jiných oblastech svého vzdělávání. Výuka vede žáky k tomu, aby se uměli orientovat ve společensko-kulturním vývoji společnosti. Velký důraz se klade na rozvoj kultivovaného písemného a ústního projevu.

Výuka probíhá většinou ve třídách, příležitostně v počítačové učebně i v jiných zařízeních mimo školu (divadla, knihovna, muzea, příroda).

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru ČESKÝ JAZYK má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: *Komunikační a slohové výchovy*, *Jazykové výchovy* a *Literární výchovy*. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V **Komunikační a slohové výchově** je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie. Žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V **Jazykové výchově** získávají žáci vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka v mluvené i psané formě. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat a komunikovat s okolním světem. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, získávají kladný vztah k četbě, prostřednictvím četby si rozvíjejí city, chápou mezilidské vztahy, rozpoznávají dobro a zlo, rozvíjejí si estetické cítění a rozpoznávají literární hodnoty od braku. Literární výchova postupně rozvíjí čtenářské dovednosti, podněcuje žáky k četbě, vede je k chápání literárních textů a pěstuje celkovou kulturní úroveň žáků.

Předmět Český jazyk a literatura souvisí s dalšími humanitními obory, jako je dějepis, hudební, výtvarná a občanská výchova. Zároveň jazyk potřebuje každý člověk ve všech životních situacích a v jakékoli oblasti lidské činnosti. V předmětu klademe důraz na vlastní tvorbu, při které žáci uplatní získané vědomosti a dovednosti.

Metody a formy práce	Pomůcky
- frontální vyučování - individuální práce - práce ve dvojicích - skupinová práce - diskuse - referát, samostatná práce - knihovna, beseda	- učebnice, pracovní sešity - obrazový materiál - encyklopedie - časopisy - počítače, audiovizuální technika - software – výukový - interaktivní tabule

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení - učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci - učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu - žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
Kompetence k řešení problémů	- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry - žáci si vzájemně radí a pomáhají - učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
Kompetence komunikativní	- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu - žáci dokážou prezentovat své myšlenky a názory
Kompetence sociální a personální	- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů - učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu - učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky - žáci respektují pokyny pedagogů
Kompetence občanské	- využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí - žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích - pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály
Kompetence pracovní	- využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí - žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích - pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 6.

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora - jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla - uvádí základní literární směry a jejich představitele - uceleně reprodukuje přečtený text - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby - rozlišuje základní literární druhy a žánry	Opakování učiva 5. ročníku POEZIE - lyrika, epika, přírodní lyrika, ukázky z tvorby významných českých a světových spisovatelů, jazyk básně, obrazné vyjadřování, přirovnání - aforismy, přísloví, citáty POHÁDKY - vypravování v 1. a 3. osobě, beseda, znaky pohádek, české pohádky - pohádky jiných národů, pohádky klasické, moderní BAJKY - veršované, prozaické POETICKÝ KALENDÁŘ -přísloví, pořekadla, pranostiky, písně BÁJE, MÝTY, POVĚSTI -mýty antické a biblické, lidové báje o světě, pověsti české a regionální, pověsti jiných národů BALADY, ROMANCE -lidové balady, umělecké balady, klasické	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	Výchova k občanství

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 6.

Výstup	Učivo - Mluvnice	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - seznámí se s jazykovými příručkami a samostatně s nimi pracuje - vyhledává informace a aktivně je užívá - v písemném projevu vysvětlí pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - v písemném projevu vysvětlí pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje významové vztahy gramatických	Opakování učiva 5. ročníku I. MATEŘSKÝ JAZYK II. JAZYKOVĚDA A JEJÍ SLOŽKY - jazykové příručky - pravidla českého pravopisu III. TVOŘENÍ SLOV A STAVBA SLOVA - rozbor slovtvorný - stavba slova - skupina bě/bje, pě/pje, vě/vje - skupina mě/mně - psaní ů/ů IV. TVAROSLOVÍ - slovní druhy - slovesa: mluvnické kategorie, oznamovací, rozkazovací a podmiňovací způsob V. SKLADBA - věta jednoduchá, souvětí - základní větné členy - podmět vyjádřený a nevyjádřený, shoda podmětu s přísudkem	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	

Výstup	Učivo - Mluvnice	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
jednotek ve větě a souvětí - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu - tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Rozvíjející větné členy -předmět, příslovečné určení, přívlastek shodný a neshodný, věta jednoduchá, souvětí, tvoření vět VI. TVAROSLOVÍ - podstatná jména - konkrétní a abstraktní, obecná a vlastní, slovní a mluvnický význam, rod, životnost a číslo, skloňování, vzory - přídavná jména - druhy, skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých, přívlastňovacích, stupňování - zájmena - skloňování zájmen bezrodých a rodových, zájmen osobních, zájmen přívlastňovacích, tázacích a vztažných VII. ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA -hlásky -zvuková stránka slova -zvuková stránka věty		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 6.

Výstup	Učivo - Sloh	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - využívá základy studijního čtení-výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Opakování učiva 5. ročníku I. INFORMUJEME - sestavování - oznámení - plakát - pozvánka - upozornění - soukromá oznámení - zpráva II. PÍŠEME DOPISY - dopis osobní oficiální - dopis osobní neoficiální - úřední dopis - vyplňování předtištěných tiskopisů - pohlednice - telegram - fax, elektronická pošta - internetové stránky III. PRACUJEME S ODBORNÝMI TEXTY - výtah z odborného článku - výpisky ze snadného odborného textu - reprodukce textu - nejdůležitější informace z textu	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	Výtvarná výchova

Výstup	Učivo - Sloh	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky - využívá poznatků o jazyce k tvořivé práci s textem - využívá poznatků o jazyce k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - využívá poznatků o jazyce k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	IV. POPISUJEME PŘEDMĚTY, JEVY, OSOBY - popis předmětu - popis pokoje - popis cesty do přírody - popis osoby - popis osoby - popis pracovního postupu V. VYPRÁVOVÁNÍ - časová posloupnost, osnova heslovitě, osnova pomocí vět - vypravujeme příběh - vypravujeme humorný příběh - vypravování podle seriálu - osnova heslovitě - vypravování napínavého příběhu		Přírodopis, dějepis, zeměpis Zeměpis

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 7.

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora - formuluje ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadla či kina - jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla - vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje dojmy z filmového představení	Opakování učiva 6. ročníku I. POEZIE - satira, ironie, rytmus verše, hra se slovy, metafora, personifikace, bs., přirovnání, nonsens, neologismy II. EPIKA PSANÁ PRÓZOU – POVÍDKY - povídky dobrodružné – dějová složka - povídky historické – dějové prostředí - povídky humoristické – humor vypravěče - povídky ze současnosti – prvky sci-fi III. KRONIKY A LETOPISY - kroniky a letopisy IV. BIBLICKÉ MÝTY A LEGENDY - biblické mýty a legendy - mýtus - báje a pověsti- odlišnosti - legendy V. LYRICKO-EPICKÉ ŽÁNRY: BALADY A ROMANCE - balada, romance – odlišnost - balada lidová – přímá řeč postav - balada klasická –metafora, personifikace - balada umělá – dialog, apostrofa	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu - vlastními slovy interpretuje smysl díla - vyhledává informace v různých typech katalogů - uceleně reprodukuje přečtený text - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby - uceleně reprodukuje přečtený text	VI. DIVADELNÍ, FILMOVÁ A TELEVIZNÍ TVORBA PRO DĚTI - lidové divadlo, divadelní tvorba pro děti, filmová tvorba pro děti – oblíbení hrdinové - televizní tvorba pro děti, comics- seriály pro děti a mládež VII. LYRICKÁ POEZIE - lyrika vlastenecká, osobní, intimní, milostná a impresivní, přírodní a dětská VIII. AUTOBIOGRAFIE A MEMOÁRY -autobiografie, memoáry IX. CESTOPISY - cestopisy českých autorů, cestopisy světové X. HUMOR A SATIRA V PRÓZE, DRAMATU A POEZII -aforismy, epigramy XI. ROMÁN - román v české a světové literatuře XI. ROMÁN -historický realistický román, humoristický román, životopisný román, dobrodružný román XII. PÍSNĚ A POPĚVKY -písně lidové a umělecké, kramářské a duchovní, světské, milostné a vlastenecké		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 7.

Výstup	Učivo - Mluvnice	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu	Opakování učiva 6. ročníku I. SKLADBA I. -druhy vět podle postoje mluvčího, věty jednočlenné a dvojčlenné, slovesné a neslovesné -ZVČ - přísudek a podmět II. TVAROSLOVÍ - podstatná jména – konkrétní a abstraktní, vlastní a obecná, mluvnické významy, vzory, skloňování, vlastní jména - přídavná jména - skloňování, stupňování -zájmena - druhy, skloňování zájmen osobních, přivlastňovacích, ukazovacích, tázacích, neurčitých a záporných - číslovky - druhy, skloňování číslovek základ. určitých a neurčitých, řad., druh., násobných - slovesa - slovní a mluvnické významy sloves - časování, nepravidelná slovesa, slovesný rod činný a trpný - příslovce - druhy a tvoření, stupňování - předložky - spojky - částice a citoslovce	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	

Výstup	Učivo - Mluvnice	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - v písemném projevu vysvětlí pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - samostatně pracuje s jazykovými příručkami	III. SKLADBA II. - přísudek – slovesný, jmenný se sponou a beze spony - vedlejší věty přísudkové - podmět - vyjádřený a nevyjádřený - vedlejší věta podmětná - pravopis shody přísudku s podmětem . - předmět - vedlejší věta předmětná - příslopečné určení - vedlejší věty příslopečné - přívlastek - shodný a neshodný - vedlejší věta přívlastková - doplňek - vedlejší věta doplňková IV. NAUKA O VÝZNAMU SLOV -slovo - sousloví, rčení, slova jednoznačná a mnohoznačná, metafora a metonymie, homonyma a antonyma, synonyma a odborné názvy, tvoření slov a přejímání V. TVOŘENÍ SLOV - tvoření slov odvozováním, skládáním, zkracováním		
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova			
- rozlišuje způsoby tvoření českých slov - v písemném projevu vysvětlí pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 7.

Výstup	Učivo - Sloh	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - využívá <u>základy</u> studijního čtení - vytvoří výtah z přečteného textu - využívá základy studijního čtení - vytvoří výpisky z přečteného textu - vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného s navazováním - rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - odlišuje spisovný a nespisovný projev - využívá poznatků o jazyce k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - odlišuje spisovný a nespisovný projev v mluveném projevu - vhodně užívá spisovné jazykové prostředky	Opakování učiva 6. ročníku I. VÝTAH - vhodný výběr jazykových prostředků - výtah z odborného textu I. VÝPISKY - porovnávání výtahu a výpisků - výpisky z odborného textu II. PÍŠEME ÚŘEDNÍ DOPISY - ústní a písemná formulace - dopis úřední - přihláška - žádost - ústní a písemná formulace III. PÍŠEME ŽIVOTOPIS - životopis úřední - životopis vlastní IV. VYPRÁVOVÁNÍ - vypravování vlastního zážitku - vypravování příběhu z knih - vypravování scény z filmu - vypravování scény z divadelní hry	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	Dějepis, zeměpis, přírodopis Dějepis, zeměpis, přírodopis Volba povolání Literatura

Výstup	Učivo - Sloh	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- samostatně připraví a s oporou o text přednese referát o uměleckém předmětu	V. POPIS, LÍČENÍ - popis výrobku - popis uměleckého díla - popis pracovního postupu - popis – líčení zážitků z přírody - popis subjektivně zabarvený VI. CHARAKTERISTIKA, POPIS OSOBY - rozlišení charakteru vnitřního a vnějšího - charakteristika kamaráda, spolužáka - charakteristika blízké osoby - charakteristika postavy z literárního díla - charakteristika postavy z filmu		Zeměpis, přírodopis Volba povolání Literatura

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 8.

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje jazyk díla - rozlišuje základní literární pojmy - rozlišuje základní literární pojmy - rozlišuje základní literární pojmy - uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje jazyk díla - rozlišuje základní literární pojmy	Opakování učiva 7. ročníku 1. Z ČESKÉ LITERATURY OD JEJÍCH POČÁTKŮ DO KONCE 19. STOLLETÍ 1. Období před vznikem česky psané literatury - legendy v české literatuře 1. Život Konstantinův, Hospodine pomiluj ny, Kosmova Kronika česká 2. Počátky a rozvoj česky psané literatury- duchovní písně 2. Svatý Václave, O selské kněžně Boženě, Dalimil zapírá své jméno 3. Vrcholné období středověké české literatury a doba husitská -životopis, světská lyrika, písně 3. Mistr Jan Hus, Ktož sú boží bojovníci, Píseň o vítězství u Domažlic 4. Literatura období humanismu a renesance - kronika 1. Václav Hájek z Libočan 2. Jan Amos Komenský 5. Z české barokní literatury 3. Adam Michna z Otradovic	OSV Sociální rozvoj- komunikace	Dějepis Dějepis Dějepis Hudební výchova Dějepis

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozlišuje základní literární pojmy - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby - rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora - uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje jazyk díla	4. Z lidové a pololidové slovesnosti 6. Česká literatura v období Národního obrození - drama, divadlo, komedie, monolog, přísloví, reflexivní lyrika, fraška, ohlasová poezie, ústní lidová slovesnost, balady, pořekadlo, hádanka, alegorie, epigram, satira, pohádka, povídka, román 1. J. Dobrovský - přísloví, V. K. Klicpera 2. J. Kollár - reflex. lyrika, F. L. Čelakovský- ohlasová poezie 3. Josef Kajetán Tyl - fraška 4. Karel Hynek Mácha - lyrika 1.Karel Jaromír Erben - balada, přísloví, pořekadlo, hádanka, alegorie 2. Karel Havlíček Borovský - epigram, satira 3. Božena Němcová - pohádka, povídka, román 7. Z české literatury druhé poloviny 19. století - romance, balady, reflexivní, milostná, meditativní a intimní lyrika, lyrický hrdina, povídka, veršovaná epika, divadelní hry, fejeton, romaneta, vesnický román, opera, opereta, oper. libreto, árie, divadelní hra, polit. lyrika, rondo, sonet, legenda, komedie, epitaf, historická beletrie, vlastenecká lyrika, drama,		

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozlišuje základní literární pojmy - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby - rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora - rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora	román, nářečí, vesnická próza 1. Jan Neruda - romance, balada, reflexivní a intimní lyrika, lyrický hrdina, povídka 2. Vítězslav Hálek - lyrika, veršovaná epika, povídky, divadelní hry, fejetony, milostná lyrika 3. Jakub Arbes - romaneta 4. A. Hejduk - lidová píseň, K. Světlá - vesnický román 1. E. Krásnohorská - opera, opereta, operní árie 2. L. Stroupežnický - divadelní hra 3. J. V. Sládek - intimní a meditativní lyrika, balada 4. S. Čech - historie, veršovaná epika, politická lyrika 1. J. Vrchlický - rondo, sonet, legenda, komedie, epitaf 2. J. Vrchlický - komedie, epitaf 3. Alois Jirásek historická beletrie 4. Alois Jirásek historická beletrie 1. Karel Václav Rais - vlastenecká lyrika 2. A. a V. Mrštíkovi - drama, román, nářečí 3. Tereza Nováková- vesnická próza 4. Jak se Artuš zmocnil posvátného meče	OSV Sociální rozvoj - psychohygiena	

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje jazyk díla - rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora - rozlišuje základní literární pojmy - formuluje ústně dojmy ze své návštěvy divadelního nebo filmového představení - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře	8. Ze světové literatury - verš, strofa, rým, rytmus 1. Francois Violon - balada 2. W. Shakespeare - drama 3. M. S. Saavedra 4. Moliere, G. G. Byron 1. J. W. Goethe, Stendhal 2. Honore de Balzac, Viktor Hugo 3. H. CH. Andersen, O. Wilde		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 8.

Výstup	Učivo - Mluvnice	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozlišuje významové vztahy ve větě - v písemném projevu vysvětlí pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - v písemném projevu vysvětlí pravopis morfologický a syntaktický - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů - vysvětlí syntaktický pravopis v souvětí - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby českých slov - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci	Opakování učiva 7. ročníku I. SKLADBA - věta jednočlenná a dvojčlenná, jednoduchá a souvětí - vztah mezi podmínkem a přísudkem - větné členy - holý, rozvitý a několikanásobný - vztah mezi členem závislým a řídícím - předmět - příslovecné určení - přívlastek - doplněk - vztahy a významový poměr mezi VČ - věta - jednoduchá a souvětí, hlavní a vedlejší, druhy VV - souvětí - souřadné a podřadné II. OBOHACOVÁNÍ SLOVNÍ ZÁSoby - tvoření slov – odvozováním, skládáním, zkracováním, víceslovných pojmenování, přenášení pojmenování, přejímání slov z cizích jazyků, výslovnost a pravopis přejatých slov III. TVAROSLOVÍ - skloňování přejatých jmen obecných a skloňování přejatých podstat. jmen	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	

Výstup	Učivo - Mluvnice	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu - tvoří spisovné tvary sloves - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	-skloňování přejatých jmen vlastních, nesklonných -slovesa - časování, nepravidelná slovesa, slovesné třídy - slovesný vid, slovesa dokonavá a nedokonavá, vidové dvojice IV. OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE - slovanské jazyky a čeština - spisovný jazyk a nespisovné útvary - vyjadřování – spisovné a nespisovné		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník: 8.

Výstup	Učivo - Sloh	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - odlišuje ve čtení textu fakta od názorů a hodnocení - rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného s navazováním - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky - využívá základy studijního čtení - formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky - samostatně vysvětlí práci se Slovníkem spisovné češtiny a Slovníkem cizích slov - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - dorozumívá se jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Opakování učiva 7. ročníku I. CHARAKTERISTIKA - vnitřní a vnější, subjektivní zabarvený popis - opakování jak psát charakteristiku - zpracování osnovy - charakteristika literární postavy - charakteristika sami sebe II. JEDNÁME S INSTITUCEMI - úřední písemnosti - žádost, objednávka, přihláška, životopis, urgence, reklamace, výpověď III. SUBJEKTIVNĚ ZABARVENÝ POPIS-LÍČENÍ - líčení v literárních dílech - líčení dojmů z exotických krajů IV. ODBORNÉ TEXTY-VÝKLAD - práce s odborným textem - vhodné jazykové prostředky - výstavba výkladového textu - práce s populárně - naučnými texty - práce s odbornými texty - odstraňování stylizačních nedostatků	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	Zeměpis

Výstup	Učivo - Sloh	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně	V. ÚVAHA - učíme se psát úvahu - argumentace, obhajoba vlastních názorů - úvaha VI. PUBLICISTIKA A ZPRAVODAJSTVÍ - orientace v hromadných sdělovacích prostředcích - publicistika na internetu-výtah - píšeme články pro školní časopis - čtení publicistických textů - psaní publicistických textů		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 9.

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře - rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora	Opakování učiva 8. ročníku I. ČESKÁ POEZIE 20.-30.LET 19.STOLETÍ - básnická díla, poetismus 1. J. S. Machar, Petr Bezruč, Antonín Sova 2. Otakar Březina, Karel Hlaváček, Viktor Dyk 3. František Gellner, Karel Toman, Fráňa Šrámek – román - proletářské umění, Devětsil, poetismus, surrealismus, česká meziválečná avantgarda, legionářská literatura 1. S. K. Neumann, Jindřich Hořejší, Josef Hora- proletářská poezie 2. Jiří Wolker, Konstantin Biebl - proletářská poezie 3. Vítězslav Nezval, Vladislav Vančura 4. Jaroslav Seifert, František Halas, Vilém Závada II. ČESKÁ PRÓZA 20.-30.LET 19.STOLETÍ -revue, sloupek, báseň v próze, detektivní román, humoristický román, satira, ironie, humor, komično, kapesní povídky, román, novela, humoreska 1. Jaroslav Hašek - román 2. Jiří Voskovec a Jan Werich - kapesní povídky 3. Karel Čapek a Josef Čapek - próza	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora - uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je a jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	4. Ivan Olbracht, Jiří Mahen-román 1. Marie Majerová, Marie Pujmanová-novela 2. Karel Poláček, Eduard Bass-román, humoreska 3. Jiří Orten III. LITERATURA DRUHÉ POLOVINY 20. STOLETÍ - oficiální, samizdatová, ineditní, exilová literatura, poetismus, druhy lyriky, druhy prózy, biografie, autobiografie 1. Vladimír Holan, Jaromír Tomeček - poetismus, přírodní lyrika 2. František Kožík, František Hrubín 3. Bohumil Hrabal – vzpomínková próza 4. Jan Drda, Ludvík Aškenazy, Jan Procházka-protiválečná próza 5. Josef Škvorecký 1. Jan Otčenášek 2. Ludvík Vaculík - autobiografie 3. Milan Kundera, Ota Pavel - povídka, autobiografie 1. Eva Kantůrková, Ivan Klíma-samizdatová a exilová literatura 2. Jiří Suchý, Václav Havel 3. Václav Hrabě, Karol Sidon, Rudolf Křesťan-samizdatová a exilová literatura		

Výstup	Učivo - Literatura	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je a jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	4. Jiří Žáček, Radek John 5. Michal Viewegh IV. POEZIE VE SVĚTOVÉ LITERATUŘE -prokletí básníci, symbolismus, surrealismus, poetismus, dadaismus 1. Jean Artur Rimbaud, Paul Verlaine 2. CH. Morgenstern 3. Vladimír Majakovskij, Sergej Jesenin V. LITERATURA-PAMĚŤ SPOLEČNOSTI 1. Erich Maria Remarque - román, freska VI. SVĚT A LITERATURA -pohádka, povídka, folklor, balada, romance, píseň 1. Antoine De Saint-Exupéry - symbol. pohádka 2. Ernest Hemingway - povídka 3. Vladimír Vysockij, John Lennon - folklor, balada, romance, píseň VII. HUMOR A NAPĚTÍ V LITERATUŘE - humoristický fejeton, román a črta, horor, detektivní román, vědecko-fantastický román, komedie 1. Georgie Bernard Shaw 2. Agatha Christie - detektivní román 3. Ray Bradbury		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 9.

Výstup	Učivo - Mluvnice	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - v písemném projevu vysvětlí pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - vysvětlí pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Opakování učiva 8. ročníku I. SKLADBA - jazykový projev a výpověď - věta - vztahy mezi členy ve větě jednoduché, stavba věty jednoduché - ZVČ - přísudek a podmět - RVČ -předmět - RVČ - příslovečné určení, přívlastek, doplněk -VČ - holý, rozvitý, vztahy ve větěném členu - přívlastek, shoda Př s Po - věta - jednočlenná - VČ - zvláštnosti – elipsa - výpustka, vsuvka - výpověď - věty-kladné a záporné, přímá a nepřímá řeč Souvětí podřadné -druhy vět vedlejších - VV přívlastková, doplňková, podmětová , předmětová, příslovečná, přísudková II. TVAROSLOVÍ - slovní druhy - slova ohebná a neohebná - podstatná jména - konkrétní a abstraktní, vlastní jména, mluvnické významy, skloňování - přídavná jména - stupňování - zájmena - číslovky	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	

Výstup	Učivo - Mluvnice	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozlišuje významové vztahy v souvětí - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu - tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá - rozlišuje způsoby tvoření českých slov - rozlišuje a přikládá v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - samostatně pracuje s jazykovými příručkami - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - vyhledává informace a aktivně je užívá	- slovesa III. STAVBA SLOVA A TVOŘENÍ SLOV -tvoření slov odvozováním, skládáním, zkracováním IV. PRAVOPIS -procvičení pravopisu V. SLOVNÍ ZÁSoba A JEJÍ JEDNOTKY - pojmenování a slovo - význam slov, obohacování slovní zásoby - slovníky VI. ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA -zvuková stránka slabiky, slova a věty VII. OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE - řeč a jazyk - jazyky slovanské - vývoj a útvary českého jazyka		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk
Ročník: 9.

Výstup	Učivo - Sloh	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - využívá poznatků o jazyce a slohu - dorozumívá se výstižně - odlišuje spisovný a nespisovný projev - vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova - samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - výklad - využívá poznatků o jazyce a stylu k vlastnímu tvořivému psaní - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i neverbálních prostředků řeči	Opakování učiva 8. ročníku I. OBJEKT A SUBJEKT, SLOHOTVORNÍ ČINITELE II. ZÁKLADNÍ FUNKČNÍ STYLY -styl jazykového projevu III. SLOHOVÉ POSTUPY VE FUNKČNÍCH STYLECH -telefonování, přivítání, omluvy, odmítnutí, blahopřání, soustrast IV. VYPRÁVĚNÍ - vyprávěcí slohový postup - vyprávění scény z filmu, hry.... V. POPIS - popisný slohový postup - popis předmětů, uměleckých děl - popis složitějších pracovních postupů VI. VÝKLAD - výkladový slohový postup, osnova - užití výkladu v odborném textu VII. ÚVAHA - úvahový slohový postup - úvaha v komentáři a polemice - úvaha na vybrané téma – vlastní názory,	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Rodinné příběhy, zážitky, postoje Objevujeme Evropu a svět Život Evropanů a styl života v evropských rodinách MDV Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení	Literatura Výtvarná výchova Výchova k

Výstup	Učivo - Sloh	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- dorozumívá se kultivovaně - zapojuje se do diskuse - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně - zapojuje se do diskuse - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad dialogu	postoje VIII. MLUVENÉ JAZYKOVÉ PROJEVY - proslov - řečnický projev k blízké osobě - diskuse, debata, polemika - diskuse na aktuální téma - naslouchání, kritika a rozbor medián. sdělení - vliv médií, mediální gramotnost - úvodník, komentář, sloupek - publicistika - zpráva, komentovaná zpráva - debata -fejeton, esej - zvláštnosti českého fejetonu		občanství Literatura

2.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **ANGLICKÝ JAZYK** je zařazen na druhém stupni do 6. až 9. ročníku a navazuje na učivo a znalosti Anglického jazyka prvního stupně. Přispívá k chápání a objevování skutečností a poskytuje základ pro komunikaci ve světě.

Časová dotace učebního plánu předmětu **ANGLICKÝ JAZYK** je 12 hodin během 6. až 9. ročníku všech programů školního vzdělávacího programu, v každém ročníku je vyučován 3 hodiny týdně.

Cizí jazyk proniká do oblastí obchodu, mezinárodních organizací, ale i do každodenního života dětí. S cizím jazykem se setkáváme v obchodech, hudbě a médiích. Stává se nedílnou součástí každodenních činností.

Výuka probíhá většinou ve třídách, příležitostně v počítačové učebně i v jiných zařízeních mimo školu (knihovna, příroda, studijní pobyty).

Výuka předmětu Anglický jazyk se zaměřuje na

- získávání zájmu o studium cizího jazyka
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k využití komunikace v cizím jazyce
- získávání schopnosti číst a porozumět přiměřenému textu v anglickém jazyce
- porozumění ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací o zemích, kde se hovoří anglicky
- pochopení významu znalosti anglického jazyka

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- učitel klade důraz na práci s textem a vyhledávání informací - vytváří takové situace, v nichž má žák radost z učení - umožňuje žákům realizovat vlastní nápady, podněcuje tvořivost - žáci systematicky používají naučené jazykové prostředky - učí se rozlišovat podstatné od méně důležitého
Kompetence k řešení problémů	- učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby - do výuky zařazuje problémové situace z běžného života - žáci se učí pracovat s informacemi z různých zdrojů a vhodně je využívat
Kompetence komunikativní	- učitel rozvíjí pozitivní vztah k jazyku - pomáhá zvládnout pravidla mezilidské komunikace - žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích, zapojují se do rozhovoru

Kompetence sociální a personální	- učitel podporuje práci žáků ve skupinách - uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům a k žákům s poruchami učení - žáci využívají získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů - řeší úkoly a zastávají ve skupině různé role
Kompetence občanské	- učitel učí žáky poznávat kulturní tradice, zvyky v anglicky mluvících zemích - žáci si osvojují kulturní tradice a zvyky
Kompetence pracovní	- učitel zařazuje do výuky úkoly, při kterých žáci využívají práci se slovníky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozlišuje a umí utvořit pravidelné a nepravidelné množné číslo podstatných jmen - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Vypráví jednoduchý příběh. - vysvětlí používání členů určitých a neurčitých - popíše polohu předmětu, používá předložky in, on, under - rozumí obsahu jednoduché konverzace - časuje sloveso být, umí utvořit otázku a zápor - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - vyjmenuje a použije přivlastňovací zájmena nesamostatná - určí přesný čas, zeptá se kolik je hodin a odpoví na otázku - opíše osoby, místa a věci z každodenního života, rozumí krátkým jednoduchým	-pravidelné a nepravidelné množné číslo podstatných jmen - určité a neurčité členy (a, an, the) - předložky v, na, pod (in, on, under) -sloveso být (to be) -přivlastňovací zájmena nesamostatná -časové údaje -přítomný čas prostý	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznávání, sebepojetí OSV Sociální rozvoj Osobnostní rozvoj, psychohygiena	-používá slovníky -slovní zásoba dle použité učebnice -konverzační témata dle aktuální potřeby vyučujícího

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- textům hledá v nich požadované informace - zjistí, jak se tvoří přítomný čas prostý, umí utvořit otázku a zápor - reaguje na jednoduché písemné sdělení, vyplní základní údaje ve formuláři	-předložky on, at -způsobové sloveso can (moci, umět), must (muset) -vazba there is/are -přítomný čas průběhový -zkrácené tvary od sloves být (to be), mít (to have got)		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětlí, jak se tvoří přítomný čas prostý, umí utvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Vypráví jednoduchý příběh. - vysvětlí, jak se tvoří přítomný čas průběhový, umí utvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku - rozumí informacím v jednoduchých textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - utvoří řadovou číslovku, zná koncovky pro řadové číslovky, tvoří datum - užívá přídavná jména při popisu věcí a osob - vyjmenuje a použije přivlastňovací zájmena nesamostatná a samostatná - popíše osoby, místa a věci z každodenního života. Rozumí krátkým jednoduchým textům. Hledá v nich požadované informace	-přítomný čas prostý -přítomný čas průběhový -řadové číslovky, datum -přídavná jména -přivlastňovací zájmena nesamostatná a samostatná	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznávání, sebepojetí OSV Sociální rozvoj Osobnostní rozvoj, psychohygiena	-používá slovníky -slovní zásoba dle použité učebnice -konverzační témata dle aktuální potřeby vyučujícího

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- používá neurčitá zájmena some/any - reaguje na jednoduché písemné sdělení, vyplní základní údaje ve formuláři - vysvětlí, jak se tvoří minulý čas prostý, rozlišuje pravidelná a nepravidelná slovesa, zná základní nepravidelná slovesa, umí utvořit otázku a zápor - používá vazbu going to pro vyjádření budoucnosti - rozlišuje počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - určí pravidelné stupňování přídavného jména (2.,3.stupeň) - určí nepravidelné stupňování přídavného jména, zná jejich tvary - používá opisný tvar have to, pro vyjádření povinnosti	-neurčitá zájmena some/any -minulý čas prostý -budoucí čas pomocí vazby going to -počítatelná a nepočítatelná podstatná jména -pravidelné stupňování přídavných jmen -nepravidelném stupňování přídavných jmen -opisný tvar have to		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - používá základní nepravidelná slovesa, používá minulý čas a přičestí minulé od nepravidelných sloves - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Vypráví jednoduchý příběh. - částici ago při vyjadřování minulosti - rozumí informacím v jednoduchých textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - vysvětlí, jak se tvoří přítomný čas prostý, umí utvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku - rozumí obsahu jednoduché konverzace, která se týká osvojovaných témat - vysvětlí, jak se tvoří přítomný čas průběhový, umí tvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	-nepravidelná slovesa -ago-před (počítáno od přítomnosti) -přítomný čas prostý -přítomný čas průběhový	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznávání, sebepojetí OSV Sociální rozvoj Osobnostní rozvoj, psychohygiena MKV Lidské vztahy Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti	-používá slovník -slovní zásoba dle použité učebnice -konverzační témata dle aktuální potřeby vyučujícího

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- používá vazbu going to pro vyjádření budoucnosti - Popíše osoby, místa a věci z každodenního života. Rozumí krátkým jednoduchým textům. Hledá v nich požadované informace. - vysvětlí, jak se tvoří minulý čas průběhový, umí utvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku - reaguje na jednoduché písemné sdělení, vyplní základní údaje ve formuláři - vysvětlí použití a tvoření trpného rodu v přítomném a minulém čase - vysvětlí, jak se tvoří předpřítomný čas prostý, umí utvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku - vysvětlí, jak se tvoří předpřítomný čas průběhový, umí utvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku - časuje sloveso can, muset, umí utvořit otázku, dokáže odpovědět na otázku - používá tvar have to, pro vyjádření povinnosti - počítá od 1 do 1 000 000	-vyjádření budoucnosti vazbou going to -minulý čas průběhový -trpný rod -předpřítomný čas prostý -předpřítomný čas průběhový -způsobové (moci, umět), must (muset) -opisný tvar have to -číslovky základní od 1-1 000 000		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětlí, jak se tvoří přítomný čas prostý a průběhový, umí utvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku, vysvětlí rozdíl mezi těmito časy a jejich použitím - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Vypráví jednoduchý příběh. - časuje statická slovesa, umí používat statická slovesa - rozumí informacím v jednoduchých textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - vysvětlí a používá předložky for, since ve spojení s časem předpřítomným - obsahu jednoduché konverzace, která se týká osvojovaných témat - vyjadřuje pomocí slov enough a too dostatek a přebytek při srovnání - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	-přítomný čas prostý a průběhový -statická slovesa -předložka for (ve významu, jak dlouho), since (odkdy) -infinitiv po too (příliš) a enough (dost)	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznávání, sebepojetí OSV Sociální rozvoj Osobnostní rozvoj, psychohygiena MKV Lidské vztahy Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti	-používá slovník -slovní zásoba dle použité učebnice -konverzační témata dle aktuální potřeby vyučujícího

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozlišuje základní pravidelná a nepravidelná slovesa, vysvětlí, jak se tvoří minulý čas prostý, umí utvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku - popíše osoby, místa a věci z každodenního života. Rozumí krátkým jednoduchým textům. Hledá v nich požadované informace - ví, jak se tvoří minulý čas průběhový, umí utvořit otázku a zápor, dokáže odpovědět na otázku - reaguje na jednoduché písemné sdělení, vyplní základní údaje ve formuláři - časuje způsobové sloveso could - používá opisný tvar had to, pro vyjádření povinnosti - vysvětlí, jak se tvoří předpřítomný čas prostý a průběhový - umí utvořit otázku a zápor, vysvětlí rozdíl mezi těmito časy a jejich použitím	-minulý čas prostý -minulý čas průběhový -způsobové sloveso can v minulém čase (could) -opisný tvar have to v minulém čase (had to) -předpřítomný čas prostý a průběhový		

2.3 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se v 8. – 9. Ročníku s dotací 3 hodiny týdně. Třídy o vyšším počtu žáků jsou na výuku děleny na skupiny.

Žáci si osvojují všechny složky jazykové výuky (čtení, psaní, mluvení a poslech) na základní úrovni. Vedeme žáky k foneticky správnému čtení jednoduchých textů, k porozumění smyslu jednoduchého textu, k správnému písemnému projevu jednoduchých sdělení. Chceme, aby byli schopni zapojit se do jednoduché konverzace a poskytnout požadované informace. Seznamujeme žáky s realitami německy mluvících zemí.

Výuka probíhá většinou ve třídách, příležitostně v počítačové učebně i v jiných zařízeních mimo školu (knihovna, příroda, studijní pobyty).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- učitel klade důraz na práci s textem a vyhledávání informací - vytváří takové situace, v nichž má žák radost z učení - umožňuje žákům realizovat vlastní nápady, podněcuje tvořivost - žáci systematicky používají naučené jazykové prostředky - učí se rozlišovat podstatné od méně důležitého
Kompetence k řešení problémů	- učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby - do výuky zařazuje problémové situace z běžného života - žáci se učí pracovat s informacemi z různých zdrojů a vhodně je využívat
Kompetence komunikativní	- učitel rozvíjí pozitivní vztah k jazyku - pomáhá zvládnout pravidla mezilidské komunikace - žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích, zapojují se do rozhovoru
Kompetence sociální a personální	- učitel podporuje práci žáků ve skupinách - uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům a k žákům s poruchami učení - žáci využívají získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů - řeší úkoly a zastávají ve skupině různé role
Kompetence občanské	- učitel učí žáky poznávat kulturní tradice, zvyky v německy mluvících zemích - žáci si osvojují kulturní tradice a zvyky
Kompetence pracovní	- učitel zařazuje do výuky úkoly, při kterých žáci využívají práci se slovníky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Poslech s porozuměním – žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Mluvení - žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním – žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodiny, škola, volný čas, dny v týdnu, barvy, číslovky, pozdravy, přátelé, záliby, koníčky, počítač, zvířata, cestování, roční období, měsíce, hodiny Mluvnice – pravidla německé gramatiky - výslovnost - časování sloves - osoby - předložky IM, UM, AM - vazba VON	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznávání, sebepojetí OSV Sociální rozvoj Osobnostní rozvoj, psychohygiena	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci Psaní – žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- určité a neurčité členy - 3. a 4. pád podstatných jmen - zápor ve větě - množné číslo - vazba ICH MOCHTE - časování nepravidelných sloves		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Poslech s porozuměním – žák: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Mluvení – žák: - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním – žák: - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov, osvojení slovní zásoby Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem Tematické okruhy domov - popis domu, pokoje, cestování - popis cesty, režim dne, potraviny – stravování, studijní plán – škola, předměty, zdraví – nemoci, části těla, dopravní prostředky – cestování, roční období, móda, cestování - realie	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznávání, sebepojetí OSV Sociální rozvoj Osobnostní rozvoj, psychohygiena	Slovní zásoba v rámci použité učebnice. Pracuje se slovníky. Konverzační téma dle výběru učitele.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Psaní – žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	Mluvnice - rozvíjení gramatických jevů - vazba ES GIBT - přivlastňovací zájmena - předložky se 3. a 4. pádem - časování sloves s odluč. předponami - nepravidelná a modální slovesa - předložka FUR - číslovky - rozkazovací způsob - préteritum sloves sein, haben - souvětí - perfektum pravidelných sloves - stupňování přídavných jmen - příslovce		

3 Matematika a její aplikace

3.1 Matematika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Předmět **MATEMATIKA** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku základní školy. Navazuje na vyučovací předmět Matematika 1. stupně.

Časová dotace předmětu v 6. - 9. ročníku je 4 hodiny týdně ve všech programech školního vzdělávacího programu.

MATEMATIKA poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním. Vzdělávání klade důraz na důkladném porozumění základním myšlenkovým postupům, matematickým pojmům a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Výuka probíhá většinou ve třídách, příležitostně v počítačové učebně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy

Čísla a početní operace - osvojení aritmetických operací ve třech složkách

- dovednost provádět operaci
- algoritmičné porozumění
- významové porozumění
- získávání číselných údajů
- seznámení se s pojmem proměnná

Závislosti, vztahy a práce s daty

- rozpoznávání a uvědomování si určitých typů změn a závislostí
- analyzování z tabulek, diagramů a grafů

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací
- zkoumání tvarů a prostoru

Nadstandardní aplikační úlohy a problémy

- uplatňování logického myšlení
- řešení problémových situací a úloh z běžného života

Výuka Matematiky se zaměřuje na

- aby žáci používali matematické vědomosti a dovednosti v reálných situacích, v praktických činnostech – odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace a podobně
- aby si žáci rozvíjeli paměť prostřednictvím numerických výpočtů
- aby si žáci osvojovali nezbytné matematické vzorce a algoritmy

- aby si žáci rozvíjeli abstraktní, logické myšlení řešením problémových úloh, využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- aby se žáci učili věcně a srozumitelně argumentovat
- aby žáci vytvářeli hypotézy, analyzovali výsledky a vyvozovali z nich závěry
- aby žáci využívali základní matematické pojmy a vztahy při řešení jednotlivých úloh
- aby se žáci naučili řešit problémové úlohy – pochopili problém, naplánovali řešení, odhadli výsledek, zvolili správný postup, uměli zapsat řešení úlohy
- aby se žáci přesně a stručně vyjadřovali pomocí matematického jazyka a matematické symboliky
- aby se u žáků rozvíjela systematickosti, vytrvalost, přesnost, sebekontrola
- aby se u žáků rozvíjela důvěra ve vlastní schopnosti
- aby žáci došli k poznání, že k výsledku lze často dospět různými způsoby
- aby žáci dokázali zaujmout postoj, vysvětlit názor a obhájit ho

Projekty

Během školního roku probíhá v každém ročníku jeden projekt v rámci finanční gramotnosti.

Očekávané postoje a chování	- uplatňuje svá práva a plní své povinnosti - řeší finanční problémy včas - má přehled o svých výdajích a příjmech - žije úměrně svým finančním možnostem - rozumí výhodám (finančního) plánování - vytváří finanční rezervy a řeší včas zabezpečení na dobu, kdy nebude schopen dosahovat příjmů - uchovává důležité doklady a chrání své osobní údaje - splácí své dluhy včas a v plné výši - směřuje k dosažení finanční prosperity
------------------------------------	--

Rozdělení témat projektů do jednotlivých ročníků

Téma	Očekávané výstupy	Ročník
Nakupování a placení	- žák vysvětlí stanovení ceny podle nákladů, poptávky a konkurence - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží či službu, a na koho se obrátit v případě stížnosti či sporu - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozpozná nekalé obchodní praktiky Bezhotovostní placení - popíše výhody a rizika bezhotovostního placení a vysvětlí, jak bezpečně platit - vysvětlí odlišnosti a omezení debetní a kreditní karty - popíše možnosti kontroly pohybu a stavu prostředků na účtu	6.
Hospodaření domácnosti	Rozpočet - sestaví rozpočet jednotlivce i domácnosti - odliší čistý a hrubý příjem - odliší pravidelné, nepravidelné a jednorázové příjmy	7.

	- odliší pevné, kontrolovatelné a jednorázové výdaje - zváží nezbytnost výdajů Porovná majetek a závazky domácnosti v bilanci Úvod do finančních služeb - charakterizuje jednotlivé finanční produkty a jejich využití - provádí výpočty jednoduchého úročení a popíše princip složeného úročení - charakterizuje úrok a poplatky a jejich vliv na cenu finančního produktu - porovná finanční produkty, zejména z hlediska rizika, výnosu a likvidity	
Přebytek rozpočtu domácnosti	- odliší spotřebu, úspory a investice a jejich využití - v příkladu navrhne řešení přebytku rozpočtu - odliší druhy pojištění - v příkladu navrhne vhodné využití pojištění Plánování - stanoví své krátkodobé a dlouhodobé finanční cíle a rozhodne o způsobu dosažení těchto cílů - určí rizika ohrožující dosažení finančních cílů a navrhne způsob jejich zmírnění	8.
Schodek rozpočtu domácnosti	Navrhne řešení schodku rozpočtu domácnosti Půjčování - rozhodne, v jaké situaci je vhodné a nevhodné si půjčit - porovná nabídky úvěrů - vede příklady spotřebitelských úvěrů - vysvětlí postup získání úvěru včetně posouzení schopnosti splácet Důsledky nesplácení - vysvětlí příčiny a důsledky nesplácení dluhu - vysvětlí postup vymáhání dluhu - v příkladu navrhne řešení zadlužení - vysvětlí jak vyrovnat předlužení	9.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	-učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci -učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků, srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu, vede žáky k ověřování výsledků
---------------------------	--

Kompetence k řešení problémů	-učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, -učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků -učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků, klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti, vede žáky k plánování úkolů a postupů, zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci, umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou -učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, dodává žákům sebedůvěru
Kompetence komunikativní	-žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky -učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
Kompetence sociální a personální	-žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu -učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, podněcuje žáky k argumentaci, hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
Kompetence občanská	-při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa -učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
Kompetence pracovní	-žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech -pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály -učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek -vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - čte, zapisuje v desítkové soustavě, uspořádá čísla na číselné ose, porovnává je a zaokrouhluje - dělí jedno a dvojciferným dělitelem - dokáže narýsovat a zapsat bod, přímku, polopřímku, úsečku, rovinu, polorovinu, kolmice a rovnoběžky - dokáže narýsovat čtverec a obdélník. Používá základní vzorce obvodu a obsahu a používá je ve slovních úlohách. Převádí jednotky (délkové i plošné). - rozpozná krychli, kvádr, válec, jehlan, kužel a kouli. Sestrojí síť krychle a kvádrů. - je schopen zapsat a uspořádat desetinná čísla na číselné ose. Umí je porovnávat a zaokrouhlovat. - sčítá a odčítá desetinná čísla. Dokáže je násobit a dělit číslem 10, 100 a 1000. Dokáže převádět jednotky délky, plochy a objemu. - písemně násobí desetinná čísla - písemně dělí přirozená čísla, když je dělenec menší než dělitel a dělit desetinná čísla - používá kalkulátor. Řeší aplikační úlohy s desetinnými čísly. Pracuje v týmu.	Opakování učiva 5. ročníku - přirozená čísla - početní operace s přirozenými čísly - eukleidovské konstrukce - čtverec a obdélník - tělesa Desetinná čísla - číselná osa, porovnávání, zaokrouhlování - početní operace s desetinnými čísly, převody jednotek - kalkulátor	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, sebepoznávání, sebeovládání Morální rozvoj Komunikace, řešení problémů v mezilidských vztazích	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- definuje a popíše úhel - narýsuje a změří daný úhel pomocí úhlooměru a sestrojí úhel jen pravítkem a kružítkem - určí úhel pravý, ostrý, tupý, přímý a nulový - rozdělí úhly podle velikosti - dokáže graficky přenášet úhly, sčítat, odčítat a násobit úhly - určí vedlejší a vrcholové úhly - získané vědomosti a dovednosti dokáže aplikovat při řešení konstrukčních úloh - získané vědomosti dokáže použít ke kontrole správnosti narýsovaných útvarů - pozná rozdíl mezi násobkem a dělitelem - dokáže určit všechny dělitele čísla a skupiny čísel - dokáže rozložit číslo na součin prvočísel a rozpozná, co je prvočíslo a co číslo složené - určí a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - je schopen věty o dělitelnosti aplikovat při řešení slovních úloh - je schopen diskuse o problémech při řešení úloh - určí rozlišit přímo a nepřímo shodné útvary - vysvětlí vlastnosti osově souměrnosti, osově souměrného obrazce	Úhel a jeho velikost -úhel -velikost úhlu - měření, jednotky velikosti úhlu, rozdělení podle velikosti -druhy úhlů -grafické a numerické sčítání a odčítání úhlů, násobení a dělení úhlů -další vlastnosti úhlů -dělitelnost přirozených čísel -násobek a dělitel -znaky dělitelnosti -prvočísla a čísla složená -společný dělitel, největší společný dělitel -společný násobek, nejmenší společný násobek -čísla soudělná a nesoudělná -osová souměrnost		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- je schopen sestrojit obraz bodu, úsečky, trojúhelníka, čtyřúhelníků a kružnice v osově souměrnosti, určí samodružný bod - dokáže definovat a popsat trojúhelník - sestrojí trojúhelník, když zná délky jeho stran a dokáže si ověřit sestrojení pomocí trojúhelníkové nerovnosti - provede rozdělení trojúhelníků podle stran a podle úhlů a zná jejich vlastnosti - je schopen rozeznat a dopočítat vnitřní a vnější úhly trojúhelníku a úhly vedlejší a vrcholové - dovede sestrojit výšky a těžnice trojúhelníku, ví co je těžiště - narýsuje kružnici opsanou a vepsanou - uvědomí si vztahy mezi jednotlivými prvky trojúhelníku, získaných poznatků dokáže využít při řešení početních a konstrukčních úloh - dokáže je definovat, popsat a zná jejich jednotlivé vlastnosti - je schopen sestrojit jejich síť a zpětně vymodelovat tělesa ze sítě - je schopen vypočítat povrch a objem, využít znalostí při řešení slovních úloh z praxe - provede převádění jednotky povrchu a objemu - je schopen diskuse o problémech při řešení úloh	-shodnost geometrických obrazců -konstrukce obrazu v osově souměrnosti Trojúhelník -konstrukce trojúhelníku ze tří stran, trojúhelníková nerovnost -rozdělení trojúhelníků a jejich popis -vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku -výšky a těžnice -kružnice vepsaná a opsaná Krychle a kvádr -popis -sít' kváдру a krychle -povrch a objem		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - je schopen zapsat a uspořádat desetinná čísla na číselné ose a provádět početní operace - dokáže změřit a narýsovat úhel - zjistí násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - sestrojí obraz v osově souměrnosti - sestrojí trojúhelník a dokáže si ověřit jeho sestrojení pomocí trojúhelníkové nerovnosti - je schopen narýsovat výšky a těžnice, kružnici opsanou a vepsanou - je schopen vypočítat povrch a objem a využít znalostí při řešení slovních úloh z praktického života - vymodeluje a zapíše zlomkem část celku - je schopen rozšiřování a krácení zlomků - je schopen porovnávat zlomky podle velikosti a s číslem 1 - převede zlomek na desetinné číslo a naopak - sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky - dokáže upravit složený zlomek na základní tvar a	Opakování učiva 6. ročníku -desetinná čísla -úhel a jeho velikost -dělitelnost přirozených čísel -osová souměrnost -trojúhelník -kvádr a krychle Zlomky -zlomek, základní tvar zlomku -rozšiřování, krácení, porovnávání zlomků -zobrazení na číselné ose -zlomek a desetinné číslo -početní operace se zlomky -smíšená čísla	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, sebepoznávání, sebeovládání MDV Práce v realizačním týmu Komunikace a spolupráce v realizačním týmu ENV Vztah člověka k prostředí Výchova k životnímu prostředí, lidské aktivity	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
dopočítat jej - počítá se smíšenými čísly a umí s nimi počítat. - vypočítá slovní úlohy s využitím početních výkonů se zlomky - dokáže číst, zapsat, porovnat a zobrazit na číselné ose celá čísla - určí čísla opačná a je schopen určit absolutní hodnotu a chápe její geometrický význam - provádí z paměti jednoduché početní operace s celými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - je schopen uspořádat racionální čísla a provádět početní operace s racionálními čísly - vyřeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace celých a racionálních čísel - je schopen rozlišit shodné geometrické útvary - vysvětlí věty o shodnosti trojúhelníků (sss, sus, usu) a narýsuje je - určí útvary středově souměrné - sestrojí bod, úsečku, přímku a obrazec ve středové souměrnosti - dokáže dělit celek na části v daném poměru - graficky dovede rozdělit úsečku v daném poměru - je schopen zvětšovat a zmenšovat veličiny v daném poměru (početně i graficky) - je schopen práce s měřítky map	Celá čísla a čísla racionální -čísla kladná a záporná -absolutní hodnota čísla -sčítání a odčítání celých čísel -násobení a dělení celých čísel -racionální čísla -početní operace s racionálními čísly Shodnost, středová souměrnost -shodnost geometrických útvarů -shodnost trojúhelníků, věty o shodnosti -konstrukce trojúhelníků podle vět o shodnosti -středová souměrnost -konstrukce obrazu ve středové souměrnosti Poměr, přímá a nepřímá úměrnost -poměr -dělení celku v daném poměru -měřítko		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- zjistí na jednoduchých příkladech zda se jedná o přímou nebo nepřímou úměrnost. Je schopen zapsat přímou nebo nepřímou úměrnost a zakreslit její graf. - používá trojčlenku, řeší slovní úlohy na přímou nebo nepřímou úměrnost - je schopen týmové spolupráce - je schopen vyjádřit část celku pomocí procent - zjistí vztah mezi procenty, zlomky a desetinným číslem - řeší úlohy na procenta výpočtem přes jedno procento i trojčlenkou - zapíše základní pojmy finanční matematiky - řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování - rozliší a načrtne základní druhy čtyřúhelníků - vysvětlí základní vlastnosti rovnoběžníků a lichoběžníků - využívá jejich vlastnosti v konstrukčních úlohách - vypočítá obvod a obsah rovnoběžníků - nakreslí síť hranolu a zpětně vymodelovat hranol z jeho sítě. Je schopen vypočítat povrch a objem hranolů - určí jednotky obsahu a objemu včetně převodů jednotek	-přímá úměrnost a její graf -nepřímá úměrnost a její graf -trojčlenka Procenta, úroky -procento, výpočet 1% -základ, procentová část, počet procent -výpočty s procenty -slovní úlohy - užití trojčlenky -úroky, jednoduché úrokování Čtyřúhelníky, hranoly -rozdělení čtyřúhelníků -rovnoběžníky a jejich vlastnosti -konstrukce rovnoběžníků -obvod a obsah rovnoběžníků -lichoběžník -obvod a obsah lichoběžníků -hranol, jeho popis -síť hranolů -povrch a objem hranolů		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák - provádí početní operace se zlomky, s celými a racionálními čísly - je schopen řešit úlohy na poměr, přímou a nepřímou úměrnost a procenta - počítá pomocí trojčlenky - zapíše věty o shodnosti trojúhelníků - rozlišuje osovou a středovou souměrnost a umí konstruovat obrazy - řeší konstrukční úlohy na sestavení rovnoběžníků a lichoběžníků - zapíše vzorce pro objem a povrch hranolu a použije je - dokáže převádět plošné jednotky a jednotky objemu - určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulačky - vyřeší úlohy z praxe na užití druhé mocniny a odmocniny - odříká znění Pythagorovy věty - dopočítá délku přepony a odvěsny v pravoúhlém trojúhelníku - řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty	Opakování učiva 7. ročníku -zlomky -celá a racionální čísla -poměr, přímá a nepřímá úměrnost -procenta -shodnost, středová souměrnost -čtyřúhelníky, hranoly Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta -druhá mocnina -druhá odmocnina -Pythagorova věta -reálná čísla	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, sebepoznávání, sebeovládání ENV Vztah člověka k prostředí Výchova k životnímu prostředí, lidské aktivity EGS Objevujeme Evropu a svět Porovnávání lidnatosti evropských států MDV Práce v realizačním týmu Komunikace a spolupráce v realizačním týmu	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- určí mocninu s přirozeným mocnitelem - určí pravidla pro mocniny se záporným základem - provádí sčítání a odčítání mocnin - provádí součin a podíl mocnin se stejným základem - má základní znalost mocnin se záporným celým mocnitelem - určí hodnoty číselných výrazů - je schopen zapsat slovní text pomocí výrazů s proměnnými v jednoduchých příkladech i s použitím příkladů z praxe - provádí operace s mnohočleny - provede úpravu výrazu pomocí vytýkání před závorku - používá ke zjednodušení výrazů vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu a vzorec pro rozdíl čtverců - vyřešit lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav včetně zkoušky správnosti - řeší slovní úlohy (i z praxe) pomocí sestavení a vyřešení lineární rovnice - vyjádří neznámou ze vzorce - vyřeší jednoduché lineární nerovnice - vysvětlí rozdíl mezi kruhem a kružnicí - je schopen využít znalosti o kružnici v	Mocniny s přirozeným mocnitelem -třetí mocnina a odmocnina -mocniny s přirozeným mocnitelem -mocniny se záporným celým mocnitelem Výrazy -číselné výrazy -výrazy s proměnnou -mnohočleny, rozklad pomocí vzorců Lineární rovnice -slovní úlohy -výpočet neznámé ze vzorce -lineární nerovnice Kruh, kružnice, válec -kruh, kružnice -vzájemná poloha kružnice a přímky, dvou kružnic	ENV (ekosystémy) EGS (objevujeme Evropu a svět)	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
konstrukčních úlohách - je schopen sestrojit tečnu ke kružnici v bodě dotyku - sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice - vypočítá délku kružnice, obvod a obsah kruhu - dokáže vypočítat povrch a objem válce - vyřeší jednoduché slovní úlohy z běžného života - vyřeší konstrukční úlohy pomocí množin bodů dané vlastnosti - provede konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu a určí počet řešení daného příkladu - řeší konstrukční úlohy na sestrojení trojúhelníků a čtyřúhelníků zadaných různými prvky - je schopen diskuse při řešení úloh - provede jednoduchá statistická šetření a zapisovat jejich výsledky formou tabulky nebo do diagramu - je schopen číst tabulky, grafy a interpretovat jejich výsledky - určí četnost jednotlivých hodnot, určí modus a medián - zvládne výpočet aritmetického průměru - je schopen sestrojit různé diagramy a grafy s údaji uvedenými v procentech - je schopen pracovat v týmu	-Thaletova kružnice -délka kružnice, obvod kruhu -obsah kruhu -válec, povrch a objem Konstrukční úlohy -množiny bodů dané vlastnosti -konstrukce trojúhelníků -konstrukce čtyřúhelníků Základy statistiky -popisná statistika -modus a medián -aritmetický průměr	MDV Receptivní činnosti (stavba mediálních sdělení)	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - dokáže pomocí tabulek i kalkulačky určit druhou mocninu a odmocninu - využívá znalosti Pythagorovy věty při řešení úloh - provádí základní početní operace s mocninami - zvládá základní operace s mnohočleny - zapíše rozklad mnohočlenů pomocí vzorců - vyřešit lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a dokáže udělat zkoušku správnosti - vyřešit slovní úlohy pomocí sestavení a vyřešení lineární rovnice - používá vzorce pro obvod a obsah kruhu, pro povrch a objem válce - řeší základní konstrukční úlohy pomocí množin bodů dané vlastnosti - ví co je modus, medián a jak vypočítá aritmetický průměr - určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl - dokáže rozšiřovat a krátit lomený výraz - provádí násobení a dělení lomených výrazů, využívá krácení - řeší sčítání a odčítání lomených výrazů	Opakování učiva 8. ročníku -druhá mocnina, odmocnina -Pythagorova věta -mocniny s přirozeným mocnitelem -výrazy -lineární rovnice -kruh, kružnice, válec -konstrukční úlohy -základy statistiky Lomený výraz -definiční obor lomeného výrazu -rozšiřování a krácení lomených výrazů -násobení a dělení lomených výrazů -sčítání a odčítání lomených výrazů -složené lomené výrazy	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, sebepoznávání, sebeovládání Morální rozvoj Komunikace, řešení problémů v mezilidských vztazích MDV Práce v realizačním týmu Komunikace a spolupráce v realizačním týmu	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- je schopen převést složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů - ví, že musí u lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli udělat podmínky a po dopočítání zkoušku - dokáže řešit jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - vypočítá slovní úlohy o pohybu, o směsích a o společné práci - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací metodou - je schopen řešit soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých metodou sčítací - provádí zkoušku řešení - řeší jednoduché slovní úlohy pomocí soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - rozezná funkci od jiných vztahů - určí definiční obor funkce a obor hodnot funkce - určí funkci klesající, rostoucí a konstantní - chápe pojem lineární funkce a zná její vlastnosti - sestrojí graf lineární funkce a naopak z grafu zjistí	Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli -podmínka řešitelnosti -slovní úlohy o pohybu, o směsích, o společné práci -soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými Dosazovací metoda -sčítací metoda -řešení slovních úloh -grafické řešení soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými Funkce -definiční obor a obor hodnot -rostoucí a klesající funkce -lineární funkce a její graf -kvadratická funkce a její graf -nepřímá úměrnost a její graf		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
zápis lineární rovnice - ví, že grafem kvadratické funkce je parabola a dokáže ji načrtnout - ví, že grafem nepřímé úměrnosti je hyperbola a dokáže ji načrtnout - rozumí základním pojmům z této oblasti – úrok, jistina, úroková doba a úrokovací období - vysvětlí rozdíl mezi aritmetickou a geometrickou posloupností - vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře - provádí jednoduché a složené úrokování - dokáže vyřešit jednoduché příklady na úvěr - je schopen určit podobné útvary - určí a použije poměr podobnosti - používá věty o podobnosti trojúhelníků a aplikuje je - používá poměr podobnosti při práci s mapami a plány - provede rozdělení úsečky v daném poměru - zapíše základní pojmy z oblasti goniometr. funkcí - provede nakreslení grafy goniometrických funkcí - určí hodnoty těchto funkcí pomocí tabulek a	Základy finanční matematiky -úrok, jistina, úroková doba, úrokovací období -jednoduché a složené úrokování -úvěr, praktické příklady Podobnost, goniometrické funkce -podobnost, určování podobných útvarů v rovině -poměr podobnosti a jeho určení -věty o podobnosti trojúhelníků -dělení úsečky v daném poměru -goniometrické funkce, jejich vlastnosti a grafy -užití goniometrických funkcí v praktických úlohách		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
kalkulátoru - je schopen používat goniometrické funkce ostrého úhlu při řešení praktických úloh - dokáže říci rozdíly mezi jehlanem a kuželem - je schopen vymodelovat jehlan a kužel - sestrojí síť jehlanu a kužele - používá vzorce na výpočet povrchu a objemu jehlanu, kužele i při řešení úloh - používá goniometrické funkce při výpočtech objemů a povrchů těles - používá vzorce pro objem a povrch koule při řešení úloh z praxe	Jehlan, kužel, koule -jehlan a jeho síť -kužel a jeho síť -povrch a objem jehlanu a kužele -řešení úloh z praxe - využití goniometrických funkcí -koule, její povrch a objem -užití vzorců na objem a povrch koule v praktických úlohách		

4 Informační a komunikační technologie

4.1 Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Předmět **Informatika** je vyučován na druhém stupni v 7. ročníku 1 hodiny týdně. Obsah předmětu je zaměřen na práci s moderními technologiemi: získávání, třídění informací a jejich používání ve vzdělávání i v běžném životě. V tomto předmětu naučíme žáky pracovat s počítačem, tvořit dokumenty v různých programech, využívat didaktické programy při učení.

Vedeme žáky k osvojování základních pojmů z ICT na základně jejich aktivní činnosti. Důraz je na využívání různých zdrojů informací, práce s nimi, jejich třídění a porovnání. Postupně si žáci osvojují práci s PC a programy. Snahou je podporovat u žáků představivost a logické myšlení. Při práci mohou uplatňovat a rozvíjet vlastnosti (např. důslednost, vytrvalost, vynalézavost, přesnost). Poskytujeme žákům poznatky a dovednosti, které jsou předpokladem k poznávání světa internetu a jeho bezpečnosti. Cílem je, aby žáci získané vědomosti a dovednosti dokázali využít v běžném životě. Výuka probíhá většinou v počítačové učebně.

Výuka Informatiky se zaměřuje především na to, aby žáci

- poznali významnou úlohu informací v dnešním světě a osvojili si využívání informačních a komunikačních technologií při práci s nimi a možnosti využití těchto technologií v řadě oborů lidské činnosti
- porozuměli toku informací
- jimi vyhledané informace byli věrohodné, díky porovnávání více zdrojů
- za podpory výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru zvýšili efektivnost svého učení a organizace práce
- dokázali tvořivě využít softwarové a hardwarové prostředky pro řešení úkolů a prezentaci své práce
- respektovali práva k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru a chápali důležitost standardizace pro celosvětovou komunikaci a spolupráci
- dokázali zaujmout odpovědný a etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení	- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod. - tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou
---------------------------	---

Kompetence k řešení problémů	- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
Kompetence komunikativní	- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
Kompetence sociální a personální	- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod. - žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
Kompetence občanské	- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...) - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami
Kompetence pracovní	- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou - žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětlí pojmy: informace a informatika - uvede, kde se dají informace získat, odliší spolehlivé a nespolehlivé zdroje, zhodnotí informace z hlediska závažnosti - vysvětlí, co je internet a objasní způsob přenosu informací v celosvětové síti, vyhledá informační zdroj podle adresy - aktivně využívá vlastností hypertextu - formuluje a zapíše požadavek na vyhledávání dané informace v internetovém prohlížeči - informace uloží, vytiskne - vysvětlí, co je počítačový virus, co může virus způsobit a jak se lze proti němu účinně bránit - vyjmenuje alespoň dva antivirové programy - spustí antivirový program a ověří, zda není počítač nakažen virem - uvede příklad významné, méně významné a bezvýznamné informace k zadanému tématu - k aktuální společenské nebo politické otázce najde více informačních zdrojů a posoudí jejich relaci - uvede příklady nevěrohodných informačních zdrojů	Vyhledávání informací a komunikace - informatika jako vědní obor - věrohodnost informací, závažnost a vzájemné návaznosti informací - internet – celosvětová počítačová síť - práce s internetovým prohlížečem - metody vyhledávání na internetu - formulace požadavku a vyhledávací atributy - uložení informace pro další zpracování, tisk informace - viry a antiviry - hodnota informací - věrohodnost informací a informačních zdrojů - metody a nástroje ověřování informací (řízený rozhovor, porovnávání a analýza inf.)	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce, referáty EGS Evropa a svět nás zajímá Naši sousedé v Evropě, tradice národů Evropy MKV Multikulturalita Komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin VDO Občanská společnost a škola Demokratické vztahy	-komunikace s lidmi z různých kultur -vyhledávání webových stránek o tématech z různých předmětů

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- vysvětlí rozdíly mezi typy grafických editorů (bitmapové a vektorové grafické editory) - v grafickém programu vytvoří obrázek - obrázek upraví, uloží a vytiskne - napíše požadovaný text, opraví v textu chyby - v nastavení stránky upraví vzhled dokumentu - označí různé bloky textu myší a některé (řádek, slovo, celý dokument) klávesnicí - zformátuje text a odstavce - využije schránku při práci s textem (při kopírování, přesouvání) - za pomoci tabulátoru napíše text ve formě tabulky - vloží do dokumentu obrázek, upraví obrázek podle potřeby - použije ozdobné písmo a různé grafické prvky ke grafické úpravě dokumentu - vytvoří jednoduchou tabulku - vytiskne zpracovaný dokument	Zpracování a využití informací -grafický editor - Photo editor, MS WORD (část), ACDsee -bitmapové a vektorové grafické editory -vytvoření a úprava obrázku v bitmapové grafice -vytvoření a úprava obrázku ve vektorové grafice -textový editor (MS WORD) -zobrazení a nastavení stránky -práce se schránkou -formáty odstavce -tabulátory a jejich využití -vkládání a úpravy obrázků -grafické prvky, písmo -tabulky -tisk a úpravy před tiskem Tabulkový editor (MS EXCEL) -základní pojmy (buňka, list, typy dat) -vytvoření tabulky -vkládání a editace dat -jednoduché výpočty -jednoduché vzorce (suma, průměr) -prezentace výsledků v podobě grafu -prezentace informací (MS Power Point) -způsoby prezentace informací – webové	ve škole	Procvičení práce s myší

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
zpracuje číselná data - vytvoří tabulku - danou tabulku prezentuje v podobě grafu - ukáže na příkladech způsoby prezentace informací - spustí prezentační program a prohlédne si již vytvořenou prezentaci - vytvoří vlastní (ppt, web, aj.) prezentaci na zadané téma - vysvětlí pojmy: softwarové pirátství, etické kódy využívání software - objasní, proč Internet ne vždy zaručuje pravdivost informací a že obsahuje informace eticky závadné, uvede příklady - v textech regionálních tiskovin vyhledá porušení typografických pravidel a vyjádří se k celkovému estetickému zpracování textu a obrazu - na vybrané téma ze vzdělávacího obsahu některého vyučovacího předmětu vytvoří vlastní prezentaci (ppt, web, aj.), která bude sloužit jako výukový materiál pro nižší ročníky, výsledek (srozumitelnost, estetický dojem) prezentace ověří na vybrané skupině žáků, účastí v soutěži o nejlepší prezentaci apod.	stránky, prezentační programy, multimédia -prezentační program: ukázka, použití, vytvoření vlastní prezentace -ochrana práv k duševnímu vlastnictví, informační etika -estetická a typografická pravidla Závěrečná práce - struktura prezentace - dodržování autorských práv - stahování dat z internetu - úprava obrázků - věrohodnost informací - estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - prezentace a animace v MS Power Point možnosti pomocí zkušenější osoby		

5 Člověk a společnost

5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **DĚJEPIS** je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vyučuje se na druhém stupni od 6. do 9. ročníku 2 hodiny týdně. Navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Ve vyučovacím předmětu Dějepis žáci získávají znalosti a dovednosti potřebné pro život v demokratické společnosti. Žáci se seznamují s vývojem společnosti a důležitými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského prostředí. Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a k respektování lidských práv, výchova k rovnosti mužů a žen, k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti a v současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry.

Výuka probíhá převážně v učebně a počítačové učebně. Při výuce se používají kromě učebnic také atlasy a mapy, video a DVD, počítače (internet i výukové programy). Součástí výuky dějepisu jsou i exkurze, návštěvy muzea.

Výuka Dějepisu se zaměřuje především na to,

- aby žáci poznali, jak se postupně měnil způsob života lidí v různých historických obdobích
- aby se dovedli orientovat v kontinuitě národních dějin, chápali souvislosti národních a světových dějin
- aby chápali smysl událostí a činů osobností, které ovlivňovali společenský vývoj
- aby se naučili zařazovat události do chronologické následnosti a vysvětlovat jejich vzájemné vazby (příčiny a následky)
- aby se naučili zaujímat vlastní stanovisko k událostem

Vyučovací předmět Dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty

- zeměpis – globus a mapa, společenské a hospodářské složky, prostředí, zeměpis světadílů
- občanská výchova – formy a typy států, občanská práva, rozdělení státní moci, Ústava, občanství, stát a hospodaření, mezinárodní organizace
- jazyky – legendy, povídky, eposy, řecké báje a pověsti, staré pověsti české, české osvícenství a národní obrození, literatura 20. stol.
- výtvarná výchova – umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem lidské společnosti
- hudební výchova – lidová hudba, hudební díla významných skladatelů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí - vytváří si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
Kompetence k řešení problémů	- žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti - samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení - kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit
Kompetence komunikativní	- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v písemném i ústním projevu - účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje - rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů... - využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
Kompetence sociální a personální	- žák účinně spolupracuje ve skupině a podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu - přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
Kompetence občanské	- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí - odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí - chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy - respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví - pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění
Kompetence pracovní	- žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky využívá svých znalostí v běžné praxi

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - chápe význam dějin pro jedince i společnost - uvede příklady potřeby historických znalostí - orientuje se v historickém čase a prostoru - pracuje s časovou přímkou a historickou mapou - řadí historické epochy v chronologickém sledu - rozlišuje hodnoty různých historických pramenů a historické literatury, samostatně vyhledává informace - vysvětlí význam poslání archivů, muzeí, knihoven, archeologie - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců - chápe podmínky přechodu k zemědělství - vysvětlí význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území, nejvýznamnější památky - chápe nezbytnost vzájemné lidské soudržnosti - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací - chápe podstatu společenského uspořádání ve státě	- lidé – jejich přítomnost a minulost - historický čas a prostor - historické prameny - instituce shromažďující historické prameny - archeologie Pravěk -doba kamenná způsob života lidí, počátky zemědělství a řemesel, projevy duchovního života -doba bronzová první kovy, rozvoj řemesel, obchodu -doba železná zdokonalení řemeslné výroby, -Keltové - naše území v pravěku Starověk -nejstarší civilizace a jejich kulturní odkaz (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína) -antika: Řecko, Řím	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy, poznávání lidí ENV Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ochrana přírody a kulturních památek MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech - vysvětlí podstatu antické demokracie - vysvětlí přínos starověkých civilizací pro evropskou kulturu - chápe rozdílnou úroveň vývoje v antice a na našem území	-Střední Evropa a její styky s antickým středomořím		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - popíše podstatné změny v osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše - objasní původ pojmu vandalismus, barbaři - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - posoudí význam vzniku některých státních útvarů v Evropě - postavení panovníka a ostatních společenských vrstev - popíše životní styl raného středověku - charakterizuje první státní útvary na našem území - objasní vnitřní vývoj Velkomoravské říše a českého státu a jejich postavení v evropských souvislostech - románské památky v Čechách na Moravě - vymezí úlohu církve a víry v životě středověkého člověka - popíše vztah mezi mocí církevní a světskou - chápe úlohu kolonizace a vzniku měst pro středověkou společnost - charakteristika parlamentu, generálních stavů	Raný středověk - stěhování národů - utváření států ve východoevropském a západoevropském okruhu, jejich vývoj - Islám a jeho vliv (Arabové ,Turci) - Slované, Sámova říše - Velká Morava a český stát, jejich vývoj a postavení v Evropě - křesťanství - přehled významných evropských států - křížové výpravy - románská kultura Vrcholný středověk - rozvoj zemědělství, řemesel a obchodu, vznik měst a jej - český stát pod vládou Přemyslovců – společnost, hospodářství, kultura, osobnosti - český stát a střední Evropa pod vládou Lucemburků (Karel IV., Václav IV.)	MKV Etnický původ Různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa Kulturní difference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie Občanská společnost a škola Formy participace, demokracie MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- charakterizuje významná období vývoje českého státu /období vlády posledních Přemyslovců, dobu vlády Karla IV. a Václava IV., období vlády Jiřího z Poděbrad a období jagellonské, v kontextu s evropským vývojem - jmenuje základní prvky románské a gotické kultury a nejvýznamnější české a evropské památky - vymezí příčiny, průběh a důsledky české reformace - chápe význam husitství pro českou společnost - srovnává změny ve vnitřní situaci, náboženských poměrech a mezinárodním postavení českého státu s Evropou, uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny vzniku třicetileté války - charakterizuje vývoj ve východní Evropě - porovná jej s vývojem v ostatních částech Evropy - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - charakterizuje pozdně gotickou a renesanční kulturu	- gotická kultura a životní styl středověké společnosti - husitská reformace a revoluce, důsledky, osobnosti - počátky českého stavovského státu v době Jiřího z Poděbrad, Jagellonci na českém trůně - společnost, hospodářství a kultura pozdního středověku - renesance a humanismus v Itálii - vývoj v Evropě ve vrcholném a pozdním středověku - společnost, hospodářství a kultura pozdního středověku - zámořské objevy - reformace a protireformace - Habsburkové (Španělsko, stavovský odboj) - česká kultura	skupinové práce	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás charakterizující modernizaci společnosti - konkretizuje pojmy: absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - rozpozná základní prvky baroka - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě - popíše uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu, průběh a výsledky revoluce 1848/49 v našich zemích, Rakousku a ostatních státech - charakterizuje vývoj v padesátých a šedesátých letech v našich zemích a v Evropě, základní rysy české politiky, významné osobnosti tohoto období - charakterizuje díla a odkazy významných osobností našich a světových dějin - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrného vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým	- počátky kapitalismu v Anglii - 1. období kolonialismu - osvícenský absolutismus - Velká Británie, rozvoj průmyslu a vědy - vznik Spojených států amerických - absolutismus v Evropě - Francie, Rusko, Prusko, Anglie - baroko, rozvoj vzdělanosti - Habsburkové - české země, Marie Terezie, Josef II. - velká francouzská revoluce - napoleonské války a jejich důsledky - Vídeňský kongres - rok 1848 – 49 - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury	EGS Evropa a svět nás zajímá Zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, místa a události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě Jsme Evropané Klíčové mezníky Evropské historie MKV Etnický původ Různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa Kulturní difference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy, komunikace	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
tato nerovnoměrnost vedla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi - vymezí význam kolonií - rozpozná základní prvky barokní kultury - jmenuje nejvýznamnější představitele a památky baroka - chápe pojem osvícenství, průmyslová revoluce - jmenuje významné představitele o. a průmyslové revoluce - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí rozdíl mezinárodním hnutím a nacionalismem - charakterizuje vývoj v českých zemích a ve světě včetně vzniku a průběhu 1. světové války	- národní a osvobozenécké hnutí v Evropě - utváření novodobého českého národa - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. polovině 19. století - sjednocování Itálie, Německo - občanská válka v USA - imperialismus, kolonialismus - kapitalistická společnost před 1. světovou válkou - příčiny vzniku 1. světové války - průběh 1. světové války - české země	v různých situacích MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie Občanská společnost a škola Formy participace, demokracie	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - charakterizuje příčiny, průběh a důsledky 1. světové války - objasní příčiny vzniku komunismu v širších ekonomických a politických souvislostech, důsledek existence kom. - Vysvětlí okolnosti vzniku Československa - Chápe symboliku našeho státu - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách, důsledky - charakterizuje jednotlivé totalitní režimy - objasní příčiny jejich nastolení v ekonomických a politických souvislostech - uvědomí si jejich důsledky pro lidstvo (totalismus, nacionalismus) - vysvětlí pojmy: antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - vysvětlí příčiny rozděleného světa, střetávání obou bloků	- 1. světová válka - její politické, sociální a kulturní důsledky - nové politické uspořádání Evropy, úloha USA ve světě - vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy - hospodářská krize - 30. léta, ohrožení fašismem - druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích - domácí a zahraniční odboj - politické, mocenské a ekonomické důsledky války - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - vnitřní situace v zemích východního bloku, srovnání se západní zemí - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky	MKV Multikulturalita Komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin Lidské vztahy Důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ochrana přírody a kulturních památek VDO Principy demokracie jako	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- posoudí postavení rozvojových zemí seznámí se s problematikou současného světa	- rozpad koloniálního systému - problémy současnosti - věda, technika a kultura ve 2. pol. 20. stol. - současné politické změny ve světě - pohled na Evropu a proces jejího sjednocování	formy vlády a způsobu rozhodování Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie Občanská společnost a škola Formy participace, demokracie EGS Objevujeme Evropu a svět Den Evropy Jsme Evropané Klíčové mezníky Evropské historie	

5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Výchova k občanství** se vyučuje v 6. - 9. ročníku, časová dotace je 1 hodina týdně. Výchova k občanství směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. V návaznosti na učivo prvouky, vlastivědy a dalších předmětů orientuje žáky ve významných okolnostech společenského života a seznamuje je s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů.

Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života žáků s informacemi z dalších zdrojů, díleč podněty hlouběji objasňuje a dále rozšiřuje. Pomáhá utvářet vztahy žáků ke skutečnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života. Utváří a rozvíjí způsobilost žáků k mravně odpovědnému jednání, formuje u žáků vědomí odpovědnosti za vlastní život, za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce. Otevírá cestu k sebepoznávání a přijímání pozitivních životních hodnot.

Výuka probíhá převážně v učebně a počítačové učebně. Součástí výuky jsou i exkurze, besedy.

Formy a metody výuky	- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video - beseda - dotazníky – interview
-----------------------------	---

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- chápat probírané oblasti v dějepisně - zeměpisném kontextu - vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií - seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacích oborů zeměpis, dějepis, informační a komunikační technologie, výchova k občanství a dávat je do vzájemných souvislostí -
Kompetence k řešení problémů	- vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji - při řešení problémů objevovat paralely s historií - svá řešení posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů

Kompetence komunikativní	- souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění - pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím - osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání - využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů
Kompetence sociální a personální	- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce - uvědoměle přijímat, získávat role v různých skupinách - seznámit se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu - naučit se diskutovat
Kompetence občanské	- přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy - poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit - respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot - nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů
Kompetence pracovní	- nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj - orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci - chápat cíl a riziko podnikání - rozvíjet své myšlení a nalézat nová řešení

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace - posoudí přínos spolupráce lidí ve škole a v rodině - uplatňuje vhodné způsoby komunikace - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - rozpoznává netolerantní projevy v chování lidí - objasní účel důležitých symbolů našeho státu - zaujímá tolerantní postoj k menšinám - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje odlišné názory - doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	Naše škola - život ve škole, práva a povinnosti, umění se učit, význam vzdělání, volný čas Naše obec -minulost a současnost, tradice, regionální pověsti -významná místa a lidé, zajímavosti -řízení života obce, správní orgány, instituce Náš region -region v minulosti a přítomnosti, významná místa, památky, zajímavosti Naše vlast -pověsti, vlastenectví, osobnosti, národní bohatství -rok v jeho proměnách -vlast, jazyk, národnostní menšiny, cizina, česká státnost, prezident, parlament, symboly Život ve společnosti - člověk a společnost, společenské vztahy - společenské a kulturní vzorce chování, mezilidské vztahy a spolupráce	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy, poznávání lidí Občanská společnost a škola Demokratické vztahy ve škole Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Základní kategorie fungování demokracie Formy participace Volební systémy, demokratické volby MKV Lidské vztahy Umění vžít se do role druhého, lidská solidarita Kulturní difference Člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky	

vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsob jejich ochrany, uvede příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu - kriticky přistupuje k mediálním informacím, kriticky vyjadřuje svůj postoj k působení reklamy - zhodnotí nabídku kulturních institucí, cíleně vybírá akce, které ho zajímají - vhodně koriguje své chování a jednání - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje odlišné názory	Majetek a bohatství - potřeby, peníze, majetek -rozpočty, příjmy a výdaje, životní úroveň -hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státní, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní Kulturní dědictví -kultura a umění, kulturní instituce a masmédia -kulturní bohatství, památky a významní lidé národa, předávání dědictví Člověk a morálka -morálka, mravní hodnoty, řád společnosti, svoboda -lidská práva specifická a univerzální -práva dětí, respektování lidských práv a svobod	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy, poznávání lidí VDO Občanská společnost a škola Demokratické vztahy ve škole Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Základní kategorie fungování demokracie Formy participace Volební systémy, demokratické volby MKV Lidské vztahy Umění vžít se do role druhého, lidská solidarita	Výtvarná výchova Zeměpis

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozlišuje úkoly jednotlivých složek státní moci - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu - vyloží smysl voleb	Stát a právo -stát, státní moc, zastupitelstvo -demokracie, volby, národy a národnosti -obrana státu -protiprávní jednání - druhy a postihy -protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost	Kulturní difference Člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky ENV Vztah člověka k prostředí Zajišťování ochrany životního prostředí v obci	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - objasní důležitost realistického poznání a hodnocení vlastní osobnosti - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování cílů - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování - překonává osobní nedostatky, pěstuje zdravou sebedůvěru, rozvíjí osobní přednosti - rozlišuje úlohu jednotlivých složek státní moci - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitel a respektuje práva druhých, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností - vhodné způsoby chování a komunikace, problémy řeší adekvátním způsobem	Člověk jako osobnost - osobnost, typy osobnosti, vlastnosti a vloh - dovednosti, schopnosti, nedostatky - charakter člověka, sebepoznání, sebehodnocení Člověk a citový život -základní projevy lidského života, znaky a druhy citů -vyšší city, postoje, hodnoty a ideály, potřeby a zájmy, náročné životní situace Člověk a právo -právo, právní norma, zákon, Ústava, druhy práva v každodenním životě – význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady -člověk a právo, jejich využití, právní ochrana, soudy, státní zastupitelstva, trest, protispolečenské jevy Člověk a občanský život -občan a jeho práva a povinnosti, Občanský zákoník -smlouvy, pojištění sociální zabezpečení,	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy, poznávání lidí Osobnostní rozvoj Cvičení soustředění, sebekontroly, sebeovládání VDO Občanská společnost a škola Demokratické vztahy ve škole Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Základní kategorie fungování demokracie Formy participace Volební systémy, demokratické volby	Volba povolání Volba povolání Volba povolání Dějepis

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	sociální příspěvky Člověk a rodinný život -partnerství, mravní a právní normy v manželství, rodina, stát a rodina -mravní a právní odpovědnost rodičů, poradenství v institucích, náhradní péče		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 9.

[illegible]

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
zaujme vlastní postoj ke způsobu jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru - popíše vliv začlenění ČR do EU na život občanů - uvede významné mezinárodní organizace k nimž patří ČR, popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - usměrňuje a kultivuje charakterové a volní vlastnosti, překonává osobní nedostatky a pěstuje zdravou sebedůvěru - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Nadnárodní společenství -evropská integrace, význam a výhody, EU -EU a ČR, mezinárodní spolupráce a nadace Mezinárodní spolupráce -ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) Globalizace -projevy, klady, zápory, významné problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení Životní perspektivy -strany lidského života, životní plány a cíle -smysl života, náhražkové formy života	v obci	Volba povolání

6 Člověk a příroda

6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Fyzika** je vyučován ve všech ročnících druhého stupně. Časová dotace je v 6 – 9. ročníku 2 hodiny týdně. Hlavní cíle vzdělávání ve fyzice jsou identifikace a správné užívání pojmů, kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace, vysvětlení jevů, předvídání jevů a určování jejich kauzálních souvislostí, pozorování, experimentování, měření a odhady, kvantitativní popis a aplikace fyzikálních poznatků. Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, nabízí dobrodružství poznávání a chápání okolního světa. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim tak lépe se orientovat v běžném životě. Hlavní důraz je kladen na praktické činnosti realizující se formou pokusů, experimentů či měření a co nejúžší propojení s podmínkami v reálném životě. Fyzika se snaží podporovat samostatné a otevřené myšlení žáků, umožňuje jim kriticky se zamýšlet nad zadanými problémy souvisejícími s přírodními jevy a vyjadřovat k nim vlastní názory. V neposlední řadě vede žáky k pochopení složitosti a komplexnosti vztahů člověka a přírodního prostředí a rozvíjení environmentálního povědomí. Vyučování probíhá v odborné učebně, počítačové učebně.

Výuka Fyziky se zaměřuje především

- na rozvoj pozorovacích schopností (CHODIT S OTEVŘENÝMA OČIMA A VŠÍMAT SI JEVŮ KOLEM SEBE)
- na vytvoření pozitivního vztahu k přírodě a na učení žáků chránit životní prostředí
- na porozumění zákonitostem přírodních procesů
- na uvědomění si užitečnosti přírodovědných poznatků pro vysvětlení nejen jevů v přírodě, ale v každodenním životě, ale také pro moderní techniku a technologii
- na ochranu zdraví člověka
- na osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- na rozvíjení dovednosti pozorovat, experimentovat a měřit
- na schopnost vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry
- na hledání souvislostí mezi jevy
- na řešení problémových úloh
- na vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- na vedení žáků k efektivnímu využívání zdrojů energie včetně využívání obnovitelných zdrojů, zejména slunečního záření, větru, vody
- na to, aby si žáci uvědomili, jak velký vliv má lidská činnost na stav životního prostředí a na lidské zdraví a aby tyto vědomosti dokázali v budoucnu využít ve svých profesích ve prospěch ochrany životního prostředí
- na rozvoj pracovních návyků a dovedností (zodpovědnosti, trpělivosti, přesnosti, systematičnosti, pořádnosti, schopnosti rozhodovat se
- na rozvoj komunikativních schopností žáků a na rozvoj vztahů mezi lidmi
- na učení žáků, jak se chovat při kontaktu s objekty ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životního prostředí lidí

Kompetence k učení	- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací - k používání odborné terminologie - k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací - k nalézání souvislostí mezi získanými daty
Kompetence k řešení problémů	- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat
Kompetence komunikativní	- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi - učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
Kompetence sociální a personální	- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů - učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti - učitel vede žáky k ochotě pomoci
Kompetence občanské	- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů - učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)
Kompetence pracovní	- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozliší na příkladech těleso a látku - určí, zda daná látka (těleso) patří mezi látky (tělesa) plynná, kapalná či pevná - porovná vlastnosti pevných, plynných a kapalných látek - doloží na příkladech, že působení dvou těles je vždy vzájemné - charakterizuje gravitační sílu jako působení gravitačního pole, které je kolem každého tělesa - objasní pojem gravitační pole Země, určí směr gravitační síly - změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek - rozliší částice látky (atomy, molekuly), určí, z čeho se skládá atom, molekula - charakterizuje molekulu jako částici tvořenou ze dvou či více atomů, vymezí, z jakých atomů (molekul) se skládá prvek (sloučenina) - charakterizuje pojem „neustálý pohyb částic“; uvede jevy, které pohyb potvrzují (např. difúzi)	Látky a tělesa, síly - tělesa a látky - vzájemné působení těles - síla - gravitační síla - gravitační pole - složení látek - atomy a molekuly - Brownův pohyb - částicové složení pevných látek - vlastnosti kapalin a plynů	OSV Osobnostní rozvoj Poznávání schopností Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- popíše složení atomu - uvede druh elektrického náboje protonu, elektronu a neutronu, určí (na základě znalosti počtu elektronů a protonů), zda jde o kladný či záporný iont nebo o neutrální atom - objasní pojem: elektrování těles ověří existenci elektrického pole - popíše póly magnetu a stanoví, jaké póly magnetu se vzájemně přitahují a jaké se odpuzují - vysvětlí pojem magnetické pole a určí, jak se projevuje - objasní pojem „magnetizace látky“ - stanoví umístění severního a jižního magnetického pólu Země - objasní princip kompasu - uvede hlavní jednotku délky, její díly a násobky - změří danou délku délkovým měřidlem a zapíše výsledek - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny	Elektrické vlastnosti látek - model atomu - atomy různých chemických prvků, ionty - elektrování těles při vzájemném dotyku elektrického pole Magnetické vlastnosti látek - magnety přírodní a umělé - póly magnetu - magnetické pole - magnetizace látky - indukční čáry magnetického pole - magnetické pole Země Měření délky pevného tělesa - jednotky délky - délková měřidla - měření délky, opakované měření		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- uvede hlavní jednotku objemu, její díly a násobky - změří objem (kapalného, pevného tělesa) při použití odměrného válce a запиše výsledek - uvede hlavní jednotku hmotnosti, její díly a násobky - zváží dané těleso na rovníramenných vahách - vyjádří výsledek vážení číselnou hodnotou a jednotkou - uvede jednotku hustoty a vyjádří hustotu při dané jednotce jinou jednotkou hustoty - experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu (k výpočtu použije vztah: $\rho = m : V$) - vyhledává hustotu v tabulkách - uvede hlavní jednotku času, její díly a násobky, převody - změří čas a запиše výsledek - posoudí, zda se objem tělesa při dané změně teploty zvětší či zmenší - popíše princip teploměru, uvede některé typy	Měření objemu tělesa - jednotky objemu - měření objemu kapalného tělesa - měření objemu pevného tělesa Měření hmotnosti tělesa - hmotnost tělesa, jednotky hmotnosti, převody - rovníramenné váhy Hustota - hustota látky - výpočet hustoty látky - výpočet hmotnosti tělesa Měření času - jednotky času, převody - měření času Měření teploty tělesa - změna objemu těles při zahřívání a ochlazování - teploměr, měření teploty tělesa		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
teploměrů - uvede jednotky teploty - změří teplotu i rozdíl teplot teploměrem a zapíše výsledek - objasní pojem termograf - podle schématu sestaví elektrický obvod - rozlišuje uzavřený a otevřený elektrický obvod - vysvětlí funkci pojistky v elektrickém obvodu - uvede příklady využití elektromagnetu v praxi - vysvětlí zásady bezpečného používání elektrických spotřebičů - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem	- jednotky teploty - měření teploty vzduchu v průběhu času Elektrický obvod - sestavení elektrického obvodu - elektrický proud a elektrické napětí - vodiče elektrického proudu - elektrické izolanty - pojistky - zásady správného užívání elektrických spotřebičů - magnetické pole cívky s proudem - měření elektrického proudu, galvanometr - elektromagnet - rozvětvený a nerozvětvený elektrický obvod - bezpečné zacházení s elektrickým zařízením - první pomoc při úrazu elektrickým proudem		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - objasní klid a pohyb tělesa - na konkrétní příkladu pozná, zda je těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu - objasní pojem trajektorie, vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou - rozezná pohyb přímočarý či křivočarý, posuvný či otáčivý, rovnoměrný či nerovnoměrný - ovládá vzorec pro výpočet rychlosti, dráhy a času - provede výpočet průměrné rychlosti nerovnoměrného pohybu tělesa - provede převod jednotky rychlosti, dráhy a času - vyjádří grafem závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu a vyčte z něj hodnoty času a rychlosti - znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru, působišti - používá vztah mezi gravitační silou a hmotností $F_g = m \cdot g$ - určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil stejného a opačného směru - vysvětlí, kdy dochází k rovnováze sil	Pohyb tělesa - klid a pohyb tělesa - trajektorie a dráha - druhy pohybu - rovnoměrný pohyb - průměrná rychlost Síla a její měření, skládání sil - síla a její znázornění - jednotky síly - gravitační síla a hmotnost tělesa - skládání sil stejného a opačného směru, rovnováha sil	ENV Ekosystémy Změny okolní krajiny vlivem člověka Lidské aktivity a problémy životního prostředí Průmysl a životní prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- charakterizuje těžiště tělesa, experimentálně určí polohu těžiště - ovládá jednoduché vysvětlení Newtonových pohybových zákonů - vyjádří rovnováhu na páce, kladce pomocí momentu sil - objasní funkci páky, kladky v praxi - charakterizuje tlakovou sílu, používá vztah pro výpočet tlaku $p = F / S$ - na praktických příkladech uvede, jak lze zvětšit (zmenšit) tlak, uvede hlavní jednotku tlaku, její díly a násobky, převody - používá a využívá poznatek, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, souvisí s materiálem a drsností stykových ploch - na konkrétních příkladech objasní, jak můžeme třecí sílu zvětšit (zmenšit) - objasní podstatu Pascalova zákona	POSUVNÉ ÚČINKY SÍLY Pohybové zákony - urychlující a brzdící účinky síly na těleso - zákon setrvačnosti - zákon vzájemného působení dvou těles Otáčivé účinky síly - rovnovážná poloha páky - užití páky, kladky Deformační účinky síly - tlaková síla, tlak Tření - třecí síla a její měření, význam třecí síly Mechanické vlastnosti kapalin - Pascalův zákon, hydraulické zařízení - hydrostatický tlak		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- charakterizuje hydrostatický tlak - objasní využití Pascalova zákona v hydraulickém zařízení a popíše účinky gravitační síly na kapalinu - objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny - objasní podstatu Archimédova zákona, vyvodí (z porovnání vztlakové a gravitační síly), zda se těleso potopí, bude vznášet, bude plovat - charakterizuje atmosférický tlak - určí (porovnáním tlaku v uzavřené nádobě a tlaku atmosférického), zda bude v nádobě přetlak či podtlak - objasní princip rtuťového tlakoměru, aneroidu - uvede, jak se mění atmosférický tlak s nadmořskou výškou, - objasní pojem „vztlaková síla“ v atmosféře; uvede příklady praktického využití vztlakové síly - uvede, k čemu se používá manometr, popíše, jak tento přístroj funguje - rozliší zdroj světla od tělesa, které světlo odráží - charakterizuje bodový a plošný zdroj světla - na konkrétních příkladech rozliší různá optická prostředí	- vztlaková síla působící na těleso v kapalině - Archimédův zákon - potápění, plování a vznášení stejnorodého tělesa v kapalině Mechanické vlastnosti plynů - atmosféra Země - atmosférický tlak - měření a změny atmosférického tlaku - vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Země - tlak plynu v uzavřené nádobě, manometr Světelné jevy - světelné zdroje, optické prostředí - světelný paprsek, stín, měsíční fáze - zatmění Slunce a Měsíce - rychlost světla - zobrazení zrcadlem, odraz světla na rovinném		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- objasní vznik stínů za tělesem - objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce - vysvětlí zákon odrazu, aplikuje tento zákon při objasňování principu zobrazení předmětu rovinným zrcadlem - rozpozná duté a kulové zrcadlo a objasní pojmy: ohnisko, ohnisková vzdálenost (duté a kulové zrcadla) - popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na kulovém zrcadle a aplikuje tuto znalost při objasnění principu zobrazení předmětu kulovým zrcadlem - objasní lom světla na optickém hranolu a rozklad bílého světla optickým hranolem (duha)	rozhraní dvou prostředí - zobrazení předmětů rovinným zrcadlem - kulová zrcadla - zobrazení předmětu kulovým zrcadlem - lom světla - rozklad světla optickým hranolem		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - určí hlavní jednotku práce a výkonu, uvede některé jejich díly a násobky - vyjádří práci resp. výkon při dané jednotce jinou jednotkou - aktivně používá vzorce pro výpočet mech. práce a výkonu - objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou resp. polohovou energií tělesa - při řešení problémů a úloh užívá vztah pro výpočet polohové a pohybové energie tělesa - charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou polohovou a pohybovou energii jeho částic - v konkrétních úlohách určí, jak se mění vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně - rozpozná v přírodě i v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) - určí množství přijatého či odevzdaného tepla tělesem ze znalosti hmotnosti a změny teploty tělesa a měrné tepelné kapacity - vyhledá v tabulkách měrné tepelné kapacity vybraných látek	Práce, energie - mechanická práce, výkon - mechanická práce při zvedání tělesa na pevné kladce - pohybová energie tělesa - polohová energie tělesa - přeměna pohybové a polohové energie tělesa (zákon zachování energie) Vnitřní energie - vnitřní energie tělesa - změna vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně - měrná tepelná kapacita	ENV Ekosystémy Změny okolní krajiny vlivem člověka Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- určí základní skupenské poměry (tání, tuhnutí, zkapalnění, vypařování, sublimace, desublimace, var) ve svém okolí i v přírodě - určí skupenské teplo tání tělesa - vymezí hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a teplota varu kapaliny a využívá tyto poznatky k řešení úloh - uvede vlastnosti, kterými se voda liší od ostatních kapalin - dovede vysvětlit činnost pístových spalovacích motorů - určí hlavní jednotku elektrického náboje, některé její díly, převody - rozhodne (na základě znalostí druhu náboje), zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat - rozhodne (ze znalosti počtu protonů a elektronů v částici), kdy se jedná o kladný, záporný iont a kdy o atom - ověří, zda na těleso působí elektrická síla a zda v daném místě existuje elektrické pole - objasní podstatu elektrostatické indukce - popíše elektrické pole pomocí siločar - podle schématu sestaví elektrický obvod - rozlišuje mezi pojmy: uzavřený a otevřený elektrický obvod	Teplo, změna skupenství - teplo, teplota - tání a tuhnutí - vypařování a zkapalnění - var - sublimace a desublimace - var za sníženého a zvýšeného tlaku - anomálie vody - spalovací motor Elektrický náboj, elektrické pole - elementární elektrický náboj - zelectrování tělesa - elektrické pole, elektroskop - vodiče a izolanty - elektrostatická indukce - siločáry elektrického pole Zákony elektrického proudu obvodech - podmínky vedení elektrického proudu v látce		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- určí hlavní jednotku napětí, některé její díly a násobky, převody - změří stejnosměrné napětí - napíše příklady zdrojů elektrického napětí, určí směr elektrického proudu v elektrické obvodu - stanoví nezbytné podmínky pro vedení elektrického proudu v obvodu, obecně charakterizuje elektrický proud - určí hlavní jednotku elektrického proudu, některé její díly a násobky, převody - změří elektrický proud ampérmetrem - objasní Ohmův zákon - určí hlavní jednotku elektrického odporu, některé její násobky, převody - při řešení konkrétních úloh umí použít OZ - při řešení konkrétních úloh použije poznatek, na čem závisí odpor vodiče - určí celkový odpor při paralelním, sériovém zapojení odporů - objasní princip rezistoru s plynule proměnným odporem - vysvětlí funkci pojistky v elektrickém obvodu - určí výpočet elektrické práce výkonu - rozlišuje mezi příkonem a výkonem - příklady periodických dějů z praxe a přírody - vysvětlí pojmy: frekvence, perioda	- elektrický proud a napětí - zdroje elektrického napětí - směr elektrického proudu v elektrickém obvodu - měření elektrického proudu - Ohmův zákon - elektrický odpor vodiče - sériové a paralelní zapojení - rezistor s plynule proměnným odporem - tepelné účinky elektrického proudu - elektrická práce - elektrický výkon a příkon Zvukové jevy - periodické děje, kmitavý pohyb		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozliší tón a hluk - v konkrétních úlohách aplikuje poznatek, že výška tónu je tím větší čím větší je jeho kmitočet - uvede některé možnosti zmenšování škodlivých vlivů nadměrně hlasitého zvuku na člověka - uvede zdroje zvuku ve svém okolí, odůvodní, proč je přítomnost látkového prostředí nezbytnou podmínkou pro šíření zvuku - objasní odraz zvuku, jako odraz zvukového rozruchu od překážky a vysvětlí vznik ozvěny - v konkrétních problémových úlohách využije poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, v němž se zvuk šíří - určí základní meteorologické prvky - chápe nutnost ochrany ovzduší	- zvuk, zdroje zvuku, šíření zvuku - tón, výška a kmitočet - hlasitost zvuku - odraz zvuku - ucho jako přijímač - ochrana před nadměrným hlukem Počasí kolem nás - meteorologie - atmosféra Země a její složení - základní meteorologické jevy a jejich měření - problémy znečištění atmosféry		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - ověří, zda je v okolí cívky magnetické pole a znázorní grafický průběh indukčních čar - uvede příklady využití elektromagnetu v praxi, objasní princip elektrického zvonku a relé - uvede konkrétní příklad z praxe o využití otáčivého účinku stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem - objasní pojmy: elektromagnetická indukce, indukovaný proud, indukované napětí - popíše princip vzniku střídavého proudu (napětí) - charakterizuje střídavé napětí pomocí periody a kmitočtu - určí periodu střídavého proudu (napětí) z jeho kmitočtu a naopak - objasní činnost transformátoru - používá s porozuměním transformační vztah - objasňuje vznik střídavého napětí i činnost generátorů - chápe princip výroby a rozvodu elektrické energie - popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie na životní prostředí - objasní vedení elektrického proudu ve vodném	Elektromagnetické jevy - magnetické pole cívky s elektrickým proudem - otáčivý účinek stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce Střídavý proud - vznik střídavého proudu - veličiny střídavého proudu a Střídavého napětí - transformátor - transformační poměr Proud v kapalinách a plynech	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
roztoku a v plynu - uvede příklady elektrického proudu ve vzduchu a vysvětlí jejich vznik, rozlišuje pojmy blesk, hrom - rozlišuje pokusně vodič od izolantu a polovodiče - vysvětlí závislost el. odporu polovodičů - dokáže charakterizovat termistor, fotorezistor - charakterizuje vedení elektrického proudu v polovodičích (jako usměrněný pohyb volných elektronů a děr), přechod PN - zapojí diodu v propustném a závěrném směru - jednoduše vysvětlí funkci diody jako usměrňovače - vysvětlí zásady bezpečného používání elektrických spotřebičů - poskytne PP při úrazu el. proudem - jednoduše vysvětlí rozdílné vlastnosti elektromagnetických vln o různých vlnových délkách a jejich využití v praxi - dokáže určit zda nastává lom od kolmice či ke kolmici - rozpozná spojku a rozptylku, objasní pojmy ohnisko, ohnisková vzdálenost - popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na tenké spojce a rozptylce a aplikuje	- vedení elektrického proudu ve vodném roztoku a v plynu - blesk a ochrana před ním Vedení elektrického proudu v polovodičích - polovodičové materiály - polovodičová dioda - dioda jako usměrňovač - další součástky s jedním přechodem PN Bezpečné zacházení s el. zařízením - el. spotřebiče v domácnosti - ochrana před úrazem el. proudem - první pomoc při úrazu el. proudem Elektromagnetické záření - elektromagnetické vlny a záření - zdroje záření Světelné jevy - lom světla na rovinném rozhraní dvou optických prostředí - úplný odraz světla - čočky - zobrazení předmětu tenkou čočkou		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
tuto znalost při objasnění principu zobrazení tenkou čočkou - objasní princip zobrazení lupou, mikroskopem a dalekohledem - objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a podstatu jejich korekce - vysvětlí pojem radioaktivita - odliší vlastnosti různých druhů záření - chápe význam využití jaderné energie - vysvětlí nebezpečí zneužití jaderné energie, objasní pojmy: jaderná síla, jaderná energie - určí, co udává protonové číslo, nukleonové číslo - uvede příklady přirozených radionuklidů a umělých radionuklidů - vysvětlí pojem řetězová reakce - vysvětlí princip jaderného reaktoru - popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planety, komety) - má představu o pojmu Galaxie - má představu o pohybu vesmírných těles - odliší planetu a hvězdu - má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci - objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází - umí objasnit význam kosmického výzkumu pro lidstvo	- optické vlastnosti oka - optické přístroje Jaderná energie - atomová jádra - štěpení jader uranu - řetězová reakce - radioaktivita - využití jaderného záření - jaderné reakce - jaderný reaktor, jaderná energetika - ochrana před zářením Země a vesmír - Sluneční soustava - naše Galaxie - kosmonautika		

6.2 Chemie

Charakteristika učebního oboru Chemie

Předmět **Chemie** se vyučuje v 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně. Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, aby si uvědomovali, významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem. Vyučování probíhá v odborné učebně, počítačové učebně i v jiných zařízeních mimo školu (botanická zahrada, muzeum, štola, exkurze do přírody).

Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje k

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých
- chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami
- propagace environmentálního životního stylu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- experimentální činností posilujeme pozitivní vztah žáků k chemii - poznatky o vlastnostech látek a směsí získáváme systematickým pozorováním s cílem rozlišovat podstatné od méně důležitého - vedeme žáky k osvojení chemických pojmů, symbolů, značek a vzorců pro práci s texty i pro běžný život - uplatňujeme individuální přístup nejen k nadaným, ale i k žákům se specifickými vzdělávacími potřebami
Kompetence k řešení problémů	- do výuky zařazujeme problémové úlohy z praktického života, které souvisí s učivem chemie - snažíme se, aby děti objevovaly a chápaly vzájemné vztahy a společné vlastnosti některých chemických látek - učíme žáky správnému postupu při provádění pokusů a měření (plánování, příprava, realizace, závěr)

	- rozvíjíme logické myšlení formulováním závěrů - učíme žáky pracovat s informacemi z různých zdrojů včetně internetu, vyhledávat v tabulkách potřebné hodnoty pro výpočty v chemii - důrazem na bezpečnost práce vedeme žáky k tomu, aby uměli některým problémům předcházet
Kompetence komunikativní	- učíme žáky argumentovat vhodnou formou, zvládat komunikaci v mimořádných situacích - vedeme žáky k uplatňování chemických symbolů a značek, k užívání odborného názvosloví - klademe důraz na vhodnou formu komunikace při řešení problémů při práci ve skupinách a při laboratorních pracích
Kompetence sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat ve skupinách a při laboratorních pracích, pomáhat si a vzájemně se respektovat - umožňujeme dětem zastávat různé role v týmu a zhodnotit práci týmu - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel pro soužití ve škole a pravidel pro bezpečnou práci v chemické pracovně
Kompetence občanské	- klademe důraz na dodržování práv a povinností žáků, které stanovuje školní řád, pravidel pro bezpečnou práci v chemické pracovně a pravidel pro práci s chemickými látkami - vedeme žáky k ohleduplnému vztahu k lidem a zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolání a poskytnutí pomoci) - klademe důraz na ekologické myšlení, na příkladech chemických výrob vedeme žáky k třídění odpadu
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel (z hlediska ochrany zdraví svého i druhých a ochrany životního prostředí) a plnění svých povinností - učíme děti správnému užívání laboratorního skla a dalších pomůcek při provádění chemických pokusů - seznamujeme žáky s výrobami, které souvisí s chemií, výuku doplňujeme exkurzemi - snažíme se dětem pomoci s volbou povolání

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
ŽÁK: - zařadí chemii mezi přírodní vědy - uvede čím se chemie zabývá - rozliší fyzikální tělesa a látky - uvede příklady chemického děje - rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek - uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a zhodnotí význam i případná rizika pro společnost a pro obyvatele v okolí chemických závodů - uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek (barva, zápach, hustota, teplota tání, teplota varu, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, rozpustnost ve vodě) - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností (barva, zápach, rozpustnost ve vodě) - navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek - popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek - rozpozná skupenství látek a jejich změny (tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace) - vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a	Úvod do chemie - vymezení předmětu chemie - látky a tělesa - chemické děje - chemická výroba Vlastnosti látek - vlastnosti - barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota - změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění a sublimace	OSV Osobnostní rozvoj Organizace vlastního času VDO Občan, občanská společnost, stát Odpovědnost za své postoje a činy, soužití s minoritami EGS Jsme Evropané Životní prostředí, vztah člověka k prostředí ENV Ekosystémy Lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím Základní podmínky života Životní prostředí, vztah člověka k prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
orientuje se v jejich hodnotách - uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu - uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi - význam R - vět a S - vět a uvede jejich příklady u výrobků, které se běžně prodávají - na základě piktogramů posoudí nebezpečnost látky, - H – věty, P – věty - rozliší různorodé a stejnorodé směsi - rozliší různé druhy různorodých směsí (suspenze, emulze, pěna, dým, mlha), uvede příklady z běžného života - uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi - správně (v souvislostech) použije pojmy: složky roztoku, rozpouštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlení známých situací z běžného života - vypočítá příklady na výpočet složení roztoků	Bezpečnost při experimentální činnosti - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři (poleptání, popálení, pořezání) - pozorování, pokus a bezpečnost práce Směsi - různorodé a stejnorodé směsi - (roztoky) - složky směsi - složení roztoků - hmotnostní zlomek - křížové pravidlo pro ředění roztoků		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
(hmotnostní zlomek, hmotnost roztoku, hmotnost rozpouštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení - s pomocí křížového pravidla spočítá příklad na ředění roztoku a připraví z koncentrovanějšího roztoku požadovaný zředěnější roztok - vysvětlí pojem nasycený a nenasycený roztok - sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci - popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace - navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě - princip usazování a krystalizace - uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí - rozezná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě - Zhodnotí význam vody pro život na Zemi - uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi - rozliší vodu destilovanou, pitnou (včetně stolní), užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a využití - uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách - vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho	Oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, - krystalizace, sublimace Voda a vzduch - voda – destilovaná, odpadní, pitná - výroba pitné vody - čistota vody - vzduch- složení, vlastnosti, - čistota ovzduší - ozonová vrstva		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
význam pro život na Zemi - prokáže znalost složení vzduchu (dusík a kyslík kvantitativně v %) - charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek ve vzduchu - vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů - popíše, co je teplotní inverze a smog, a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší - vysvětlí pojem skleníkový efekt, uvede jeho příčinu a důsledky - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti - uvede příklady, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu uvede příklady (z praxe) dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků: Br, Sn, K, N, F, P, He, Al, Mg, Cl, I, Si, O, Li, Mn, Cu, Pb, Pt, S, Na, Ag, C, Ca, H, Zn, Au, Fe, Rb, Cs, Fr, Be, Sr, Ba, Ra, Ti, V, Cr, Mo, W, U, Os, Co, Ni, Cd, Hg,	Částicové složení látek - molekuly, atomy - atomové jádro- protony, neutrony - elektrony, elektronový obal, valenční elektrony, ionty Chemické prvky a sloučeniny - chemické prvky - vybrané názvy a značky chemických prvků - protonové číslo		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
B, Ga, In, Tl, Ge, As, Sb, Bi, Se, Te, Po, At, Ne, Ar, - Kr, Xe, Rn - vysvětlí, co udává protonové číslo - vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým (daným) protonovým číslům a naopak., zapíše správně ke značce prvku protonové číslo - používá pojmy chemické látky, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - ze vzorce (a z modelu molekuly) chemické sloučeniny odvodí kvalitativní i kvantitativní složení chemické látky (počet prvků a jejich název, počet atomů jednotlivých prvků v molekule) Chemické prvky a PSP - kovy – Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au - slitiny – mosaz, bronz, dural - nekovy – H, O, N, Cl, S, C Chemické reakce - výchozí látky a produkty chemické			

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
reakce a určí je správně v konkrétních příkladech - provede jednoduché chemické reakce - uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh - zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce - přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek - odhadne výsledky a vypočítá úlohy s užitím veličin n, M, m, V, c a chemických rovnic - určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech - zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí - určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech - zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského	- chemický děj Chemické rovnice - látkové množství - molární hmotnost - úpravy (vyčíslení) chemických rovnic Oxidy - oxid siřičitý, sírový, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý - názvosloví oxidů, oxidační číslo - skleníkový efekt Halogenidy - fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy Kyseliny, pH - kyseliny – chlorovodíková, sírová, dusičná		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
těla těmito látkami - zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet - posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí - popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami - zapíše z názvů hydroxidů vzorce a naopak - posoudí vliv vybraných hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí - provede neutralizaci zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi - zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy - rozliší, které látky patří mezi soli.	- názvosloví kyselin - pH, indikátory pH - kyselé deště Hydroxidy - hydroxidy - sodný, draselný, vápenatý, amonný - názvosloví hydroxidů Neutralizace - podstata neutralizace - vznik solí - názvy a vzorce solí - názvy a vzorce síranů, dusičnanů, uhličitánů		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- připraví jednoduchým postupem sůl - zapíše z názvů vybraných solí vzorce a naopak - uvede příklady uplatnění solí v praxi - vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou - uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí - Popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv (vápenná malta, sádra, beton) - vysvětlí pojem keramika, uvede příklady využití keramiky	Hospodářsky významné látky - průmyslová hnojiva (N, P, K, stopové prvky) - vápenná malta, sádra, beton - keramika		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětlí pojmy „oxidace“ a „redukce“ - určí které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce - popíše princip výroby surového železa a oceli, zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství - vysvětlí pojem „koroze“, uvede příklady činitelů ovlivňujících její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí - předpoví a ověří vliv různých činitelů na průběh koroze jednoduchým pokusem - rozliší podstatu galvanického článku a elektrolýzy a uvede příklady praktického využití - rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní	Redoxní reakce - oxidace a redukce - výroba železa a oceli - koroze - galvanický článek - elektrolýza Energie a chemické reakce - exotermické a endotermické reakce - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) - průmyslově vyráběná paliva	OSV Osobnostní rozvoj Organizace vlastního času VDO Občan, občanská společnost, stát Odpovědnost za své postoje a činy, soužití s minoritami EGS Jsme Evropané Životní prostředí, vztah člověka k prostředí ENV Ekosystémy Lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím Základní podmínky života Životní prostředí, vztah člověka k prostředí MDV Kritické čtení a	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
prostředí - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - používá bezpečně spotřebiče na topné plyny v domácnosti a plynové kahany při školních experimentech - rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami - uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení - rozliší anorganické a organické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu - vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem - rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“ - rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů	Uhlovodíky - alkany, alkeny, alkiny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethylen, propylen, acetylen, benzen, naftalen a jejich zdroje) - průmyslové zpracování ropy Deriváty uhlovodíků - halogenové deriváty - alkoholy a fenoly - aldehydy a ketony - karboxylové kyseliny - estery, esterifikace, ethylester - kyseliny octové	vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí a octové, formaldehydu a acetonu, uvede vlastnosti a příklady použití těchto látek - uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí - orientuje se ve výchozích látkách, produktech dýchání a fotosyntézy - uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy - rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede jejich výhody i nevýhody při jejich používání - doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka - uvede příklady prvotních a druhotných surovin	Přírodní látky - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitaminy - fotosyntéza Plasty a syntetická vlákna -polyethylen, polypropylen, polystyren, polvinylchlorid - polyamidová a polyesterová vlákna Chemie a společnost - chemické výroby - otravné látky - pesticidy		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
pro chemické výroby - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů - vysvětlí pojem „biotechnologie“, uvede příklady - zjistí, kde a jak dochází v okolí ke znečišťování životního prostředí a uvede, jak tomu předcházet - uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší - zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti - rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami uvede příklady - otravných látek a způsoby ochrany proti nim - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument - uvede příklady nejrozšířenějších výbušných,	- biotechnologie, enzymy - léčiva - drogy - detergenty - potraviny - chemie a životní prostředí Havárie s únikem nebezpečných látek - látky výbušné, hořlavé, toxické - zásady chování při úniku nebezpečných látek - improvizovaná ochrana při úniku nebezpečných látek Opakování - vlastnosti látek - bezpečnost při experimentální činnosti - směsi - oddělování složek směsí - voda a vzduch - částicové složení látek - chemické prvky a chemickém sloučeniny - chemické reakce		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
hořlavých a toxických látek a způsob jejich označování – uvede a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek - zjistí výrobní podniky v regionu, uvede, co vyrábějí, a posoudí s nimi související nebezpečí	- zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice - oxidy - halogenidy - kyseliny - hydroxidy - neutralizace - soli - redoxní reakce - energie a chemické reakce - uhlovodíky - přírodní látky - plasty a syntetická vlákna - chemie a společnost - havárie s únikem nebezpečných látek		

6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Přírodopis** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Vyučuje se na 2. stupni od 6. do 9. ročníku 2 hodiny týdně (v 6. a 7. ročníku je jedna hodina přidána s disponibilních hodin). Navazuje na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**.

Obsah učiva poskytuje ucelený pohled na přírodu a její části, na život, jeho rozmanité projevy, podmínky a vývoj, na lidský organismus, předpoklady jeho zdravého vývinu a vztahy člověka k přírodě. V průběhu vzdělávání si žáci utvoří ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámí se s mnohotvárnými formami života na Zemi a naučí se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi.

Podmínkou úspěšného vzdělávání je vlastní prožitek žáků, který vychází z konkrétních nebo modelových situací. Důležité je propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků.

Výuka probíhá většinou ve třídách, příležitostně v počítačové učebně i v jiných zařízeních mimo školu (planetárium, knihovna, muzea, příroda, botanická zahrada).

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím atlasů, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty a vzdělávací oblastí Člověk a příroda

- **Chemie:** znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry...
- **Fyzika:** sluneční soustava, vesmír ...
- **Zeměpis:** rozšíření živočichů a rostlin, biomy, ekosystémy, CHKO, národní parky
- mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí
- **Matematika:** měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy ...
- **ICT:** zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- **Dějepis:** kultura národů, historie států, objevy a poznatky

Výuka **PŘÍRODOPISU** se zaměřuje na spojení učení se získáváním zkušeností a dovedností při pozorování, srovnávání součástí přírody a provádění vlastních pokusů.

Tím jsou vytvářeny předpoklady proto, aby žáci v průběhu vzdělávání

- získali přehled o vzniku a vývoji Země a života, o podmíněném přizpůsobování organismů vnějším podmínkám, a o jejich vzájemných vztazích
- prohlubovali svoje dovednosti při pozorování a práci s lupou, nebo mikroskopem
- získali základní poznatky o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi
- dokázali zodpovědně přistupovat k problematice životosprávy, poškození zdraví a civilizačním nemocem

- uvědomili si důležitost citlivého vztahu k okolnímu prostředí, odpovědnost člověka za zachování na Zemi a v souvislosti s tím i význam biologických věd
- osvojili si takové poznatky, dovednosti a metody pozorování živé a neživé přírody, jichž by mohli využívat jak ve svém dalším vzdělávání, tak i ve svém praktickém denním životě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení	- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací - ke správnému používání odborné terminologie - k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací - k nalézání souvislostí
Kompetence k řešení problémů	- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů - učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
Kompetence komunikativní	- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi - učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě - učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku
Kompetence sociální a personální	- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů - učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
Kompetence občanské	- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování - učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
Kompetence pracovní	- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami - učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: Vysvětlí podstatné zákonitosti v živé a neživé přírodě. Popisuje vztahy v přírodě - Ekologie. Orientuje se v nejdůležitějších názorech na vznik života. Osvojuje si znalost o přehledu a o vývoji organismů. Vysvětluje základní fyziologické procesy a jeho význam pro člověka. Vysvětluje princip buněk a základních organel, odlišení buněk rostlin, živočichů a bakterií. Řadí organismy do taxonomických jednotek. Vymezuje základní projevy života. Rozlišuje rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním. Pracuje s lupou a mikroskopem, tvoří preparáty. Vysvětluje podstatu a význam jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech. Uplatňuje zásady práce při manipulaci s přírodními materiály.	Země a život Podmínky života Vznik Země a názory na vznik Vznik hydrosféry a atmosféry Vznik látek anorganických a organických Vývoj Země - chemický a biologický Vývoj atmosféry – podstata fotosyntézy (ozonoféra) Zkoumání přírody (lupa, mikroskop) Buňka - rostlinná, živočišná, bakteriální Třídění organismů Rozmanitost života Projevy života (výživa, rozmnožování,...) Podstata dýchání Vztahy mezi organismy	OSV Osobnostní rozvoj Vztahy k druhým lidem ENV Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity, problémy životního prostředí Ekosystémy Vodní zdroje, moře, tropický deštný les MDV Práce v realizačním týmu Komunikace a spolupráce v realizačním týmu Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Nákresy tvarů virů. Nákresy a fotografie bakterií Obrazy: Bakterie, sinice Zelené řasy Kvasinky (laboratorní práce – jednobuněčné organismy, mikroskopické pomůcky) L. Pasteur), Atlasy Video: „Hmyz“ (laboratorní práce – hmyz, mikroskopické pomůcky) Praktická učebna
Vysvětlí význam v přírodě i pro člověka a způsoby prevence.	Nebuněčné organismy Viry, bakterie – stavba, funkce, výskyt a význam Jednobuněčné organismy bakterie - stavba, funkce výskyt a význam kvasinky, sinice	Prezentace skupinové práce MKV Kulturní difference Jedinečnost každého člověka a jeho	Vycházka do přírody Sádrové ukázky Obrazy: Naše houby Atlas hub Praktická učebna

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
	bičíkovci a řasy prvoci – nálevníci a další zástupci	individuální zvláštnosti Multikulturalita Multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti	Fleming)
Vysvětlí rozdíly mezi stavbou jednobuněčných a mnohobuněčných organismů.	Vývoj mnohobuněčných organismů stupeň uspořádanosti (buňka, pletiva a tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismus)		Trvalé mikroskopické preparáty
Poznává pomocí atlasu jedlé a jedovaté houby. Popisuje složení stélky a kormusu. Vysvětlí funkci a význam soužití dvou organismů. Analyzuje informace.	Mnohobuněčné organismy Nižší rostliny Nižší houby Vyšší houby Lišejníky		Obrazy: Nezmar hnědý Ploštěnka velká Hlemýžď zahradní Žížala obecná Rak obecný Křižák obecný Saranče modrokřídla (laboratorní práce – ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, mikroskopické pomůcky) Ukázky přírodnin
Určuje základní rozšíření, adaptaci, orientuje se ve významu a ochraně živočichů. Ovládá prezentaci vlastní tvorby před spolužáky. Objasňuje a porovnává funkce různých typů ekosystémů a vzájemných vztahů člověka a ekosystémů. Využívá dostupné informační zdroje. Popisuje vnější a vnitřní stavby organismů a vysvětluje funkce jednotlivých orgánů.	Mnohobuněční (nižší) živočichové Žahavci (láčkovci, medúzy a korály) Ploštěnci (ploštěnka mléčná a cizopasníci) Hlísti Měkkýši (stavba hlemýždě zahradního, plži a mlži) Kroužkovci (žížala obecná a pijavice) Členovci (klepítkatci a korýši, hmyz (vnější a vnitřní stavba, řády, ekosystémy) ostnokožci		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - Objasňuje vnitřní a vnější stavby rostlinného těla a popisuje uspořádání od buňky až k jednotlivým orgánům. - Uvádí praktické příklady funkcí jednotlivých orgánů a jejich vztahů v rostlině jako celku. - Určuje základní rozdíly mezi nižšími a vyššími rostlinami. - Popisuje základ funkcí a významu rostlin.	Část botanická Vyšší rostliny Vývoj vyšších rostlin Rhyniophyta Mechy- Játrovky, mechy Kapradořosty – Plavuně přesličky, Kapradiny Soustavy pletiv Fotosyntéza	OSV Osobnostní rozvoj Vztahy k druhým lidem MDV Práce v realizačním týmu Komunikace a spolupráce v realizačním týmu Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
- Porovnává vnější a vnitřní stavby a vysvětluje. - Určuje vybrané živočichy a zařazuje je do taxonomických jednotek. - Objasňuje způsob života a vysvětluje význam v přírodě i pro člověka (domestikace). - Vysvětluje příčiny chování vybraných živočichů a význam pro přežití v přírodě. - funkce jednotlivých orgánů. Posuzuje důsledky zásahů člověka do přírody a zná chráněné živočichy a možnosti aktivní pomoci při ochraně. - Ovládá prezentaci vlastní tvorby před spolužáky.	Část zoologická Strunatci Strunatci (pláštěnci, bezlebeční, strunatci) Kruhoústí Paryby Ryby (vnější a vnitřní stavba, ekologie, sladkovodní a mořští zástupci) Obojživelníci (vnější a vnitřní stavba, zástupci) Plazi krokodýli, želvy, ještěři, hadi)	Prezentace skupinové práce Stavba mediálních sdělení Prezentace skupinové práce MKV Kulturní difference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Multikulturalita Multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti EGS	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- Objasňuje a porovnává funkci různých typů ekosystémů, vzájemný vztah člověka a ekosystémů. - Rozpoznává některé příčiny porušování rovnováhy v přírodě. - Uvědomuje si nutnosti ochrany životního prostředí, uvádí příklady jeho znečištění. - Využívá dostupných informačních zdrojů, analyzování, včleňování podstatných informací a sdělování jich ostatním. - Určuje vybrané živočichy a zařazuje je do taxonomických jednotek.	Část zoologická Ptáci (vnější a vnitřní stavba, Darwin a etologie) Přehled ptáků (běžci, plavci, letci – veslonoží, brodiví, vrubozobí, dravci, bahňáci, hrabaví, dlouhokřídlí, měkkozobí, sovy, svišťouni, kukačky, šplhavci, papoušci, pěvci)	Objevujeme Evropu a svět Evropské krajiny	
- Systematicky rozlišuje skupiny rostlin podle znaků a určování. - Určuje nejznámější kulturní a plané rostliny, keře a listnaté stromy, jedovaté a léčivé rostliny a plevely. - Objasňuje a porovnává funkce různých typů ekosystémů.	Část botanická Rostliny krytosemenné Rostliny dvouděložné (vrbovité, břízovité, bukovité, mákovité, růžovité, brukvovité, lilkovité, miříkovité, bobovité, hluchavkovité, hvězdnicovité) Rostliny jednoděložné (amarylkovité, liliovité, vstavačovité, lipnicovité) Rostliny a lidé (pokojoyé a léčivé rostliny, exotické ovoce)		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - Popisuje stavbu těla savců a vysvětluje funkci orgánů a orgánových soustav a jejich vztahy. - Určí podmínky jež ovlivňují vývoj savců. - Charakterizuje biomy. - Určí typické biomy savců. - Objasňuje rozdíly znaků současného člověka a lidoopa. - Rozlišuje rozdíly mezi pojmy – rovnocennost ras. - Popisuje stavbu lidského těla a vysvětluje funkci orgánů a orgánových soustav a jejich vztahy. - Popisuje vznik a vývin nového jedince od početí do dospělosti. - Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života.	Savci Vývoj savců Členění těla savců Orgánové soustavy těla savců Zjednodušený přehled třídění těla savců Savci našich ekosystémů Biomy a jejich savci Člověk Původ a vývoj člověka (hominizace, sapientace) Lidské rasy - Aleš Hrdlička (rasismus, nacionalismus,) Stavba těla člověka, základní pojmy (buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava,) Opěrná soustava Pohybová soustava (svalová tkáň, stavba a činnost kosterního svalu, svaly hlavy, trupu, končetin, vady a onemocnění kosterní a pohybové soustavy, úrazy) Trávicí soustava (zuby a péče o chrup, stavba a funkce trávicí soustavy, výživa a nemoci, přeměna látek a energií) Dýchací soustava	OSV Osobnostní rozvoj Vztahy k druhým lidem MDV Práce v realizačním týmu Komunikace a spolupráce v realizačním týmu Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce Stavba mediálních sdělení Prezentace skupinové práce	
		MKV Kulturní difference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Multikulturalita Multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti ENV	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
	(stavba a funkce dýchací soustavy, péče o dýchací soustavu) Tělní tekutiny (tkáňový mok, míza, krev) Oběhová soustava (stavba a činnost srdce, krevní řečiště, obranný systém, vady a onemocnění) Nervová soustava Soustava žláz s vnitřním vyměšováním Vylučovací soustava Kožní soustava Smyslová soustava Rozmnožovací soustava (muže, ženy, vznik a vývoj jedince, puberta a pohlavní nemoci) Základy genetiky Nemoci, úrazy, prevence Příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie Životní styl Pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity, problémy životního prostředí Ekosystémy Vodní zdroje, moře, tropický deštný les	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: – Určuje vybrané nerosty, jejich fyzikální a chemické vlastnosti. – Objasňuje jejich vznik, posuzuje praktický význam. – Aplikuje pravidla práce při laboratorních cvičeních. – Zvládá jednoduché postupy práce při manipulaci s přírodními materiály.	Stavba zemské kůry Horniny a nerosty Vznik minerálů Vnější stavba krystalů Vnitřní stavba krystalů Fyzikální vlastnosti minerálů Chemické vlastnosti minerálů Drahé kameny	OSV Osobnostní rozvoj Vztahy k druhým lidem Sociální rozvoj Osobnostní rozvoj, komunikace, dialog MDV Práce v realizačním týmu Komunikace a spolupráce v realizačním týmu Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce Stavba mediálních sdělení Prezentace skupinové práce	
– Rozliší vnitřní geologické děje, jejich příčiny a důsledky. – Určuje vybrané druhy hornin a posoudí jejich praktický význam. – Vysvětlí základy deskové tektoniky. – Orientuje se v geologicky významných	Geologické děje - vnitřní Sopečná činnost Složení magmatu, minerální prameny Horniny vyvřelé (výlevné a hlubinné) Nerosty vyvřelých hornin Zemětřesení	ENV Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity, problémy životního prostředí Ekosystémy Vodní zdroje, moře, tropický	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
lokalitách a regionu. – Rozlišuje závažnost ekologických problémů a poznává jejich vzájemnou propojenost.	Vznik hor Litosférické desky Pohyb kontinentů Vznik rudných žil Nerosty rudných žil	deštný les	
– Rozliší vnější geologické děje, jejich příčiny a důsledky. – Uvede význam půdotvorných činitelů, hlavní druhy a typy půd v naší přírodě, její devastaci a rekultivaci. – Objasní horninový cyklus a oběh vody. – Objasní význam půdotvorných činitelů, rozliší hlavní typy a druhy půd, vysvětlí význam pro přírodu i společnost, uvede příklady devastace a rekultivace.	Geologické děje - vnější Eroze a nerosty erozí vzniklé Působení gravitace Činnost vody Činnost ledovců Činnost větru a člověka Usazené horniny (úlomkovité, organogenní a chemické) Nerosty usazených hornin Složení půd Přeměněné horniny		
– Rozlišuje jednotlivá geologická období z hlediska podstatných geologických změn. – Rozčlení je do útvarů dle charakteristických znaků. – Ovládá prezentaci vlastní tvorby před spolužáky. – Zvládá jednoduché postupy práce při manipulaci s přírodními materiály. – Chápe význam využití různých typů energie a dokáže vysvětlit důsledky zneužití jaderné energie. – Využívá dostupných informačních zdrojů	Dějiny Země Vznik a vývoj života Prahory a starohory Prvohory Druhohory Třetihory Čtvrtohory Geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty Podnebí a počasí ve vztahu k životu, význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
analyzuje informace, včleňuje podstatné a sděluje je od ostatních.	vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi		
– Na podmínkách života vysvětlí výskyt organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. – Popíše příklady ekosystémů, populace, společenstva. – Vysvětlí podstatu a význam potravních řetězců. – Posoudí vliv člověka na tvorbě životního prostředí a zásadách ochrany přírody. – Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi. – Vysvětlí příčiny globálního oteplování. – Je schopen diskutovat o problémech, které se týkají jeho i jeho okolí; podílí se na hledání a realizaci řešení problémů. – Uvědomuje si rozdílnost různých názorů,	Základy ekologie a ochrana životního prostředí Neživé složky ŽP Živé složky ŽP Přírodní zdroje Trvale udržitelný rozvoj života Globální problémy lidstva Ochrana přírody		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
přístupů k řešení problémů a jejich hodnotu. – Prokáže základní orientaci v problémech současného světa. – Rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem civilizací. – Uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí; uvede příklady jeho znečištění. – Využívá média jako zdroj informací.			

6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Zeměpis** se vyučuje v 6. – 7. ročníku 2 hodiny týdně, 8. – 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka navazuje na učivo Vlastivědy ve 4. a 5. ročníku.

Předmět má společenskovední i přírodovědný charakter. Umožňuje žákům odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Podává žákům ucelený obraz o Zemi, zpřehledňuje jednotlivé regiony světa, aktuálně reaguje na probíhající přírodní, politické, kulturní i hospodářské změny. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Zeměpis umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva. Klade důraz na vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, je doplňována prací v počítačové učebně nebo v nejbližším okolí školy.

Výuka Zeměpisu se zaměřuje především na to

- aby si žáci osvojili základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a jejich hlavních složkách a aby si uvědomovali význam přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti
- aby si vytvořili představy o jedinečnostech některých geografických objektů, jevů a procesů v krajinné sféře, ale také představy o jejich určitých pravidelnostech, zákonitostech a vzájemných podmíněnostech a souvislostech
- aby se naučili orientovat v zeměpise světadílů, ve zvlátnostech života jejich obyvatelstva, aby získali informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu
- aby získali ucelený obraz přírodních, hospodářských a sociálních poměrů v naší vlasti a v jednotlivých jejích oblastech a v souvislosti s tím, aby si uvědomovali postavení naší země v Evropě a ve světě, možnosti její prosperity a uplatnění v rozvojových procesech v přítomnosti a budoucnosti

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět Zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda

- **Chemie:** znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry...
- **Fyzika:** sluneční soustava, vesmír...
- **Přírodopis:** rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky ...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí

- **Matematika:** měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy...

- **ICT:** zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- **Dějepis:** kultura národů, historie států...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti - žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry - žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení
Kompetence komunikativní	- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu - žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
Kompetence k řešení problémů	- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení - žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí
Kompetence sociální a personální	- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
Kompetence občanské	- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu - žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace - žáci chápou a respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje
Kompetence pracovní	- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu - žáci jsou vedeni k efektivní práci

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: – Používá mapové atlasy, plány a mapy a orientuje se v nich. – Používá glóbus jako zmenšený model Země – Určuje rozmístění pevnin a oceánů. – Používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje polohu míst na Zemi. – Orientuje se v časových pásmech. – Rozumí a vysvětlí základní jevy v přírodě (den a noc, roční období..).	Glóbus a mapa, naše planeta jako součást vesmíru Tvar a rozměry Země – seznámení s různými druhy glóbů, mapový atlas – znázornění světadílů a oceánů, vysvětlivky a značky – určování zeměpisné polohy	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, cvičení sebekontroly, sebeovládání ENV Vztah člověka k prostředí Nerovnoměrnost života na zemi, zvyšování rozdílů globalizace	Glóby, mapové atlasy, turistické mapy, plány a autoatlasy
– Vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících. – Používá různé druhy map a plánů, orientuje se, přepočítává vzdálenosti podle různých měřítek.	– Glóbus a mapa – měřítko mapy – druhy map podle měřítka – turistické mapy a plány (značky) – praktické využití map včetně autoatlasů	Ekosystémy Kulturní krajina MKV Kulturní difference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Multikulturalita Komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin	Glóby, mapové atlasy, turistické mapy, plány a autoatlasy
– Rozpoznává souvislost mezi jednotlivými přírodními celky závislými na přírodních podmínkách. – Posuzuje zemský povrch jako výsledek působení přírodních procesů a lidských činností.	– Přírodní složky a oblasti Země – přírodní sféry – litosféra, tvary zemského povrchu na základě známých útvarů u nás či v Evropě, Země a vesmír – atmosféra (podnebné pásy)		využití videa (Živá planeta) pro pohyb kontinentů a horotvorné procesy

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
– Rozlišuje vzhled a znaky přírodních a kulturních krajin. – Zhodnotí na konkrétním příkladu odpovědné a neodpovědné jednání člověka ke krajině a životnímu prostředí a následky. – Zhodnotí přírodní a hospodářskou katastrofu, ohrožování člověka přírodními jevy a vliv člověka na přírodní jevy.	– hydrosféra (konkretizace na vodstvu ČR) – biosféra (využití tematických map) – pedosféra (ekolog. aspekty) – teplotní pásy – Přírodní složky a oblasti Země – ekosystémy- polární kraje, tundra a lesotundra, lesy mírného podnebného pásu, tvrdolisté lesy, pouště, savany, tropické deštné lesy, hory – působení člověka na krajinnou sféru		
– Rozeznává a popisuje biologické znaky člověka, kulturní i ekonomické. – Popíše lidská sídla a závislost na přírodních podmínkách a vyspělosti země. – Popíše význam mezinárodních organizací	Život lidí na Zemi - Země - biologické znaky člověka – věk , pohlaví, rasa - kulturní znaky člověka – jazyk, vzdělání, náboženská příslušnost - domov – obec, stát, světadíl, - ekonomické znaky člověka – zaměstnání		Geo, National Geographic,
– Popíše členitost a typické znaky hospodářských poměrů jednotlivých druhů společností . – Charakterizuje rozvinutou a zaostalou zemi i podle přírodních a socioekonomických ukazatelů. – Objasní význam pojmů technický pokrok a	- technický pokrok a vývoj - život ve vyspělých zemích - život v rozvojových zemích - mezinárodní organizace a jejich význam		Video, DVD, Internet

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
vývoj a aplikuje jej na konkrétní příklad.			

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - Chápe vzájemné vazby mezi přírodou a životem lidí. - Umí popsat způsob života lidí v různých částech světa a způsob hospodaření. - Charakterizuje světadíl podle přírodních i socioekonomických podmínek. - Pracuje aktivně s tematickými mapami obyvatelstva, sídel a hospodářských činností. - Porovná souvislost osídlení s přírodními poměry. - Orientuje se na politické mapě světa. - Využívá různých informačních zdrojů. - Zvládá srovnání různých národů a kultur a jejich přínos pro světovou civilizaci. - Dokáže rozlišit různé formy vlastnictví, chápe úlohu výroby i služeb a fungování trhu.	Afrika - poloha, historie, přírodní poměry - regiony – jazykové, hospodářské - přehled států - Atlantský oceán Amerika - USA a Kanada – význam pro světové hospodářství i globalizační procesy - poloha, rozloha, přírodní poměry - Střední a Jižní Amerika – struktura obyvatel a hospodářství, přehled států - vybrané státy - Antarktida, Indický oceán, Tichý oceán, Oceánie, Austrálie Asie - poloha, rozloha, přírodní poměry - jazykové, politické, hospodářské, náboženské poměry - nejlidnatější světadíl - Severní ledový oceán, Antarktida	OSV Rozvoj schopností, poznávání Osobnostní rozvoj, cvičení sebekontroly, sebeovládání EGS Objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa, Evropa a svět MDV Práce v realizačním týmu Komunikace a spolupráce v realizačním týmu Stavba mediálních sdělení Prezentace skupinové práce	vyhledávání informací na internetu práce s aktuálními zdroji informací o politickém a hospodářském vývoji hrozba vojenských konfliktů využití všech dostupných zdrojů informací

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: – Porovnává rozlohy sousedních zemí navzájem, charakterizuje hranice s naší republikou, určí důležité hraniční přechody. – Určí geografickou polohu v zeměpisné síti, včetně vyhodnocení dle různých kritérií. – Popisuje a porovnává povrch jednotlivých zemí z hlediska geologického vývoje, působení přírodních procesů a lidské činnosti. – Pracuje aktivně s tematickými mapami, aby byl schopen určit hlavní oblasti osídlení a zaměření hospodářských činností v závislosti na podmínkách. – Vyhodnocuje informace o odpovědném a neodpovědném jednání ve vztahu ke krajině a k životnímu prostředí v jednotlivých zemích. – Porovnává rozlohu ČR s vybranými zeměmi světa. – S pomocí obecně zeměpisných a tematických map popíše povrch a typické znaky přírodních poměrů. – Vysvětlí vliv začlenění ČR do EU a uvede příklady práv občanů vyplývajících z členství v EU. – Uvede příklady mezinárodních organizací, k nimž má ČR vztah.	Evropa – přírodní prostředí, obyvatelstvo, hospodářství, regionální rozvoj, regiony Evropy – charakteristika sousedních států: poloha, povrch, přírodní poměry, obyvatelstvo, sídla, hospodářství, obchod a cestovní ruch, vzájemné vztahy – SRN – Polsko – Rakousko – Slovensko Česká republika – geografická poloha ČR – přírodní poměry ČR – mezinárodní vztahy ČR – Evropská unie – mezinárodní organizace - členství ČR	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, cvičení sebekontroly, sebeovládání Morální rozvoj Zvládání učebních problémů, problémy v mezilidských vztazích VDO Občanská společnost a škola Demokratické vztahy ve škole, spolupráce školy se správními orgány Formy participace Volební systémy, demokratické volby, politika Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
– Vyhledá, popíše a zdůvodní dle map rozmístění obyvatelstva v ČR. – Srovnává ukazatele lidnatosti. – Odůvodňuje rozmístění hospodářských činností na území státu a jejich perspektivy. – Objasní zásady ochrany vlastnictví, včetně duševního. – Rozlišuje příjmy a výdaje státu, zná příklady dávek a příspěvků občanům ze státního rozpočtu. – Lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky, porovnává jejich hospodářskou funkci, vyspělost a význam pro celou republiku. – Popíše typické znaky jednotlivých regionů (příroda, osídlení, hospodářství, kultura). – Pracuje aktivně s turistickými mapami. – Posoudí rizika ohrožení místního regionu i způsoby ochrany životního prostředí v regionálním i celostátním měřítku. – Využívá informačních zdrojů a popisuje typické znaky místního regionu. – Chová se v krajině dle zásad osobní bezpečnosti a ohleduplnosti vůči přírodě.	- obyvatelstvo a sídelní poměry - hospodářství ČR - regiony ČR	Význam ústavy jako základního zákona země ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Změny v krajině, dlouhodobé programy zaměřené k růstu	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
ŽÁK: – vyhodnocuje hlavní demografické ukazatele – orientuje se v počtu obyvatel a jejich rozmístění na Zemi v závislosti na přírodních podmínkách – Aktivně využívá tematických map, tabulek a grafů s údaji o rozmístění, počtech a pohybu obyvatelstva, o sídlech a hospodářské činnosti v celosvětovém měřítku. – Je schopen vysvětlit základní principy vývoje počtu a věkového složení obyvatelstva v různých oblastech světa a u nás. – Dokáže objasnit hlavní příčiny a trendy migrace obyvatelstva ve světě. – Respektuje vzájemné odlišnosti jednotlivých skupin obyvatel ve světě, dokáže charakterizovat základní znaky jejich jedinečnosti. – Na konkrétních příkladech dokumentuje příčiny, pozitiva a negativa stěhování obyvatelstva do měst a rozpozná důsledky této migrace.	Obyvatelstvo - rozmístění obyvatelstva na Zemi - demografický vývoj - migrace - národy, jazyky, světové náboženství - lidská sídla	OSV Sociální rozvoj Sebepoznání, sebepojetí, hodnoty, postoje, mezilidské vztahy ENV Základní podmínky života Ekosystémy- funkce, význam, úroveň, ohrožení a ochrana ve světě, u nás Vztah člověka k prostředí Nerovnoměrnost života na zemi, zvyšování rozdílů globalizace	Afrika – kolébka lidské civilizace práce s grafy a diagramy: strom života, složení obyvatelstva podle věku, rozmístění, příslušnosti, víry... Internet: aktuální data, weby OSN, UNESCO,...

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
– Orientuje se na politické mapě světa. – Vyhledává, rozlišuje a porovnává jednotlivé státy světa a jejich seskupení podle kritérií vzájemné odlišnosti a podobnosti. – Popisuje cíle nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení ve světě. – Orientuje se v aktuálním politickém dění ve světě, lokalizuje politické, náboženské a národnostní konflikty a nebezpečí. – Uvede příklady projevů globalizace, zná jejich klady i zápory. – Vysvětluje příčiny ohrožení lidstva a lokalizuje hlavní zdroje ohrožení. – Chápe politické a hospodářské postavení ČR v EU a ve světě.	– nad politickou mapou světa – politické rozdělení světa – mezinárodní organizace – globální problémy lidstva – formy demokracie ve světě		Aktuální dění na politické mapě světa, sledování mediálních zpráv, Internet Aktuální problémy současného světa - tisk
– Lokalizuje nejvýznamnější hospodářské oblasti světa a je schopen určit hlavní příčiny jejich rozvoje. – Rozlišuje země světa dle hospodářské vyspělosti. – Uvádí příklady výhodné hospodářské spolupráce mezi zeměmi Evropy a světa.	– světové hospodářství		Globalizace Ekonomické pojmy Světově známé firmy a řetězce Podíl zaměstnanosti v hospodářských v různých zemích světa – diagramy Atlas Nová doba

Výstupy	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- Využívá dostupných informačních zdrojů, analyzuje informace, vyčleňuje z nich podstatné. - S pomocí map v atlasu je schopen popsat podle osnovy geografickou charakteristiku vybrané země. - Diskutuje o daném problému, formuluje a obhajuje vlastní názor na různé geografické jevy. - Dokáže vyhledat hlavní rozdíly mezi jednotlivými státy a naší republikou, umí vysvětlit základní příčiny těchto rozdílů.	- vybrané země světa - zástupci vyspělých a rozvojových zemí všech světadílů - geografický přehled - historie a kultura politické a společenské dění		Práce ve skupinách: osobní podíl na společné prezentace jednotlivých zemí, možnost uplatnění zálib a zájmů, vlastních zážitků a zkušeností Sledování aktuálního dění ve světě Atlas světa, mapy, fotomateriál, video, zvukové ukázky, literatura, Internet
- Hodnotí člověka jako součást ekosystému. - Orientuje se ve způsobech ochrany životního prostředí. - Je obeznámen s řády chráněných území, chápe příčiny jejich ustanovení. - Aktivně se podílí na třídění odpadu. - Vysvětlí některé globální problémy dneška, a popíše jejich příčiny a možné důsledky.	- Globální problémy lidstva - problémy současné lidské populace - ohrožení vod, atmosféry, půd - obnovitelné a neobnovitelné zdroje - likvidace odpadů, recyklace - spolupráce při ochraně přírody a životního prostředí		Atlas Nová doba
	-		

Výstupy			
- Dokáže sestavit plán cesty, výletu. - Pracuje samostatně s informacemi o cestování, je schopen propagovat jedinečnosti místního regionu. - Orientuje se a vyhledává informace v jízdních řádech. - Využívá informací z map, plánů, cestovních průvodců ... - Zvládne představit hlavní zvláštnosti své republiky a místního regionu turistovi ze zahraničí.	- Místní krajina a cestování - plán výletu, exkurze, zájezd - dopravní obslužnost - informace o cestování		Internet

7 Člověk a svět práce

7.1 Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **PRACOVNÍ VÝCHOVA** má časovou dotaci 1 hodinu týdně v ročnících 6 až 9. Postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Předmět se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

V 6. ročníku se vyučuje **Pracovní výchova** jako tematický okruh **Využití digitálních technologií** a je začleněn do vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**. Je vyučován jako samostatný předmět (časová dotace 1 hodina týdně).

Vzdělávání v předmětu – Využití digitálních technologií

- směřuje k obecné gramotnosti
- směřuje k osvojení základních pojmů a odborné terminologie
- vede k rozvíjení a upevňování základních informačních a komunikačních dovedností
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- skupinová práce (s využitím pomůcek a odborné literatury)
- samostatné pozorování a prozkoumávání (s využitím nápovědy a odborné literatury)
- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- krátkodobé projekty
- výuka probíhá převážně v kmenových učebnách nebo počítačové učebně

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- žák vyhledává, třídí a propojuje informace - používá odbornou terminologii - samostatně experimentuje a porovnává získané informace - nalézá souvislosti mezi získanými daty
Kompetence k řešení problémů	- žák se učí využívat základní postupy badatelské práce - hledá problém, formuluje, zvolí postup jeho řešení, vyhodnocuje získaná data
Kompetence komunikativní	- žák pracuje ve skupině a komunikuje se spolužáky - respektuje názory druhých, diskutuje - formuluje své myšlenky v písemné i mluvené podobě - využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální	- žák pracuje ve skupině a spolupracuje při řešení problémů - posiluje sebedůvěru, je zodpovědný - je ochotný pomoci
Kompetence občanské	- žák respektuje autorská práva
Kompetence pracovní	- žák dodržuje bezpečné chování při práci s informačními a komunikačními zařízeními

V 7. až 9. ročníku se vyučuje **Pracovní výchova** jako tematický okruh **Svět práce** a je začleněn do vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**. Je vyučován jako samostatný předmět (časová dotace 1 hodina týdně).

Dovednosti získané v tematickém okruhu Svět práce významně napomáhají lepšímu rozhodování žáků při volbě jejich další vzdělávací cesty, a tím mohou v dlouhodobé perspektivě pomoci zajistit větší úspěšnost žáků v jejich dalším odborném a profesním růstu.

Výuka sleduje především tyto výchovně vzdělávací cíle

- vybavit žáky znalostmi souvisejícími s jejich budoucím uplatněním ve světě práce
- vypěstovat u žáků dovednosti potřebné pro rozhodování o další vzdělávací cestě a budoucí profesní orientaci
- zaměřit se na utváření a rozvíjení dovedností a osobních vlastností žáků, které jsou předpokladem pro jejich budoucí úspěšné začlenění do pracovního života
- naučit žáky přebírat osobní odpovědnost za vlastní rozhodování o své budoucí vzdělávací a profesní dráze a reagovat na případné změny v rámci svého rozhodnutí
- rozšířit poznatky žáků o světě práce, přiblížit jim vzdělávací a pracovní příležitosti i reálné možnosti jejich uplatnění na trhu práce
- naučit žáky orientovat se v důležitých profesních informacích, vyhodnocovat je a na jejich základě se odpovědně rozhodovat o své budoucí profesní orientaci
- vytvořit předpoklady pro to, aby se žáci naučili realisticky posuzovat své možnosti a osobní šance na trhu práce
- ukázat žákům vhodné cesty k dosažení stanovených profesních cílů

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, exkurze na úřad práce, do středních škol, projekt Šance.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- projektové metody
- práce ve skupinách
- brainstorming, hry
- besedy s přizvanými odborníky
- výchova k pracovní adaptabilitě
- exkurze
- samostatné pozorování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- Kompetence k učení	- žák poznává smysl a cíl učení - má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky - umí posoudit vlastní pokrok - kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich -
- Kompetence k řešení problémů	- žák promýšlí pracovní postupy praktických cvičení - při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení - poznatky aplikuje v praxi
- Kompetence komunikativní	- žák se učí správnému technologickému postupu při práci - při komunikaci používá správné technické názvosloví - využívá informační zdroje k získání nových poznatků
- Kompetence sociální a personální	- žák pracuje ve skupinách - spolupracuje při řešení problémů - přispívá k diskusi a respektuje názory jiných - učí se věcně argumentovat
- Kompetence občanské	- žák respektuje pravidla při práci - dokáže přivolat pomoc při zranění - chápe základní ekologické souvislosti, chrání a oceňuje naše kulturní tradice a historické dědictví - projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům
- Kompetence pracovní	- žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci - plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých - dbá na ochranu životního prostředí - své znalosti využívá v běžné praxi

-

Vzdělávací oblast : Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - Ovládá základní funkce digitální techniky. - Diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky. - Pracuje s videokamerou, fotoaparátem, mobilním telefonem a ovládá jejich základní funkce pro svůj tvůrčí záměr. - Dokáže vzájemně propojit jednotlivá digitální zařízení. - Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělání, zábava. - Uplatňuje jednoduché postupy a programy při tvorbě vlastního digitálního materiálu. - Zhodnotí význam základních sdělovacích funkcí a estetických kvalit. - Přijímá po dohodě týmovou roli a aktivně ji naplňuje, slovně i písemně se vyjadřuje k vlastnímu záměru. - Ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením. - Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytuje první pomoc při úrazu.	Digitální technika - počítače a periferní zařízení - digitální fotoaparát - videokamera - PDA, CD, DVD přehrávače - E-kniha a mobilní telefony Digitální technologie - bezdrátová technologie (USB, Bluetooth, Wifi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b) - navigační technologie (GPS, Galileo) - konvergence technologií - multiplexování Počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací - úpravy a archivace - střih WMM) - operační systémy (Win, Linux, OS X) - vzájemná komunikace zařízení (Bluetooth, Hotspot, USB, micro USB, internetová úložiště) Mobilní služby - operátoři a tarify - Onedrive, Google drive, iCloud	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace MKV Multikulturalita Komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání - seznámí se s nabídkou možností informací ve svém okolí Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - naučí se poznávat své slabé a silné stránky - naučí se poznávat své osobní vlastnosti a schopnosti a rozhodne se, které chce dále rozvíjet - ujasní si své sny a plány, osobní zájmy a cíle - zamyslí se nad tím, jak může zapracovat sám na sobě - své možnosti si ověří formou zájmových dotazníků, testů, her, modulů - naučí se hodnotit svoji práci ve škole, její výsledky a přístup k ní - naučí se hodnocení své osobnosti a sebekritice Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - zamyslí se nad svými možnostmi po absolvování ZŠ	- Možnosti vzdělávání - informace a seznámení se s poradenskými službami Volba profesní orientace - sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace, sebehodnocení, sebeprezentace a sebekritika - - - - - Trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků	OSV Sociální rozvoj Sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- uvědomí si, co považuje za důležité při volbě svého povolání - v modelových situacích se pokusí vžít do role určitého povolání - zaměstnání - na modelových situacích se pokouší prezentovat své schopnosti a dovednosti, které by uplatnil v dané profesi - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	- zaměstnání - pracovní příležitosti v regionu		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - seznámí se s nabídkou možností studia v regionu - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - Vyhledá a rozliší náplň učebních a studijních oborů /PC/ - popíše osobní zájmy, vlastnosti, schopnosti formou zájmových dotazníků, testů - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - při výběru školy pro budoucí povolání využívá poradenských služeb/ ÚP, PPP, škola, informační letáky, dny otevřených dveří/ - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - popíše jednotlivé druhy vybraných pracovišť - vysvětlí pojmy - pracovní prostředky, činnosti, objekty	Možnosti vzdělávání - informace a poradenské služby Volba profesní orientace - základní principy, osobní cíle, tělesný a zdravotní stav, informační základna pro volbu povolání Trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, rovnost příležitostí na trhu práce	OSV Sociální rozvoj Sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - odhadne kvalifikační a zdravotní požadavky pro jednotlivé druhy povolání - sestaví a napíše inzerát při hledání zaměstnání - v modelových situacích ukáže, jak se chovat u přijímání do zaměstnání (společenské chování) - sestaví svůj rozpočet na měsíc - odhadne kolik ušetří ze svého kapesné	Zaměstnání - pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce Ekonomika domácnosti a podnikání - Druhy a struktura organizací		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- orientuje se v různých typech SŠ - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - rozlišuje různé typy přijímacího řízení a přípravu - vyhledá a rozliší náplň učebních a studijních oborů /PC/ - popíše osobní zájmy, vlastnosti, schopnosti formou zájmových dotazníků, testů - zdůvodní význam návštěv SŠ, SOU pro svoji budoucí volbu - při výběru školy pro budoucí povolání využívá poradenských služeb/ ÚP, PPP, škola, informační letáky, dny otevřených dveří/ - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - zohlední svůj tělesný a zdravotní stav pro výběr školy - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - vysvětlí pojmy - pracovní prostředky, činnosti, objekty	Možnosti vzdělávání - výchovně vzdělávací soustava, náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, typy přijímacích zkoušek, přihlášky na SŠ Volba profesní orientace - sebepoznávání, osobní zájmy, vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace, informace a poradenské služby a práce s informacemi, využití poradenské služby, tělesný a zdravotní stav	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS Evropa a svět nás zajímá Zvyky a tradice národů Evropy ENV Vztah člověka k prostředí Prostředí a zdraví MKV Lidské vztahy Tolerantní vztahy, spolupráce s jinými lidmi Kulturní difference Respektování zvláštností různých etnik	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- vyhledá příležitosti na trhu práce - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - sestaví profesní životopis - najde a doloží podmínky a možnosti při hledání zaměstnání - sestaví a napíše inzerát při hledání zaměstnání - modelových situacích ukáže, jak se chovat u přijímání do zaměstnání (společenské chování) - sestaví svůj rozpočet na měsíc - odhadne kolik ušetří ze svého kapesné	Trh práce - pracovní prostředky, prostředí, činnosti, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní Zaměstnání - pracovní příležitosti v regionu - životopis, způsoby hledání zaměstnání, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatele, pracovní příležitosti, práce s databází ÚP Ekonomika domácnosti a podnikání - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, elektronické bankovníctví - nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání		

8 Umění a kultura

8.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka předmětu **Hudební výchova** probíhá v rámci vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. V 6.–9. ročníku má předmět časovou dotaci 1 hodina týdně.

Obsahem předmětu Hudební výchova jsou vokální činnosti, instrumentální činnosti, hudebně pohybové činnosti a poslechové činnosti. Předmět rozvíjí u žáků zejména porozumění hudbě a jejímu aktivnímu vnímání. Je rozvíjena celková osobnost žáka vzájemným propojením všech činností v rámci hudební výchovy. Důraz je kladen na práci s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu. Instrumentální činnosti rozvíjejí hudební reprodukci a produkci formou hry na hudební nástroje (např. Orffovy nástroje). Používán je tanec a pohyb ke ztvárňování hudby a reagování na ni. Žákovi je dán prostor k vyjadřování hudebních i nehudebních myšlenek prostřednictvím nástroje.

Hudební výchova rozvíjí především individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách a porozumění hudbě a hudebnímu prostředí. Vzájemným propojením činností pěveckých, sluchových, rytmických, intonačních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových je rozvíjena celková osobnost žáka. Při vokálních činnostech dochází ke kultivaci pěveckého projevu, poslechové činnosti slouží k analýze hudebního díla.

Hudební výchova je předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci učí rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. V hudební výchově usilujeme o to, aby žák chápal hudbu jako součást umění a rozvíjel své estetické cítění.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách i mimo školy (koncerty, divadlo, kino).

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu, hudební rytmus, intonace, vokální improvizace (diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry – ozvěna, otázka – odpověď spod.), grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém /grafickém/ záznamu jednoduché melodie a její reprodukce

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci, rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba předeher, meziher, doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry), grafický záznam melodie – rytmické schémata jednoduché skladby (její části – motivu, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce, využití notačních programů

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty, taktování (dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance), pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby (pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních

kroků), orientace v prostoru (pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách)

poslechová činnost – kvality tónů (délka, síla, barva, výška), vztahy mezi tóny (akord, souzvuk), hudebně výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem (rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, melodie vzestupná a sestupná, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu), aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob, interpretace hudby (slovní vyjádření), hudební formy (rondo, malá písňová forma, variace, velká písňová forma), hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.), hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj

Organizace - žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Výuka směřuje k

- příležitosti, aby žáci projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou
- výuka podněcuje, rozvíjí a kultivuje, obohacuje jejich estetické vnímání a prožívání světa
- rozvíjí své receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými
- k vzhledu do hudební kultury české i jiných národů k seznámení se se schopností umění minulosti i dneška emocionálně působit a vytvářet mosty mezi lidmi.
- k porozumění hudebně vyjadřovacích prostředků a společenským funkcí hudby jednotlivých uměleckých epoch a postupně se orientovali v jejich základním slohovém a stylovém rozvrstvení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
Kompetence k řešení problémů	- žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků - učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
Kompetence komunikativní	- žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků - učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální	-žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby -učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání -učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
Kompetence občanská	- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl - učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
Kompetence pracovní	- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu - učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků - učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů - učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - užívá správně pěvecké návyky podle individuálních dispozic - správně nasadí tón, správně dýchá - odhadne správnou hlasitost zpěvu - správně rozliší mluvený projev od pěveckého - pracuje nejméně s deseti písněmi - dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje nástrojovou melodii (krátké lidové písně, jednoduché skladby) - využívá jednoduché hudební nástroje pro doprovod - předvede hru na jednoduché Orffovy hudební nástroje při produkci jednoduchých rytmických motivů - reaguje pohybem, gestem, tancem na hudbu - předvede jednoduché taneční kroky - orientuje se v prostoru	Vokální činnost - pěvecký projev a mluvní projev - hlasová hygiena - rozlišování hlasového projevu - orientace v notovém (grafickém) záznamu - krátké melodie např.: Ovčáci - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních Instrumentální činnost - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře a jednoduchých melodických nástrojů - hra snadných lidových písní i s nástroji bicími - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek, rozvoj hudební představivosti Hudebně pohybová činnost - pohybový doprovod znějící hudby, držení těla s hudebním doprovodem, hudebně-pohybové hry, nácvik základních tanečních	OSV Morální rozvoj Řešení problémů v mezilidských vztazích Sociální rozvoj Komunikace, Osobnostní rozvoj VDO Občan, občanská společnost, stát Právo, spravedlnost	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- aktivně se zapojuje do skupinových hudebních aktivit - obecně se orientuje v hudebním prostoru - určí délku, sílu, barvu, výšku tónu a pohyb melodie - určí hudební díla a jejich autory (sběratelé lidových písní) - vyčleňuje prvky hudby a slovně je charakterizuje - určí styly a žánry (kulturní tradice - hymna ČR, tradice - Vánoce)	kroků, chůze po špičkách, cvalový a polkový krok Poslechová činnost - postihování hudebně výrazových prostředků a určitých prvků ve skladbě jako je pohyb melodie, variace - hudební skladby v kontextu dobou vzniku, životem autora a stylovou provázaností (sonáta, komorní hudba, kantáta, melodram, opera, opereta, homofonie - polyfonie, hudební hádanky, soutěže) - chápání kulturních tradic a zvyků na základě lidových a vánočních písní		

-

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozšiřuje si hlasový rozsah - chápe význam hlasové hygieny - chápe význam hlasová nedostatečnost - předvede jednohlasý a vícehlasý zpěv - určí techniky vokálního projevu (brumendo, falzet) - orientuje se v notovém zápise - určí rozdíl mezi dvoudobým a třídobým taktem - realizuje instrumentální doprovod - rozezná a vytváří hudební doprovod pro určité situace (dramatické, romantické) - aktivně se zapojuje do skupinových hudebních aktivit - používá dětské hudební a melodické nástroje k reprodukci hudebních motivů - osvojí si pohyby odvozené od populární hudby - pomocí gest, mimiky, „řeči těla“ znázorní hudbu - taktuje ve dvoudobém a třídobém taktu	Vokální činnost - pěvecký a mluvní projev - hlasová hygiena (správné dýchání a držení těla při zpěvu, péče o hlasivky, mutace) - možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice písní do jiné tóniny-nácvik jedno a vícehlasých písní) - reprodukuje zapsanou krátkou jednoduchou skladbu - zachycování rytmu zpívané, hrané melodie (slovní a hudební rytmus) Instrumentální činnost - hra na hudební nástroje (nástrojová improvizace) - hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře - hodnoty not) - nástrojová reprodukce melodií - vyjadřování hudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje Hudebně pohybová činnost - pohybový doprovod znějící hudby - různé žánry z období od 18. století do	OSV Morální rozvoj Řešení problémů v mezilidských vztazích Sociální rozvoj Komunikace, Osobnostní rozvoj VDO Občan, občanská společnost, stát Právo, spravedlnost MKV Kulturní difference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Multikulturalita Naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem Etnický původ Projevy rasové nesnášenlivosti, jejich rozpoznávání a	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- předvede valčík a polkový taneční krok - rozezná hudebně výrazové prostředky (melodie, rytmus, tempo, dynamika) - určí melodii vzestupnou a sestupnou - porovnává jednotlivé skladby autorů a jejich život - rozeznává rozdíl mezi módností a moderností - dokáže obecně charakterizovat hudební dílo	současné hudební scény - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla (improvizace muzikálu, pantomima - instrumentální skladby) - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby (hudebně pohybové soutěže-tempové rytmické) Poslechová činnost - postihování hudebně výrazových prostředků - vztahy mezi tóny, intervaly, podpůrné písně - hudební dílo a jeho autor v kontextu s jinými hudebními díly, dobou vzniku, životem autora - orientace v hudebním prostoru a jednoduchá analýza hudební skladby (B. Smetana - Má vlast)		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - upevňuje techniky vokálního projevu - rozšiřuje si hlasový rozsah - dbá významu hlasové hygieny - určí jednohlasý a vícehlasý zpěv - používá hudební představitost - předvede hru na hudební nástroj při produkci hudebních motivů - vyjádří své hudební představy pomocí hudebních nástrojů - používá hudební nástroje k doprovodu pěveckých projevů - ztvární vlastní pohybový doprovod (vlastní choreografie) znějící hudbu	Vokální činnost - pěvecký a mluvní projev - hlasový rozsah - hlasová nedostatečnost a možnosti její nápravy - techniky vokálního projevu –individuální využití při zpěvu i při společných vokálně-instrumentálních aktivitách (brumendo pod slokou) - převádění melodie z nezpěvné do zpěvné polohy, rytmus, melodie Instrumentální činnost - hra na melodické hudební nástroje a nástroje z Orffova instrumentáře - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek (vyjadřování vlastností, stavů, dojmů a prožitků pomocí hudebního nástroje - muzikoterapie) - tvorba doprovodů pro hudebně - dramatické představy - hra na kytaru, klavír dle individuálních možností Hudebně pohybová činnost - taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění (inspirace v muzikálech, hudebních	OSV Morální rozvoj Řešení problémů v mezilidských vztazích VDO Občan, občanská společnost, stát Právo, spravedlnost MKV Kulturní diference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Multikulturalita Naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem Etnický původ Projevy rasové nesnášenlivosti, jejich rozpoznávání a důvody vzniku ENV Lidské aktivity a	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- vyjádří hudbu na určité téma pomocí gest, mimiky a „řeči těla“ - orientuje se v prostoru při tanci - uplatňuje pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - orientuje se v hudebním prostoru - dokáže analyzovat hudební skladbu - určí hudební díla a jejich autory - orientuje se v hudebních stylech a žánrech - dokáže interpretovat znějící hudbu	skupinách..) - pohybové vyjádření hudby na téma určitého hudebního díla - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách Poslechová činnost - postihnutí hudebně výrazových prostředků a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly (J. Voskovec, J. Werich, divadlo...) dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (stylová provázanost, inspirace) - slovní charakterizování hudebního díla, (slohové a stylové zařazení) vytváření vlastních soudů	problémy životního prostředí Ochrana přírody a kulturních památek	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - intonuje jednoduchou, krátkou melodii - sestaví vlastní vokální projev - hledá nápravu hlasové nedostatečnosti - využívá technik vokálního projevu - využívá znalostí z hlasové hygieny - využívá hudební - melodické nástroje k tvorbě doprovodů jednoduchých lidových i umělých písní - upevní a ověří si své poznatky pomocí hry na hudební nástroje - vyjadřuje hudební i nehuměbní představy a myšlenky pomocí hudebních nástrojů - orientuje se v možnostech záznamu hudby	Vokální činnost - pěvecký a mluvní projev - vdech mezi fázemi, dýchání, vázání tónu - mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv - brumendo, falset - dýchání, postoj, péče o hlasivky, artikulace.. Instrumentální činnost - hra na hudební nástroje dle individuálních dovedností (tónika, dominant, doprovod se souzvukem tónů, hra snadných lidových písní i s nástroji bicími) - hodnoty not, předznamenání, takt - taktová čára, rytmus, grafický záznam not - představy melodické, rytmické, dynamické - způsoby záznamu hudby (grafické, elektronické - druhy)	OSV Sociální rozvoj Komunikace, Osobnostní rozvoj VDO Občan, občanská společnost, stát Právo, spravedlnost MKV Kulturní diference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Multikulturalita Naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem Etnický původ Projevy rasové nesnášenlivosti, jejich rozpoznávání a důvody vzniku	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- užívá taktování ve dvoudobém a třídobém taktu - ovládá základní taneční kroky - znázorní tempové a dynamické změny - reprodukuje pohyby prováděné při tanci nebo pohybových hrách - orientuje se v prostoru - dokáže improvizovat na současnou populární hudbu - rozpozná funkci stylů a žánrů k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům - analyzuje hudební skladbu - určí základní hudební díla a jejich autory	Hudebně pohybová činnost - taktování jednoduchých lidových písní - taneční kroky na znějící hudbu-ztvárňují pohybový doprovod - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách - pohybové reakce v proudu znějící populární hudby, skupinové vystoupení Poslechová činnost - chápání funkcí žánrů vzhledem k životu jedince i společnosti (hudební žánry 19.-21. století, ideologie, myšlenky zakládajících kapel, charitativní koncerty) - hudebně výrazové prostředky, jejich variace - poznávání hudebních skladeb dle poslechu (vytváření vlastních soudů)		

8.2 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova je vyučována s časovou dotací 2 hodiny v 6. - 7. ročníku, 1 hodina ve 8. - 9. ročníku.

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět a jejich vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností. Učí rozumět výtvarnému umění, chápat výtvarnou kulturu, přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako poznání a komunikaci. Výtvarná výchova se zaměřuje především na rozvíjení estetického citění, prožívání, objevování, vnímání, estetického osvojování skutečnosti prostředky umění i mimouměleckými (krása přírody, krása předmětu vytvořených člověkem aj.), na vlastní tvořivou činnost žáků. Důležitým prvkem v hodinách je tvořivost a seberealizace, rozvoj představivosti a vlastního výtvarného vyjádření. Žáci jsou vychováni k určité volnosti v tvarovém, barevném a kompozičním vyjádření. Celkový rozvoj vizuálně obrazného vyjádření ve výtvarné výchově vyžaduje používání různých výtvarných technik (prostředků) a materiálů. Žáci si je postupně osvojují podle věku, možností materiálních a regionálních. Výuka probíhá ve kmenových třídách, mimo budovu školy, výstavy.

Výuka Výtvarné výchovy se především zaměřuje na to

- aby žáci získali praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření
- aby se prakticky i teoreticky seznámili s různými výtvarnými technikami a prostředky
- aby se rozvíjel a prohluboval jejich vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury
- aby získali představu o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury
- aby byli schopni nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi, uvědomovat si jejich význam pro plnohodnotný život člověka
- aby byli schopni získaných poznatků dovedností využívat ve svém životě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák tvoří na základě svých schopností a zaměření
- užívá správné terminologie a symboliku
- pozoruje a experimentuje, porovnává výsledky a vyvozuje závěry
- je schopný získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě
- plánuje, organizuje a vyhodnocuje výtvarné činnosti
- chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- rozvíjí svůj tvůrčí potenciál, kultivuje své projevy a potřeby k utváření hierarchie hodnot
- pracuje ve vstřícné a podnětné atmosféře pro tvorbu
- chápe umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech

Kompetence k řešení problémů	– žák dokáže naslouchat svým spolužákům – na modelových příkladech se učí využít vhodný algoritmus řešení problému – seznamuje se s různými výtvarnými technikami a používá vhodné prostředky k vyjádření svého záměru – snaží se o originální způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování – snaží se s nadhledem řešit různé problémové situace
Kompetence komunikativní	– žák respektuje odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin v nichž se pohybuje a následně porovnává s vlastní interpretací – komunikuje se spolužáky i v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje – naslouchá druhým a vnímá jejich výtvarné projevy – chápe umění a využívá jazyka umění – má tolerantní přístup k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
Kompetence sociální a personální	– žák kriticky posuzuje žánry a styly výtvarných děl – má pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury – bere ohled na své spolužáky – tvořivě přistupuje ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života – uvědomuje si sám sebe jako svobodného jedince – pomáhá ostatním, učí se od ostatních, vyměňuje si zkušenosti
Kompetence občanská	– žák se podílí na hodnocení činností nebo jejich výsledků – kriticky přemýšlí nad obsahy výtvarných děl – vnímá uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků k jevům a vztahům ve společnosti
Kompetence pracovní	– žák má pozitivní vztah k práci – používá obecně známé termíny, znaky, symboly – seznámí se s různými výtvarnými profesemi (film, exkurze, beseda) – adaptuje se na nové pracovní podmínky – ve výtvarném projevu využívá různé vhodné materiály, nástroje a techniky – je si vědom ochrany zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů - zachycuje děj a vlastní vztah k němu - variuje různé vlastnosti prvků pro získání osobitých výsledků - uplatňuje mimovizuální podněty při vlastní tvorbě - využívá sluchové a hmatové podněty - volí vhodné prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - dokumentuje a sleduje proměny vlastního okolí, ověřuje si vliv svých činností na okolí - porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů - zdůvodňuje a interpretuje důvody vzniku odlišných vizuálně obrazných vyjádření	- Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření ve statickém i dynamickém obrazném vyjádření - výtvarně vyjádřený pocit z různorodých povrchů vnímaných hmatem (frotáže) - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - výtvarně vyjádřený pocit z hudby - Uplatňování subjektivity - pohyb těla a jeho umístění v prostoru - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazného vyjádření - tolerance k odlišnému vnímání empatie - klasická umělecká díla v porovnání se současnými - řád ve výtvarné geometrii, technické prvky - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech - Ověřování komunikačních účinků - utváření, vysvětlování a zdůvodňování vzniku odlišných interpretací vizuálně	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení pozornosti, soustředění Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ENV Základní podmínky života Přírodní zdroje, význam vody pro lidské aktivity Ekosystémy Vodní zdroje MKV Lidské vztahy Etnický původ Etnický původ Odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost Kulturní difference	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- vysvětluje a obhajuje výsledky své tvorby - zaujímá osobní postoj v komunikaci	obrazných vyjádření - vysvětlení a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - kritéria zdůvodňování (prostředky, metody, techniky)	Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření - vytváří v ploše a v prostoru jejich neobvyklé kombinace - zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich možné kombinace - ověřuje a využívá kompoziční principy a to jak při vlastní tvorbě, tak při interpretaci vizuálně obrazných vyjádření vlastních i uměleckých - vnímá a uplatňuje mimovizuální podněty při vlastní tvorbě	- Rozvíjení smyslové citlivosti - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření (koláže, závěsné ozdoby...) - uspořádání objektů do celku v ploše, objemu, v prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahu pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevná kvalita, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) - malba: temperou, suchým pastelem, tužkou, perem, uhlem, fixem - originalita projekce vlastních prožitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik (harmonie, disharmonie- vyjádření pocitu - slovní charakteristikou) - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření kombinace a variace výrazových prostředků (motivace založená na fantazii, smyslovém vnímání) - nauka o barvách (jas, tón, nepestré barvy...)	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení pozornosti, soustředění Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV Etnický původ Odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost Kulturní difference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti EGS Objevujeme Evropu a svět Evropské krajiny	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení na konkrétních případech, porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty - rozlišuje, vybírá a uplatňuje pro vlastní tvůrčí záměry - zkoumá typy vizuálně obrazných vyjádření a jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům - pokouší se interpretovat tvorbu druhých - pokouší se pojmenovat různé způsoby vyjádření a tolerovat je - vysvětluje a obhajuje výsledky své tvorby - nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci - popíše subjektivní psychologický účinek barev a jejich symbolické významy	- Uplatňování subjektivity - emotivní obsah nefigurativních a figurativních obrazových prostředků - historický posun v interpretaci evropské a mimo evropské kultury - kontinuita vývoje vybraného umění (soudobé prvky) - typy vizuálně obrazných vyjádření - současné zobrazovací prostředky (počítačová grafika, fotografie, video..) - hledisko motivace (fantazijní, symbolické, racionální, konstruktivní, expresivní) - Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci, tolerance k odlišnému vnímání, empatie - klasická umělecká díla s porovnání se současnými - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazného vyjádření- záměr autora - sebereflexe, respekt - komunikační obsah vizuálně obrazného vyjádření - obhajoba osobnostních postojů	MDV Fungování médií a vliv na společnost Vliv médií na každodenní život	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření - vytváří v ploše a v prostoru jejich neobvyklé kombinace - využívá variací vlastností prvků a jejich vztahy - uplatňuje vlastní zkušenosti, vjemy, poznatky a představy při vlastní tvorbě - ověřuje a využívá kompoziční principy a to jak při vlastní tvorbě, tak při interpretaci vizuálně obrazného vyjádření vlastních a uměleckých děl - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení na konkrétních případech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty	- Rozvíjení smyslové citlivosti - - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření, kombinace vyjádření - pohyb a proměny uvnitř a mezi objekty - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - malba: tempera, suchý pastel, - kresba tužkou, perem, uhlem, fixem - originalita projekce vlastních prožitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik - harmonie, disharmonie - emotivní obsah figurativních a nefigurativních obrazových prostředků - nauka o barvách (jas, tón, lomená barva, nepestré barvy, míchání barev) - kontrast, harmonie, kompozice (dominanta, subdominanta, vertikála) -	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení pozornosti, soustředění Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV Etnický původ Odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost Kulturní difference Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti EGS Evropa a svět nás zajímá Zvyky a tradice národů Evropy Objevujeme Evropu a svět Evropské krajiny	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti - vychází ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - určí umělecké dějiny a významné osobnosti určitých období - rozlišuje typy výtvarného vyjádření a uplatňuje je ve vlastních záměrech - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích - užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích	- Uplatňování subjektivity - historický posun v interpretaci - kontinuita vývoje vybraného umění - hledá alternativní řešení k vyjádření osobního prožitku - vkus, kýč, umělecké výboje, hledání nového tvaru - baroko-počátek 20.století - typy vizuálně obrazných vyjádření - vyjádření, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry (loutka, ilustrace k pohádkovému textu, malba volná, plastika, comics, reklama, design, prvky architektury) - k vyjádření přibývá symbolika (fotografie, video, počítačová grafika)	Jsme Evropané Kořeny a zdroje evropské civilizace	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové podněty - uplatňuje reflexi vnímání ostatních smyslů - ověřuje sociálně komunikační účinek výtvarných prostředků - hledá vhodnou prezentaci - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - tělo ve výtvarném umění (portrét, figurální kompozice) - uspořádání prostoru, vyjádření proměn, manipulace s objekty - výtvarně vyjádřený pocit z hudby (instrumentální, vokální) - Ověřování komunikačních účinků - vhodné médium (od tradičního po elektronické- reklamu) - proměny komunikačního obsahu - kritéria porovnávání, zdůvodňování - důvody vzniku odlišných interpretací - historické, kulturní a sociální souvislosti, příčiny		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, vědomě zvolí vhodný podklad - využívá kompoziční principy při vlastní tvorbě - variuje různé vlastnosti vizuálně obrazných vyjádření k získání osobitých výsledků - dokumentuje a sleduje proměny vlastního okolí, ověřuje si vliv svých činností na okolí, zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení na konkrétních případech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu - snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty	Rozvoj smyslové citlivosti - podklad: savost, struktura, barva - originalita, projekce vlastních prožitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik - harmonie, disharmonie - emotivní obsah figurativních a nefigurativních obrazných prostředků - klasická umělecká díla v porovnání se současnými - tolerance k odlišnému vnímání, empatie - vyjádření vztahů, pohybu a proměn	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení pozornosti, soustředění Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace EGS Evropa a svět nás zajímá Zvyky a tradice národů Evropy MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Prezentace skupinové práce Fungování médií a vliv na společnost Vliv médií na každodenní život	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení na konkrétních případech, porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty - rozlišuje, vybírá a uplatňuje pro vlastní tvůrčí záměry - zkoumá typy vizuálně obrazných vyjádření a jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům - zdůvodní vlastní vizuálně obrazová vyjádření, podílí se na způsobu její prezentace - pokouší se interpretovat tvorbu druhých - pokouší se pojmenovat různé způsoby vyjádření a tolerovat je - vysvětluje a obhajuje výsledky své tvorby - nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci - popíše subjektivní psychologický účinek barev a jejich symbolické významy	- Uplatňování subjektivity - umístění v prostoru tělo ve výtvarném umění - malba: temperové barvy, barevné, umělecké suché křídly - prostorové prostředky, prostředky vyjadřující časový průběh - motivace založená na fantazijně-symbolickém smyslovém vnímání - výběr pro vlastní umělecký záměr - hlediska vnímání (vizuální, statické, dynamické) - Ověřování komunikačních účinků - vychází ze svých poznatků a vlastních zkušeností - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky, sebehodnocení (portfolio, tematická výstava) - sebehodnocení, zdůvodnění konkrétního vizuálně obrazného vyjádření - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech		

9 Člověk a zdraví

9.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího procesu

Předmět **Tělesná výchova** probíhá ve všech ročnících, předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6. a 9. ročníku a 1 hodina týdně v 7. a 8. ročníku.

Na 1. stupni je předmět zaměřen na činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových hrách, na činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení, průpravné úpoly a další pohybové činnosti a na činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností.

Navíc je vzdělávání zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, na rozvoj pohybových dovedností, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, rozpoznávání základních situací ohrožující tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Výuka tělesné výchovy probíhá v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, v parku, ve městě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- žák si osvojuje si základní tělocvičné názvosloví - učí se cvičit podle jednoduchého popisu cvičení - využívá sebehodnocení, hodnocení druhých - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími nebo s výkony jiných - orientuje se v informačních zdrojích o aktivitách, díky individuálnímu přístupu má možnost zažít úspěch - účastní se různých soutěží
Kompetence k řešení problémů	- žák se zúčastní různých soutěží - dokáže se orientovat ve startovací listině, přesně ví, jak závody probíhají
Kompetence komunikativní	- žák obhájí a argumentuje vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchá názorům jiných, oceňuje přínos druhých - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - reaguje na základní povely a pokyny a sám je i vydává - organizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty

Kompetence sociální a personální	- žák využívá týmovou práci a společně se spolužáky si navzájem při pohybových aktivitách pomáhají - využívá základů kooperace a týmové práce - jedná v duchu fair-play - zvládá úspěch i neúspěch
Kompetence občanská	- žák se podílí na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků, zažívá pozitivní hodnocení - je veden k sebeúctě, k úctě k druhým lidem a toleranci ke spolužákům - aktivně se podílí na ochraně svého zdraví - ví, že učitel je vždy připraven podat mu, v případě potřeby, pomocnou ruku - sportuje v přátelské, otevřené a uvolněné atmosféře - cítí, že je respektována osobnost žáka a jeho práva - v případě úrazu je připraven spolužákovi pomoci a přivolat pomoc
Kompetence pracovní	- žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách - používá jednotlivá tělocvičná nářadí a náčiní využívá správným a bezpečným způsobem

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - rozvíjí dovednosti odmítat škodlivé látky (kouření, alkohol, drogy) - upevňuje pracovní a hygienické návyky - umí si uspořádat svůj pohybový režim a pravidelně se věnuje některému sportu - zvládá různé sociální role v osvojovaných činnostech - připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, užívá názvosloví - zvládá pohybové dovednosti a používá je v TV - rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty - provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony - užívá a rozpozná základní startovní povely - zvládá vytrvalostní běh v terénu do 15 minut - rozvíjí sprinterské schopnosti - dokáže uběhnout 60 m a 100 m	- úrazová prevence a hygiena sportu - návyky v oblasti osobní hygieny - význam různých rolí ve sportu - základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - sestava pro společné a individuální rozcvičení Atletika - základní pravidla atletických soutěží - základy techniky disciplín - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod míčkem - nácvik nízkého startu ze startovních bloků - střídavý běh v terénu Běžecká cvičení - odrazová, frekvenční cvičení - opakované úseky do 60 m - skok do dálky, hod kriketovým míčkem	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- zdokonaluje skok do dálky a hod kriketovým míčkem - nacvičuje skok do výšky - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz) zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročném terénu - rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her - snaží se o fair play a pomoc slabším - rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí - zdokonaluje herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře - určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele - rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru - nacvičuje driblink, střelbu na koš, vedení míčku a střelbu na bránu - nacvičuje herní kombinace (osobní, obranný systém) - nacvičuje činnost brankáře (chytání, vyrážení)	- skok do výšky Turistika a pobyt v přírodě - význam turistiky jako celoživotní aktivity pro zdraví, poznávací činnost - orientace v terénu, cvičení v přírodě Sportovní hry - základní principy pro řízení rozhodování pohybových her - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - radost ze hry, prožitek, spolupráce - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.) - základní pravidla sportovních her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách Basketbal - kombinuje driblink s přihrávkami a střelbou Florbal - obecná pravidla ke standardním situacím – vhažování, rozehrání volný úder, trestné střelení Badminton		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- používá aktivně osvojované pojmy - ovládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvičích - dovede stoj na rukou, roznožku přes nářadí, výmyk, přeskok přes bednu, umí kotoul letmo - umí cvičit na kruzích (komíhání ve svisu) - zvládá bezpečně záchranu a pomoc při cvičení - ukáže využití gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy - dokáže šplhat na tyči - ukáže základní aerobní cvičení s hudbou - rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat - zvládne základní prvky sebeobrány cvičení - zná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využít	Přehazovaná - přihrávky, chytání míče Gymnastika - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje, záchrana a pomoc Akrobacie – přeskoky přes kozu (roznožka) - výskok na bednu, přeskoky - hrazda - komíhání ve svisu, výmyk, toč jízdo, toč jízdo, výmyk - kruhy- komíhání, kroužení ve svisu, svis vznesmo, roztáčení Rytmická a kondiční gymnastika - vyjádření dynamiky pohybem - technika a estetika pohybu - rychlostně silová cvičení - protahovací a napínací cvičení - přetahování, přetlačování, zápasy dvojic v různých polohách - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti, kompenzační cvičení, cvičení motivační, tvořivá		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: -dodržuje didaktická pravidla sportovního tréninku - seznamuje se se základy gestikulací rozhodčího - upevňuje návyky v oblasti osobní hygieny - používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu - sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví - zvládá běh v terénu do 30 minut - rozvíjí rychlost, běh na 60 m - zdokonaluje se v hodů kriketovým míčkem a granátem a skoku do dálky - reaguje na startovní povely - umí manipulovat se startovními bloky - zvládá dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročném terénu - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů	-rozcvičení, zahřátí a prokrvení organismu, strečink, koordinační a rytmická cvičení a kompenzační cvičení -převlékání do sportovního oblečení, výběr správné obuvi -základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - zdravý životní styl, odmítání škodlivin Atletika - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické disciplíny: silově rovnovážná cvičení ,běžecká cvičení, frekvenční cvičení, reakční cvičení -různé druhy odhodů, nácvik odrazu -nácvik nízkého startu z bloků Turistika a pobyt v přírodě -význam turistiky jako celoživotní aktivity pro zdraví, poznávací činnost -orientace v terénu Sportovní hry - základní principy pro řízení a rozhodování	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové atd.) - zdokonaluje pravidla a uplatňuje je ve hře - zařazuje modifikované hry na zpestření hry a širšího rozvoje dovedností - určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele - rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru - rozvíjí herní činnosti jednotlivce, zdokonaluje se ve zpracování míče a přihrávání míče, zdokonaluje střelbu na koš a na branku -zná základy florbalu a basketbalu -používá aktivně osvojované pojmy - ovládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích - provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes kozu, základní cvičební prvky na kruzích, hrazdě -dokáže cvičit se švihadlem, s tyčemi a s kruhy	pohybových her - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce (brankář, kapitán atd.) - základní pravidla sportovních her - příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť Sportovní hry basketbal, florbal, přehazovaná - zpracování a přihrávání míče - střelba švihem, přiklepnutím, dorážením a tečováním míčku, vhazování míčku, driblíng, střelba na koš, dvojtakt Gymnastika - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje - záchrana a pomoc Akrobacie – přeskoky přes bednu, přešvihy Hrazda - komíhání, ručkování, výdrž ve svisu střemhlav, spád vpřed, výmyk Kruhy – kroužení ve svisu, přitahy, roztáčení Kladina - chůze s podřepy, míjení, pavouček vpřed, vzad - kondiční cvičení (kliky, dřepy, sklapovačky, shyby)		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
-nacvičuje techniku posilování (cvičení s využitím hmotnosti vlastního těla) - rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat - zvládne základní prvky sebeobranného cvičení	- rychlostně silová cvičení - protahovací a napínací cvičení (strečink) -přetahy, pády, střehové postoje		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - učí se využívat a ovládat prostředky k ochraně zdraví - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům životního stylu - pravidelně a aktivně zařazuje účelné pohybové činnosti - upevňuje získané dovednosti - zvládá vytrvalostní běh do 35 minut - nacvičuje skok do výšky - seznámí se se základní technikou vrhu koulí - nacvičuje štafetu 4x100m - nacvičuje vrh koulí - nacvičuje hod granátem na dálku, na cíl - zdokonaluje techniku skoku do dálky - umí štafetovou předávku - uvědomuje si, že turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost - rozumí základním pravidlům, ovládá základy rozhodování při hře - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze	- odmítání škodlivin (alkohol, cigarety, drogy) - bezpečnost TV, pravidla, organizace výuky - základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - sestava pro rozcvičení, pořadové cviky Atletika - běh v terénu, Fartlek - průpravná cvičení pro jednotlivé činnosti: dynamická cvičení, strečinková cvičení - nacvičuje rozběh, správné vyměření rozběhu - koulařská gymnastika, vrh, sun - výskoky s dosahováním na vysoko položenou metu - předávka štafetového kolíku Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu, překonávání přírodních překážek Sportovní hry - základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
hry, ne z prohry jiného - rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové atd.) - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání - zdokonaluje herní činnosti jednotlivce - umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji za pomoci spoluhráčů a učitele -osvojuje povely a povelovou techniku ke stanoveným činnostem - ovládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích - provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes náradí, výmyk, základní cvičební prvky na kladině - ukáže využití gymnastické prvky a užívá je při přípravě krátké sestavy	- radost ze hry, prožitek, spolupráce - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce (brankář, kapitán atd.) - základní pravidla sportovních her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách Basketbal (přihrávky, střelba, trestný hod, doskakování odražených míčů) Fotbal – přihrávky po zemi, střelba z místa -uvolňování, obcházení soupeře s míčem -činnost brankáře Florbal – vedení míčku, uvolňování s míčkem, zpracování a přihrávání míčku, střelba -postoj a pohyb brankáře -obránné a útočné herní systémy Gymnastika - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje - záchrana a dopomoc - Akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina, kruhy - zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality - cvičení na žebřinách - svis střemhlav - rytmická a kondiční gymnastika - různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem - technika a estetika pohybu		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
-provádí fyzickou kompenzaci - posilovací, protahovací a uvolňovací - zvládne základní prvky sebeobránného cvičení -uvědomuje si význam sebeobránných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem	-prevence proti zkrácení svalů a zachování jejich elasticity, udržení a obnovení kloubní vůle, zlepšení prokrvení -střehové postoje, držení soupeře, ochrana proti přidržení paže, kop vpřed -pohybová příprava k technice pádů		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže - posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky) - samostatně využívá osvojené kompenzační relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam atletiky - zvládá základní organizace vyučování, bezpečnosti při výuce a první pomoc při nácviku - rozvíjí schopnost posuzovat a hodnotit - umí zorganizovat jednoduchou soutěž a změřit a zapsat výkony - zvládá úpravu jednotlivých sektorů - rozvíjí vytrvalostní schopnosti - rozvíjí sprintérské schopnosti - upevňuje techniku vrhu koule - zvládá techniku skoku do výšky zádovním způsobem-flopem - zvládá štafetovou předávku	Člověk a sport - význam hodnot srdeční frekvence při TV, praktické využití pro úpravu zátěže - význam různých rolí ve sportu - pojmy osvojovaných činností - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - zdravý životní styl, odmítání škodlivin - všechny vhodné informace o TV ve zdravém životním stylu a jejich praktické aplikace Atletika - význam atletiky pro zdraví, regeneraci sil a zvyšování zdatnosti - základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů - běh v terénu do 40 minut, běh na 100 m - kulařská gymnastika, držení koule, postavení v kruhu, sun a vrh - nácvik rozběhu, odrazu a přechodu přes laťku - štafetová předávka vrchním i spodním obloukem -	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- nacvičuje štafetu 4x 100m - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz) zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročném terénu - příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - snaží se o fair play jednání a pomoc slabším - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti při soutěžích - organizuje a rozhoduje turnaje - rozvíjí herní činnosti jednotlivce a družstva - zdokonaluje techniku driblinku obranné a útočné kombinace -zdokonaluje přihrávky a střelbu na koš a branku -nacvičuje základní postoj brankáře a pohyb v brankovišti - nacvičuje činnosti při standardních situacích - používá aktivně osvojované pojmy	- Turistika a pobyt v přírodě -význam turistiky jako celoživotní aktivity pro zdraví, poznávací činnost -orientace v terénu Sportovní hry - základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - základní pravidla sportovních her - průběžná instruktáž o pravidlech při herním procvičení a přípravě Fotbal, basketbal, volejbal, házená, florbal - obranné kombinace založené na prokluzování - útočné kombinace založené na početní převaze útočníků, reakci hod' a běž -přihrávka vrchní jednoruč, po uvolnění -obsazování s míčem a bez míče -podání spodní, vrchní, přihrávka a příjem -postoj brankáře, vyrazení a chytání střel		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- ovládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích - provede stoj na rukou, přemet vpřed, roznožku a skrčku přes kozu -dovede s osvojených cviků připravit krátké sestavy a zacvičit je -dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla -rozvíjí svoje silové schopnosti (silově rovnovážná cvičení, kruhový trénink) -rozvíjí svojí pohyblivost -uvědomuje si význam sebeobránných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem	-obránné a útočné herní činnosti Badminton Gymnastika - cvičení na hrazdě – výmyk, toč jízdo - cvičení na kruzích – komíhání ve svisu, svis vzesmo, střemhlav, obraty, přitahy - šplh na tyči - kladina – poskoky, obraty, jednoduché vazby a sestavy -švédská bedna – odbočka, skrčka -cvičení s plnými míči, posilovací cvičení bez náčiní , s vlastní váhou těla s malými činkami a cvičení dvojic - protahovací a napínací cvičení (strečink) -pády a navazování pádů, střehové postoje a odpory v nich, držení soupeře na zemi a boj o únik z držení		

9.2 Atletika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Atletika je samostatný předmět a probíhá ve všech ročnících s časovou dotací 2 hodiny v 6. - 9. ročníku. Žáci druhého stupně si mohou zvolit mezi hodinami plavání a atletiky vždy a pouze na začátku příslušného školního roku.

Základem pro sportovní přípravu dětí na prvním stupni je pestrost cvičení zaměřená na rozvoj všestranných pohybových dovedností a schopností. Chůze, běh (změna rychlosti, směru, reakce na signál, přebíhání překážek). Poskoky, skoky (na místě, vpřed, vzad, stranou, snožmo, skoky přes švihadlo, výskoky). Plazení lezení (ve vzporu klečmo, vylézání a slézání po žebřinách). Převaly (z polohy leh sed skrčmo). Manipulace s míčem (podávání, hod obouruč, jednoruč, chytání, přihrávky). Jedním ze zásadních východisek sportovní přípravy dětí je herní princip. Hry umožňují dětem spontánní rozhodování na základě emocionálních prožitků. Podstatou her je seznámení se s okolním světem, učení se mnoha činností. Výuka atletiky na druhém stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na výuku atletiky na 1. stupni. Děti se učí správně házet, běhat a skákat. Pokračují ve zdokonalování techniky (běžecká abeceda, cvičení zaměřená na techniku hodu a skoků). Zúčastňují se atletických závodů.

K výuce mají děti k dispozici atletický stadion. Cílem je vyzkoušet si základní atletické disciplíny, možnost zapojení většího množství dětí do rozmanitých cvičení, pochopení různých technik a požadavků na koordinaci pohybů, spolupráce ve smíšených týmech hochů a děvčat.

Výuka Atletiky probíhá v tělocvičně, sportovní hale, na hřišti, v přírodě, v parku, ve městě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- žák si osvojí základní tělocvičné názvosloví - učí se cvičit podle jednoduchého popisu cvičení - je veden k sebehodnocení, hodnocení druhých, učí se změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími nebo výkony jiných - orientuje se v informačních zdrojích o aktivitách - individuálním přístupem k žákům máme snahu vytvářet, co nejvíce možností prožít úspěch - žáci se účastní různých soutěží
Kompetence k řešení problémů	- žák se zúčastní různých soutěží, dokáže se orientovat ve startovací listině, přesně ví, jak závody probíhají -
Kompetence komunikativní	- žák obhájí a argumentuje vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchá názor jiných, oceňuje přínos druhých - žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - žáci se učí reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají

	- žáci si organizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
Kompetence sociální a personální	- během vyučování se často využívá týmová práce se žáky a vzájemná pomoc při pohybových aktivitách - máme snahu žáky naučit základům kooperace a týmové práce - žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair-play - učí se zvládat úspěch a neúspěch
Kompetence občanská	- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků, pozitivní motivace - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě druhým lidem a toleranci - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku - jdeme příkladem a respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti - respektujeme osobnost žáka a jeho práva - při výuce budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru
Kompetence pracovní	- žáci jsou vedeni k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách - žáci se učí používat jednotlivá tělocvičná náradí a náčiní správným a bezpečným způsobem

-

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Atletika
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam atletiky - zná základní pojmy i neosvojovaných činností a disciplín - zdokonaluje techniku běhu, skoku do dálky a techniku hodů kriketovým míčkem - rozvíjí pohybové schopnosti: rychlost, koordinaci, pohyblivost, vytrvalost - dokáže uběhnout 60 m, 100 m za určitý čas - zvládá vytrvalostní běh v terénu do 15 minut - zvládá štafetovou předávku, dokáže převzít a předat štafetový kolík - nacvičuje štafetu 4 x 60 m - zvládá skok do dálky, dokáže spojit rozběh s odrazem v plné rychlosti a odrazit se ve vyznačeném prostoru	- význam atletiky pro zdraví a zvyšování zdatnosti - základní atletické disciplíny a základní pravidla atletických disciplín Průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - kondiční cvičení, frekvenční cvičení - běhy - změna rychlosti, směru, běhy s obraty, s výskoky, štafetový běh, běh v terénu, sprint - starty z různých poloh - běžecká cvičení - liftink, zakopávání, skipink, předkopávání, koleso, cval stranou, poskoky - nácvik předávky (držení kolíku, běh s kolíkem, předávka spodním obloukem) - skoky – skoky snožmo, výskoky, přeskoky, násobené skoky z nohy na nohu - skok do dálky - nácvik přesného odrazu (vyměření), skoky z krátkého rozběhu	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Atletika
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - chápe význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti a snaží se ho i uvědoměle řadit do pohybového režimu - uplatňuje zásady bezpečnosti - rozvíjí techniky běhů, skoků a hodů - rozvíjí rychlost - zvládá základní techniku skoku do výšky - naměří rozběh a zvládá přechod přes laťku - zdokonaluje se ve skoku do dálky - umí upravit doskočiště, změřit a zapsat výkon - zdokonaluje se v hodu kriketovým míčkem - zvládá stupňovaný rozběh, plynulý náprah paže vzad v průběhu přeskoku z levé na pravou nohu - reaguje na startovní povely, umí startovat z bloků (nízký start) - umí převzít a předat štafetový kolík - nacvičuje štafetu 4x 60 m	-vytrvalý běh do 1000 m na dráze, běh v terénu do 20 minut -běžecká a frekvenční cvičení -průpravná cvičení pro atletické disciplíny -silově rovnovážná cvičení, kruhový trénink, posilovací cvičení bez náčiní -opakované krátké sprinty od 50 m do 100 m -skok do výšky z krátkého rozběhu, rozměření rozběhu -skok do dálky - nácvik přesného odrazu (vyměření), skoky z krátkého rozběhu do dřepu -hod kriketovým míčkem - hody na techniku -hody na cíl, přes překážky, prohazování, hody s přeskokem z krátkého a dlouhého rozběhu -správné postavení bloků -nácvik nízkého startu z bloků ,výběhy	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Atletika
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - zvládá cvičení na rozvoj kloubní pohyblivosti - rozvíjí schopnost posuzovat a hodnotit - osvojuje si chování v duchu fair - play - upevňuje techniku skoku do dálky - zvládá techniku skoku do výšky zádovním způsobem – flopem - soustředí se na stále stejné provedení rozběhu - umí vrhat kouli - zapojuje svalové skupiny v přesném sledu od kotníku přes koleno, bok, hrudník, rameno k ruce - rozvíjí vytrvalost a rychlost - nacvičuje štafetový běh 4 x 60 m a štafetovou předávku - umí startovat ze startovních bloků - zdokonaluje polovysoký a nízký start - zvládá běh přes překážky, správný odraz na překážku přes přední část chodidla, přechod přes překážku a dokrok za překážkou na přední část chodidla	-protahovací cvičení – protažení šíje, pletence ramenního, zápěstí, trupu, kyčlí, přední a zadní strany stehů, lýtek a kotníků -základní způsoby měření a zaznamenávání výkonu -základy organizace soutěží -odrazová cvičení, přeskokování gym. náčiní, výskoky na bednu -výskoky s dosahováním na vysoko položenou metu, cvičení „letadlo“, skoky s odrazem z vyvýšené podložky -kulařská gymnastika, vrh z místa, sun, spojení sunu a vrhu, odhody vpřed a trčením -hod medicinbalem obouruč, jednoruč, vzad - běh v terénu do 30 minut - opakované sprinty od 60 m do 150 m -nastavení bloků, různé výběhy z bloků -přípravná poloha, střehová poloha, výběh starty z různých poloh, cvičení na startovní reakci, vstup do bloků -přeběhy a přechody překážek, náběh na první překážku, nastavení a manipulace s překážkami, nácvik překážkového rytmu	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Atletika
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam atletiky - upevňuje si základní poznatky o technice nacvičovaných disciplín, atletickou terminologii a pravidla soutěží - zvládá základy organizace vyučování, bezpečnosti při výuce a první pomoc při nácviku a zdokonalování učiva - zvládá základní techniku hodů oštěpem - nacvičuje uvolněný a plynule stupňovaný rozběh od rozběhové značky a pevné držení oštěpu v ose těla nad hlavou - zvládá základní techniku hodů diskem, držení disku - dokáže uběhnout 1 500 m na dráze - rozvíjí rychlost - zvládá techniku štafetové předávky spodním obloukem v plné rychlosti, předání z pravé i levé ruky a převzetí pravou i levou rukou na rovince i v zatáčce - nacvičuje krátkou a dlouhou štafetu	- význam atletiky pro zdraví, regeneraci sil a zvyšování zdatnosti - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - frekvenční cvičení, silově rovnovážná cvičení, kruhový trénink - umí zorganizovat jednoduchou soutěž a změřit a zapsat výkon - držení oštěpu, chůze a běh s oštěpem, zapichování, hod z místa z podřepu, ze stoje hod ze tří kroků - držení disku, startovní postavení, vlastní odhod, kutálení disku - běh v terénu do 40 minut - opakované úseky od 60 m do 150 m - běžecká cvičení - předávání kolíku za chůze a poklusu, nácvik předávky v předávacím území - štafeta 4 x 100 m ,4 x 400 m	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	

9.3 Plavání

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Plavání** je samostatný předmět a probíhá ve všech ročnících s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6. - 9. ročníku. Žáci druhého stupně si mohou zvolit mezi hodinami plavání a atletiky vždy a pouze na začátku příslušného školního roku.

Cílem výuky na prvním stupni je vytvoření pozitivního vztahu k vodnímu prostředí, osvojení základních plaveckých dovedností, rozvoj koordinačních schopností ve vodě, vytvoření pravidel chování v prostorách plaveckého bazénu a dodržování zásad bezpečnosti. Součástí výuky je rozvoj kooperace, ale i zdravé konkurence. Velkou výhodou plavecké skupiny je eliminace rozdílu sociálních skupin.

V první třídě se žáci seznámí s vodním prostředím, především pomocí her a soutěží. Naučí se základy dvou plaveckých stylů a měli by být schopni zvládnout pád do hloubky a uplavat bez pomoci krátkou Zlepšování plaveckých dovedností postupně umožňuje zapojovat rychlostní soutěže, štafetové závody a individuální i skupinové hry s využitím osvojených dovedností a schopností.

Výuka Plavání probíhá v bazénu, tělocvičně, na hřišti, v přírodě, v parku, ve městě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- žáci jsou vedeni k osvojování si základního tělocvičného názvosloví - žáci se učí cvičit podle jednoduchého popisu cvičení - žáky vedeme k sebehodnocení, hodnocení druhých, učí se změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími nebo výkony jiných - žáci se učí orientovat v informačních zdrojích o aktivitách individuálním přístupem k žákům máme snahu vytvářet, co nejvíce možností prožít úspěch
Kompetence k řešení problémů	- individuálním přístupem k žákům máme snahu vytvářet, co nejvíce možností prožít úspěch - žáci se zúčastní různých soutěží
Kompetence komunikativní	- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných, oceňují přínos druhých - žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - žáci se učí reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají - žáci si organizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty

Kompetence sociální a personální	- během vyučování se často využívá týmová práce se žáky a vzájemná pomoc při pohybových aktivitách - máme snahu žáky naučit základům kooperace a týmové práce - žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair-play - učí se zvládat úspěch i neúspěch
Kompetence občanská	- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků, pozitivní motivace - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě druhým lidem a toleranci k jejich výtvarných projevů - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy výtvarných děl - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku - jdeme příkladem a respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti - respektujeme osobnost žáka a jeho práva - budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě
Kompetence pracovní	- žáci jsou vedeni k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách - žáci se učí používat jednotlivá tělocvičná nářadí a náčiní správným a bezpečným způsobem

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Plavání
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - protažení, rozplavání 200 m (lez upravit podle plaveckých dovedností) - Kraul (provádí nádech a výdech do vody na každý 3 záběr paží), prsa (prodlužování splývací fáze s výdechem), motýl (výdech do vody) - pohyb motýlkových a prsových nohou, provádí za pomoci plavecké destičky, znakové a kraulové nohy provádí bez pomoci plavecké destičky - celkový pohyb nohou a paží je spojen s dýcháním a koordinací všech pohybů (důraz na maximální rozsah pohybu, časovou koordinaci), nácvik techniky motýlku - měřené plavání způsobu kraul, znak a prsa (krátké tratě 25 – 50 m), důraz kladen na zlepšování vlastních výsledků - měřené vytrvalostní plavání na vzdálenost 400 m / časová hranice 12 min. - starty provádí na začátku každé plavecké disciplíny - nácvik kraulové kotoulové obrátky a zdokonalení techniky prsové obrátky (pohyb paží)	<u>Základní dovednosti</u> - protahovací cviky a rozplavání - technika dýchání (prsa, motýl – výdech) - pohyb nohou (rozvoj vytrvalosti) - pohyb paží (rozvoj techniky) - technika plaveckých způsobů (technika) - plavecká praxe (tratě 25/50 m) - starty a obrátky (kraulová a prsová obrátka) - trénink - hry a uvolňovací cviky (štafety)	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	- komunikace s lidmi z různých kultur

- trénink (vyučovací jednotka je vedena v rozmezí 60 min. a žáci by měli v této době zvládnout uplavat 800 – 1000 m) - seznámení se štafetovými hrami a variantami předávání štafety (návuk na štafetové závody), využití spolupráce i soutěživosti	Zpracování a využití informací Plavání (UK Praha, UP Olomouc)		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Plavání

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - protažení, rozplavání 200 m (lez upravit podle plaveckých dovedností) - nácvik dýchání na krátké trati do 25 m (snaha o provedení co nejmenšího počtu nádechů bez ztráty rychlosti) - prodlužování uplavané vzdálenosti za pomoci nohou (kraulové, znakové, prsové a motýlkové), max. vzdálenost 200 m (u motýla 100 m) - rozvoj síly u plaveckých paží za pomoci plaveckých pacek - celkový pohyb nohou a paží je spojen s dýcháním a koordinací všech pohybů (důraz na maximální rozsah pohybu, technické provedení) - hodnocení techniky u stylu kraul, znak a prsa, u stylu motýl uplávání vzdálenost 25 – 50 m - měřené plavání způsobu kraul, znak a prsa (krátké tratě 25 – 50 m), porovnání časů s předešlými - měřené vytrvalostní plavání na vzdálenost 400 m / časová hranice 12 min.	<u>Základní dovednosti</u> - protahovací cviky a rozplavání - technika dýchání (rychlostní dýchání) - pohyb nohou (rozvoj vytrvalosti) - pohyb paží (rozvoj síly) - technika plaveckých způsobů (technika) - plavecká praxe (tratě 25/50 m, vytrvalost) - starty a obrátky (rozvoj u stylu znak, motýlková obrátka) - trénink - hry a uvolňovací cviky (honičky)	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	- komunikace s lidmi z různých kultur

- starty provádí na začátku každé plavecké disciplíny nebo štafetových her, nácvik znakového startu (potopení pod vodu po skoku vzad a následné vlnění) - nácvik motýlkové obrátky rozvoj techniky u kraulové kotoulové obrátky a zdokonalení techniky prsové obrátky - trénink (vyučovací jednotka je vedena v rozmezí 60 min. a žáci by měli v této době zvládnout uplavat 1000 m) - seznámení s modifikovanými honičkami ve vodním prostředí (využití plaveckých dovedností)	Zpracování a využití informací Plavání (UK Praha, UP Olomouc)		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Plavání
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - protažení, rozplavání 200 m (lez upravit podle plaveckých dovedností) - nácvik dýchání na krátké trati 25 m (snaha o provedení co nejmenšího počtu nádechů bez ztráty rychlosti) - nácvik dechové vytrvalosti na trati 100 m (rozvoj vitální kapacity plic – minimalizace odpočinku) - plavecké nohy na střední tratě v rychlém tempu (využití odporu desky – kraul, znak) max. vzdálenost 100 m - rozvoj síly u plaveckých paží za pomoci plaveckých pacek, plavání bez pohybu nohou - celkový pohyb nohou a paží je spojen s dýcháním a koordinací všech pohybů (důraz na technické provedení) - polohový závod 100 m (motýl, znak, prsa, kraul) - hodnocení techniky u všech stylů při střední zátěži, měřené plavání způsobu kraul, znak a prsa (25/50/100 m), motýl (25 m), porovnání časů s předšlými ročníky - měřené vytrvalostní plavání na vzdálenost 800 m / časová hranice 25 min.	<u>Základní dovednosti</u> - protahovací cviky a rozplavání - technika dýchání (rozvoj) - pohyb nohou a paží (rychlostně-silový rozvoj) - technika plaveckých způsobů - polohový závod (struktura) - plavecká praxe (tratě 50/100 m, vytrvalost) - starty (technika) - obrátky (znaková obrátka) - trénink (vedení tréninkové jednotky) - hry a uvolňovací cviky (koordinační, individuální výkony)	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace MKV Lidské vztahy Uplatňování principu slušného chování ENV Vztah člověka k prostředí Spolupráce v péči o životní prostředí	- komunikace s lidmi z různých kultur

- starty provádí na začátku každé plavecké disciplíny (zdokonalování techniky) - rozvoj kraulové, motýlkové a prsové obrátky (rychlost provedení), - nácvik znakové obrátky (koordinace prostorová a časová) - trénink (vyučovací jednotka je vedena v rozmezí 60 min. a žáci by měli v této době zvládnout uplavat 1000 m) - ukázková příprava tréninkové jednotky samotnými žáky a její realizace za dozoru trenéra - koordinační hry spojující různé plavecké dovednosti (styly, starty, obrátky, dýchání, aj.)	Zpracování a využití informací Plavání (UK Praha, UP Olomouc)	OSV Osobnostní rozvoj (sebepoznávání a sebepojetí). Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
---	---	--	--

Ročník: 9.

Základní škola a Mateřská škola Krupka, Teplická 400
Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

konzultuje ji s trenérem a v co největší míře samostatnosti ji prezentuje ostatním žákům (obsah – rozplavání, nácvik zvoleného plaveckého stylu, rozvoj techniky startu nebo obrátek, využití plaveckého náčiní, hry ve vodním prostředí, uvolnění) - koordinační hry spojující různé plavecké dovednosti (styly, starty, obrátky, dýchání, aj.)		rozhodovací dovednosti	
--	--	------------------------	--

10 Člověk a zdraví

10.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Výchova ke zdraví** se vyučuje v 6. - 9. ročníku, časová dotace je 1 hodina týdně. Výchova ke zdraví je vyučovací předmět, jehož integrované pojetí vytváří prostor pro široké působení na dospívající žáky, čímž významně přispívá k jejich osobnostnímu a sociálnímu rozvoji.

Nejdůležitějšími obsahovými prvky předmětu jsou zdraví a rodina jako základní předpoklad utváření aktivního zdraví každého jedince a jeho sociálních vztahů. Komplexní charakter předmětu dává možnost zabývat se jednotlivými tématy z různých pohledů a naplňovat je učivem podle vyspělosti a zájmu žáků. Výchova ke zdraví sleduje především aspekt zdravotně preventivní s návody pro každodenní život.

Výuka předmětu směřuje k tomu, aby žáci

- si uvědomovali základní problémy a potřeby v oblasti zdraví, zdravého životního stylu, rodinného života, rodičovství a osobního bezpečí
- osvojili si a postupně kultivovali odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s rodinným životem a rodičovstvím a partnerskými vztahy
- bezpečně se orientovali v konfliktních a krizových situacích souvisejících se zdravím, mezilidskými vztahy a osobním bezpečím, dovedli je rozpoznávat, reagovat na ně
- znali dostupné informační prameny týkající se zdravého životního stylu, ekologických a klimatických vlivů na zdraví a uměli využívat získaných poznatků k ochraně a upevňování zdraví

Výuka probíhá ve kmenových třídách, besedy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- vyhledá informace týkající se problematiky zdraví - vysvětlí význam péče o zdraví a své konkrétní chování (postoje) v souvislosti se zdravím - vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím
Kompetence k řešení problémů	- vybere vhodný způsob řešení modelové situace - nabídne pomoc v případě potřeby - obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargumentu zneužívání návykových látek
Kompetence komunikativní	- vhodně používá prostředky neverbální komunikace - používá způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky - samostatně vyhledává služby specializované pomoci sobě i druhým

Kompetence sociální a personální	- poskytne dle svých možností radu a účinnou pomoc v situacích ohrožujících život - spolupracuje se spolužáky ve skupině při plnění zadaných úkolů - diskutuje o problémech podpory zdraví, argumentuje ve prospěch zdraví
Kompetence občanské	- uvede, jak je třeba zasahovat při ohrožení mimořádnou událostí - vysvětlí postup při evakuaci - projevuje bezpečné způsoby chování v různých situacích
Kompetence pracovní	- aktivně se účastní programů podporujících zdraví - předvede kompenzační a relaxační cvičení vhodné k překonávání psychické únavy a stresu - předvede základní způsoby poskytnutí první pomoci

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	1.VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství 2.ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny 3.ZDRAVÍ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota 4.RIZIKA OROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE Bezpečné chování a komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií,	OSV Osobnostní rozvoj Poznávání lidí Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Morální rozvoj Řešení problémů v mezilidských vztazích	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu - dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu - dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	sebeochrana a vzájemné pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) 6. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	1.VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek 2.ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobů stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy 3.RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	OSV Osobnostní rozvoj Poznávání lidí Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Morální rozvoj Řešení problémů v mezilidských vztazích MKV Lidské vztahy Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných situacích	4.HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie, Maslowova teorie 5. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ seberegulace a sebeorganizace Činnosti a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování Psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	2. ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivosti, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity 3. ZDRAVÍ ZPUSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví 4. RIZIKA OROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE Stres a jeho vztah ke zdraví- kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	OSV Osobnostní rozvoj Poznávání lidí Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Morální rozvoj Řešení problémů v mezilidských vztazích MKV Lidské vztahy Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	5. HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví 6. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování Psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích, silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích, silniční a železniční dopravy, aktivně	3. ZDRAVÍ ZPUSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty, ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situacích, úrazy a život ohrožující stavy (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) základy první pomoci 4. RIZIKA OROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE Auto - destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky, předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, doping v sportu	OSV Osobnostní rozvoj Poznávání lidí Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Morální rozvoj Řešení problémů v mezilidských vztazích MKV Lidské vztahy Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné zlosti, prevence vzniku mimořádných událostí 5. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ psychohygiena-sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech		

11 Doplnující vzdělávací obory

11.1 Přehled volitelných předmětů, které budou zařazovány podle zájmu žáků

Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který je nabízen pro daný ročník a bude ho navštěvovat po celé období školního roku. Počet volitelných předmětů vypsanych vedením školy uplatňuje zásadu nabídky předmětů z co největšího počtu oblastí.

Přehled volitelných předmětů a jejich zařazení do konkrétních ročníků

- **6. ročník** – Výtvarná dílna, Společenské chování
- **7. ročník** – Etika, Praktikum německého jazyka
- **8. ročník** – Sportovní hry, Matematické praktikum
- **9. ročník** – Novinářská činnost

Obsahová náplň volitelných předmětů

VÝTVARNÁ DÍLNA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Výtvarná dílna** se vyučuje v 6. ročníku, časová dotace je 1 hodina týdně. „Umění a kultura tvoří neoddelitelnou součást lidské existence i každodenního života“ Výtvarná dílna pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence.

V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k dílu, k sobě samému i k okolí. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat a schopnosti vcítit se do kulturních potřeb jiných lidí. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím linie, bodu, tvaru, barvy atd.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná dílna postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit své pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Činnosti dělíme na 3 oblasti: rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků. Výuka probíhá ve kmenových třídách, mimo budovu školy, výstavy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	-žák tvoří na základě svých schopností a zaměření -učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch -umožňuje žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a
---------------------------	---

	vyvozovat závěry -vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, poznání
Kompetence k řešení problémů	- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků, povzbuzuje je k další tvořivé činnosti - učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání - podporuje originální způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování
Kompetence komunikativní	-učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků -učíme žáky naslouchat druhýma vnímat výtvarné projevy druhých - vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
Kompetence sociální a personální	-vedeme žáka k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života - vedeme žáka si k uvědomování si sebe samého
Kompetence pracovní	-učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme a kvalitně provedenou práci vždy pochválíme - různými formami (film, exkurze, beseda) seznamujeme žáky s různými výtvarnými profesemi - při výuce vytváříme tvořivé a podnětné pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky - učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory
Vyučovací předmět: Výtvarná dílna
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - při tvorbě obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních situací, zkušeností - i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklé na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly (sluchem, hmatem, čichem) - pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky - nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> - umělecká výtvarná tvorba - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality - kontrast - perspektiva - proporčnost <u>Uplatňování subjektivity</u> - vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, osobních zkušeností - akční tvar (malby, kresby) <u>Ověřování komunikačních účinků</u> - osobní postoj v komunikaci - odlišná interpretace samostatně vytvořených vyjádření - vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností - záměry tvorby	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS Evropa a svět nás zajímá Zvyky a tradice národů Evropy ENV Vztah člověka k prostředí Prostředí a zdraví MKV Lidské vztahy Tolerantní vztahy, spolupráce s jinými lidmi Kulturní difference Respektování zvláštností různých etnik	Ročníkový projekt: „Výtvarné portfolio“ (Kdo jsem a co dokážu?)

11.1.1 SPOLEČENSKÉ CHOVÁNÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Společenské chování** se vyučuje v 6. ročníku, časová dotace je 1 hodina týdně. Společenské chování má svou logiku. Společenská etika je prostředkem snadnější komunikace, a proto se mění v závislosti na změně společenských podmínek.

Vyučovací předmět přináší základní poznatky o zásadách slušného chování v každé situaci, doma i v cizině. V přímé souvislosti s tím si klade za cíl formovat a rozvíjet u žáků pozitivní vztah k slušnému chování vůči sobě i svému okolí. Do vzdělávacího obsahu volitelného předmětu jsou začleněny tematické okruhy průřezových témat. Osobnostní a sociální výchova (v návaznosti na osobnostní, sociální a mravní aspekt), Mediální výchova (v souvislosti s kritickým posuzováním reklam a mediálních článků spojeným se správným stolováním a dalších aspektů zásad slušného chování), Multikulturní výchova (v souvislosti s kulturní diferenciací a lidskými vztahy).

CÍLOVÉ ZAMĚŘÁNÍ

- žáci se učí v dané problematice hledat a poznávat vnitřní vazby a logické souvislosti a uplatňovat je v osobním životě
- žáci se učí formování pozitivního vztahu k zásadám slušného chování (sebeovládání, komunikace formální a neformální, chování v kulturních zařízeních, stolování, společenské události, společenský život v rodině, chování v cizině)
- žáci se učí předvídání a analyzování důsledků vlastního chování a jednání v různých situacích a následně se snaží o ucelení správných zásad slušného chování

Výuka probíhá ve kmenových třídách, mimo budovu školy (kulturní zařízení, divadlo, kino).

Formy a metody práce

V didaktické práci učitele budou převažovat aktivizující metody a formy, které posilují zdravé sebevědomí, přispívají k utváření vlastních názorů a k volbě správného rozhodování (např. dialog, diskuze, řešení problému praktickou formou, aktivizující hry a scénky, praktická cvičení, simulace, audiovizuální technika, exkurze, samostatné pozorování, projektové metody).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení	- poznává smysl a cíl učení - vyhledává informace týkající se společenského chování - rozpoznává pokrok - používá odbornou literaturu
Kompetence k řešení problémů	- vybere vhodný způsob řešení modelových situací - nabídne pomoc v případě potřeby - poznatky aplikuje v praxi -
Kompetence komunikativní	- vhodně používá prostředky verbální i neverbální komunikace - při komunikaci se snaží využívat správné zásady slušného chování - učí se vzájemně naslouchat

Kompetence sociální a personální	- pracuje ve skupinách - spolupracuje při řešení problému - učí se správně argumentovat a respektovat názory druhých
Kompetence občanské	- respektuje pravidla při práci - projevuje bezpečné a slušné způsoby chování - v případě nebezpečí je schopen správně reagovat -
Kompetence pracovní	- plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých - dodržuje základní hygienické návyky - učí se získané poznatky běžně využívat v praxi

Vzdělávací oblast: Doplnující vzdělávací obory
Vyučovací předmět: Zásady společenského chování
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětluje jednotlivé pojmy a využívá je v praxi - uvědomí si, jak se správně chovat doma i ve společnosti, upevňuje si základní návyky, učí se účtě k druhým v podobě různých forem zdvořilosti - osvojuje si nejelementárnější společenský kontakt, učí se základním druhům tohoto nejzákladnějšího projevu zdvořilosti - zbavuje anonymity prostřednictvím správného představování, umí rozlišit mezi modernějším a konzervativnějším přístupem - je schopen rozeznat a vybírat vhodnou formu ve zprostředkovaném styku - uvědomuje si kulturní úroveň jednotlivých druhů zprostředkovaného styku - chová se dle správných norem v dopravních prostředcích, umí se správně pohybovat na ulici	Slušnost, zdvořilost, takt Obsah těchto pojmů a jejich vzájemný vztah Sebeovládání Hygiena, zlozvyky, ovládání těla, výraz obličeje, oblečení, kýčání a jiné, dochvilnost, asertivita Pozdrav Druhy pozdravů, principy a zvláštní situace Představování a oslovování Kdy a jak se představovat, tykání a vykání, zkratky a vizitky Dopisy a telefony Dopisy služební a soukromé, vzájemná korespondence, telefonování, e-mail, sms Na veřejnosti Na ulici, v dopravních prostředcích, kulturní zařízení, restaurace	OSV Osobnostní a sociální rozvoj Mezilidské vztahy Poznávání sám sebe a druhých Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV Vnímání a kritika aktuálních mediálních sdělení MKV Lidské vztahy Tolerantní vztahy, spolupráce s jinými lidmi Kulturní difference Respektování	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- využívá základních pravidel Bontónu v kulturních zařízeních - dokáže ocenit umělecký zážitek - chová se vhodně při stolování - dodržuje pravidla slušného chování při stolování - připravuje tabuli pro jednoduché stolování - vybírá vhodný oděv na různé společenské události - dodržuje pravidla slušného chování při různých společenských událostech - chová se slušně ke své rodině a ke svému okolí - je schopen rozeznat základní a nejznámější druhy kultur a etnik cizích zemí a jejich specifické chování - slušně se chová v cizině - dodržuje zásady bezpečnosti v cizích zemích	Stolování Kultura správného stolování Společenský život v rodině, společenské události Svatba, pohřeb, ples, pánský a dámský společenský oděv V cizině Kontakt na veřejnosti, odlišnosti a zvláštnosti	zvláštností v chování různých etnik	

11.1.2 Etika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Etika** se vyučuje v 7. ročníku, časová dotace je 1 hodina týdně. Etická výchova žáka vede k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa. Etická výchova u žáka rozvíjí sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací jiných lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Při naplňování cílů Etické výchovy je nutné mít stále na paměti, že Etická výchova není pouze Etika, ale je to princip, který by měl být uplatňován ve všech životních situacích.

Výuka probíhá ve kmenových třídách, mimo budovu školy (kulturní zařízení, divadlo, kino).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- na základě praktických aktivit (návody, postupy, různé průvodní pokyny) si žáci nacvičují postupy a metody potřebné k organizaci a řízení vlastního učení - na základě realizace tematicky volených zážitkových aktivit si žáci nacvičí pozitivní a konstruktivní přijetí kritiky (vůči sobě, kritiku svých studijních návyků a postupů atd.)
Kompetence k řešení problémů	- používáním zážitkových aktivit a skupinové práce si žáci vytváří podmínky pro odhad problémových situací ve školním kolektivu, navrhování jejich řešení v různých variantách a samotnému procesu řešení - tematicky zaměřenými aktivitami a začleňováním tzv. problémových úloh jsou žáci vedeni ke schopnosti obhájit svá stanoviska a rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za své činy
Kompetence komunikativní	- tematicky zaměřenými aktivitami a začleňováním tzv. problémových úloh jsou žáci vedeni ke schopnosti vyjadřovat se v logickém sledu, výstižně, kultivovaně a souvisle, správně interpretovat přijímaná sdělení (především téma komunikace, naslouchání atd.) - vhodnou volbou aktivit jsou žákům vytvořeny podmínky pro zvládnutí metody aktivního naslouchání druhým - získané komunikativní dovednosti využijí žáci při vytváření vztahů, plnohodnotného soužití a při spolupráci s ostatními lidmi (především téma komunikace, spolupráce, řešení problémů apod.)

-
-

Kompetence sociální a personální	- na základě nácviku a zažití situací účinné spolupráce ve skupině jsou žáci vedeni ke spoluzodpovědnosti na vytváření a dodržování pravidel spolupráce (téma spolupráce, tvořivost, komunikace apod.) - prožitím různých typů aktivit nacvičí žáci schopnost přispívat k vytváření hodnotných mezilidských vztahů, praktickým nácvikem jsou vedeni ke schopnosti nezištné pomoci v případě potřeby - vhodnou volbou aktivit jsou žáci motivováni pro schopnost ovládnout a řídit své jednání a chování, pro vytváření pozitivní představy o sobě samém, pro pozitivní hodnocení druhých (téma sebepřijetí, sebehodnocení, pozitivní hodnocení druhých a hodnocení situací, kritický postoj, manipulace, empatie, komunikace citů, reálné a zobrazené vzory atd.) - vhodnou volbou aktivit se žáci učí projevovat pozitivní vztah k vlastnímu zdraví a podpoře zdravého životního stylu (veškerá základní témata a nadstavbová témata – rodina, zdravý sexuální život, environmentální výchova)
Kompetence občanská	- nácvikem vhodných aktivit jsou žáci vedeni ke schopnosti vážit si názorů a hodnot druhých, dokázat se vcítit do jejich situace (téma empatie, komunikace citů, tvořivost v oblasti mezilidských vztahů) - nácvikem vhodných aktivit jsou žáci vedeni k projevení pozitivního postoje k hodnotám rodiny, tradicím, mravním zásadám a uznání duchovních hodnot (veškerá základní témata a nadstavbová témata – rodina, zdravý sexuální život, environmentální výchova, náboženské hodnoty, ekonomické hodnoty atd.)

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Etika

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosocionálními vzory	1.KOMUNIKACE Otevřená komunikace - zásady verbální komunikace, komunikace v různých situacích, dialogická komunikace ve ztížených podmínkách Aktivní naslouchání - jeho cíle, zásady a nácvik naslouchání 2.DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY Úcta k lidské osobě - lidská práva, rovnost, úcta k člověku Jedinečnost a identita člověka - rozvoj sebevědomí, selfmanagement 3. ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ Asertivní chování - přijatelný kompromis, přijetí pochvaly, požádání o laskavost Obrana před manipulací - manipulace fair play - zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry 4. REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY Pozitivní vzory versus pochybné idoly - rozlišování vzorů, vzory v životě a rodině, vliv vzorů, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární	OSV-sebepoznání, sebepojetí OSV-komunikace OSV-mezilidské vztahy, psychohygiena OSV-seberegulace a sebeorganizace OSV-Sociální, morální a osobnostní rozvoj OSV-řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV-hodnoty a postoje	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	prameny Podpora pozitivního působení televize a médií - rozlišování reality a pseudoreality, média a volný čas, pozitivní vzory v médiích, agrese v médiích Já - potenciální vzor pro druhé - zdravý způsob života 5. INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST Iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti Iniciativa ve ztížených podmínkách - pomoc anonymnímu člověku uplatnění komplexní prosociálnosti- bída světa, vztah k menšinám 6. APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA Etické hodnoty - zdroje etiky, osob, odpovědnost, svědomí, aplikace mravních zásad a hodnot Sexuální zdraví - mládí-příprava na lásku Rodina - poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, úcta ke stáří, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny Duchovní rozměr člověka - obrana proti sektám	MDV-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, účinky a vliv médií OSV-kreativita OSV-mezilidské vztahy MKV-lidské vztahy, umění vžít se do role druhého, lidská solidarita, zákl.problémy sociokulturních rozdílů EGS-globální problémy OSV-praktická etika OSV-sebepoznání, sebepojetí, komunikace, mezilidské vztahy ENV-vztah člověka k prostředí, ekosystémy	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
	Ekonomické hodnoty – nakládání s penězi, vztah mezi ekonomikou a etikou, šetrnost, podnikavost Ochrana přírody a životního prostředí - úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí		

11.1.3 Praktikum německého jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Praktikum německého jazyka** se vyučuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny v 7. ročníku jako doplňující vzdělávací obor. Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinové práce, práce ve dvojicích, samostatná práce (zaměřeno na procvičování a opakování učiva, práce se slovníky, práce s počítačovými programy).

Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností, je kladen důraz a dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní. Při výuce jsou používány jednoduché autentické texty audionahrávky.

Výuka probíhá většinou ve třídách, příležitostně v počítačové učebně i v jiných zařízeních mimo školu (knihovna, příroda).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- učitel klade důraz na práci s textem a vyhledávání informací - vytváří takové situace, v nichž má žák radost z učení - umožňuje žákům realizovat vlastní nápady, podněcuje tvořivost - žáci systematicky používají naučené jazykové prostředky - učí se rozlišovat podstatné od méně důležitého
Kompetence k řešení problémů	- učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby - do výuky zařazuje problémové situace z běžného života - žáci se učí pracovat s informacemi z různých zdrojů a vhodně je využívat
Kompetence komunikativní	- učitel rozvíjí pozitivní vztah k jazyku - pomáhá zvládnout pravidla mezilidské komunikace - žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích, zapojují se do rozhovoru
Kompetence sociální a personální	- učitel podporuje práci žáků ve skupinách - uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům a k žákům s poruchami učení - žáci využívají získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů - řeší úkoly a zastávají ve skupině různé role
Kompetence občanské	- učitel učí žáky poznávat kulturní tradice, zvyky v anglicky mluvících zemích - žáci si osvojují kulturní tradice a zvyky
Kompetence pracovní	- učitel zařazuje do výuky úkoly, při kterých žáci využívají práci se slovníky

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory
Vyučovací předmět: Praktikum německého jazyka
Ročník: 7.

[illegible]

11.1.4 Sportovní hry

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Sportovní hry** se vyučuje v 8. ročníku, časová dotace je 1 hodina týdně. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte.

Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Sportovní výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Výuka probíhá převážně v tělocvičně, školním hřišti, atletickém stadionu, přírodě, sportovní hale.

Činnosti ovlivňující zdraví

- **význam pohybu pro zdraví** - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace**
- **hygiena při sportovních hrách** - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- **pohybové hry** – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost
- **rytmické a kondiční formy cvičení** - cvičení s hudbou, základy estetického pohybu
- vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **úpoly** přetahy, přetlaky, základy sebeobrany
- **atletika**- rychlý běh, vytrvalý běh, běh v terénu, překážkový běh, skok do dálky výšky, hod míčkem, oštěpem, diskem, vrh koulí, běžecká abeceda
- **pohybové hry** - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání
- **turistika a pohyb v přírodě** - přesun do terénu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **plavání** - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu

- další pohybové činnosti

Činnosti podporující pohybové učení

- **komunikace** - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace** - základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** - herních závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací**
- **historie a současnost sportu** - významné soutěže a sportovci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- vést žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům oblasti sportu, tím umožní prožitky z tohoto oboru lidské činnosti intenzivněji prožívat -
Kompetence k řešení problémů	- vést žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak aby svůj názor byli schopni obhájit - předkládat žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě
Kompetence komunikativní	- vést žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování, a aby sami tuto komunikaci využívali - ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem - poskytnout dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu
Kompetence sociální a personální	- vysvětlit a vybudovat zásady chování na kulturních akcích - ukázat dětem potřebu spolupráce ve sportovním týmu, důležitost úkolů (rolí), které v týmu plní - předvést dětem na příkladech z dramatické, výtvarné, hudební a tělesné výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování - na základě respektování názorů každého žáka budovat v dětech sebedůvěru

Kompetence občanské	- vysvětlit žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví - budovat v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost - vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění a sportovních aktivit
Kompetence pracovní	- vysvětlit žákům, jak správně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat - objasnit žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby - zejména při sportovních aktivitách žákům vysvětlit nutnost ochrany zdraví svého i druhých - vést žáky k tomu, aby dodržovali pravidla ve sportu i mimo něj, vést je k dodržování pravidel fair play - vysvětlit potřebu pohybových aktivit pro člověka, který se nevěnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu

Vzdělávací oblast: Doplnující vzdělávací obory
Vyučovací předmět: Sportovní hry
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...) - sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě - používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu - připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost - sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví - rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty - provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony - užívá a rozpozná základní startovní povely - užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - dokáže sestavit tabuli rekordů	Člověk a sport - význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - pojmy osvojovaných činností - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - zdravý životní styl, odmítání škodlivin - Atletika - pojmy olympijské disciplíny - základní pravidla atletických soutěží - základy techniky disciplín - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh vytrvalostní v terénu, rychlý běh 60 m, 100 m, překážkový běh - skok (daleký, vysoký), hod (míčkem, oštěpem)	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS Evropa a svět nás zajímá Zvyky a tradice národů Evropy ENV Vztah člověka k prostředí Prostředí a zdraví MKV Lidské vztahy Tolerantní vztahy, spolupráce s jinými lidmi Kulturní difference Respektování zvláštností různých etnik	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného - rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové, atd.) - ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání - rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře - určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele	- základy evidence výkonů Sportovní hry - základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - radost ze hry, prožitek, spolupráce - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce (brankář, kapitán..) - základní pravidla sportovních her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť Basketbal - základy herních systémů (osobní obranný systém, útočný systém) - herní kombinace - herní činnost jednotlivce - uvolňování bez míče a s míčem - přihrávka jednoruč a obouruč - střelba z místa, rozskok, vhazování - krytí útočníka s míčem, bez míče		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru - provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem - ukáže základní aerobní cvičení s hudbou - rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat - zvládne základní prvky sebeobraného cvičení	Fotbal - základy herních systémů - herní kombinace - zpracování míče, vhazování míče - střelba z místa a po vedení míče - činnost brankáře (chytání střel, výkop) Florbal - základy herních systémů - herní kombinace, přihrávky, střelba - činnost brankáře, utkání Házená - způsoby uvolňování - přihrávky, vedení míče, střelba - činnost brankáře(vyrážení míče) Gymnastika - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje, záchrana a dopomoc - akrobacie – přeskoky - zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality - rytmická a kondiční gymnastika - různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem - technika a estetika pohybu		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí, zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží - zvládá základní techniku chůze - provede přípravu na turistickou akci (oblečení) - zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání - používá 1 – 2 plavecké způsoby, startovní skok a obrátku - předvede první pomoc při záchraně tonoucího	- rychlostně silová cvičení - protahovací a napínací cvičení (strečink) Turistika a pobyt v přírodě - význam turistiky jako celoživotní aktivity pro zdraví, poznávací činnost, sociální vztahy - orientace v terénu, chůze v terénu - ochrana porostů, zdrojů pitné vody, značení - rozvoj pohybových dovedností a kondičních předpokladů s využitím terénu a předmětů Plavání (dle možností školy) - význam plavání pro zdraví a regeneraci - základní plavecké disciplíny - záchrana tonoucího		

11.1.5 Matematické praktikum

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na dva tematické okruhy:

- opakování a prohlubování znalostí šestého ročníku
- opakování a prohlubování znalostí sedmého ročníku

Předmět **Matematické praktikum** je vyučován pouze v 8. ročníku. Svým obsahovým vymezením vychází z učiva matematiky na druhém stupni, k němuž jsou přiřazena některá témata z aplikačních oblastí. Cílem předmětu je poskytnout žákům ucelené shrnutí a procvičení nejdůležitějších poznatků a dovedností z oblasti matematiky na celém druhém stupni. Výuka je založena na aktivních činnostech a užití matematiky v reálných situacích. Ve výuce přihlížíme k individuálním potřebám žáků se specifickými poruchami učení i žáků mimořádně nadaných.

Do výuky zařazujeme práci s výpočetní technikou, používáme učební pomůcky (tabulky, přehledy, modely těles, kalkulatory atd.), což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání.

Výuka předmětu matematické praktikum probíhá v kmenových třídách, příležitostně v učebně výpočetní techniky, výjimečně i v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve výuce využíváme individuální i skupinovou práci. S žáky o úkolech diskutujeme, provádíme zpětnou kontrolu, snažíme se rozvíjet samostatnost, seberegulaci a sebeorganizaci žáků při řešení zadaných prací. Zdůrazňujeme a uplatňujeme využití matematiky v různých lidských činnostech a vědních odvětvích.

Kompetence k učení

- upřednostňujeme pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- přistupujeme individuálně k jednotlivým žákům, podporujeme jejich pokroky
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- používáme pomůcky, modely, reálné materiály (tiskoviny, propagační materiály, plakáty), aby žáci dokázali postupným získáváním matematických znalostí tyto analyzovat, třídit, porovnávat své výsledky a závěry dál používat pro své učení
- pěstujeme u žáků stručné a přesné matematické vyjadřování, užívání matematické symboliky, zdokonalování grafického projevu
- při řešení úloh hledáme podobnosti a odlišnosti a vedeme žáky k efektivnímu učení
- necháváme žáky vysvětlovat objevené závislosti a pravidla, klást si navzájem otázky, odpovídat, přemýšlet o praktickém využití učiva
- upozorňujeme žáky na postupy a učivo, které znají z nižších ročníků, z výuky jiných předmětů, z vlastních pozorování, z praktického života, vytvářet návaznosti v učivu (na základě užívaných metod výuky organizovat a řídit proces vlastního učení)
- vedeme žáky k sebehodnocení, aby věděl, co umí a co si potřebuje doplnit (práce s chybou)

Kompetence k řešení problémů	- předložené problémy s žáky prodiskutujeme a rozebereme - provádíme nákresy, situace modelujeme – umožňujeme žákům postupně si osvojovat vhodné metody zobrazování řešených situací - necháváme žáky vyslovovat domněnky o pozorovaných jevech, ověřovat si správnost svých domněnek a závěrů, uvědomovat si, že znovuobjevujeme a dále rozvíjíme poznatky matematiky - učíme žáky nevzdávat se při prvním nezdaru, vedeme je k hledání pomoci v učebnicích nebo dalších materiálech, ve vzájemné spolupráci se spolužáky, s učitelem, ale i doma v rodině - učíme žáky identifikovat chybu a hledat variantní cesty k jejímu odstranění - rozvíjíme u žáků geometrickou představivost, schopnost uvědomovat si vzájemnou polohu objektů v rovině a prostoru, dokázat si cokoliv dostupnými prostředky vymodelovat - rozvíjíme kombinatorické a logické myšlení, necháváme žáky obhajovat vlastní závěry a rozhodnutí, věcně a správně argumentovat, zařazujeme skupinovou práci - nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, které vycházejí z reálného života
Kompetence komunikativní	- umožňujeme žákům v klidu, pozorně a s porozuměním číst zadání řešených problémů, vyjadřovat své názory, navrhnout různé možnosti řešení, hledat argumenty pro jejich zdůvodnění, dotazovat se na vzniklé nejasnosti, komunikovat se spolužáky - porovnáváme výsledky řešení spolužáků, necháváme žáky argumentovat, obhajovat své způsoby řešení, poučit se od druhých, naslouchat upřesnění učitele - osvojujeme dovednost převádět matematické znaky a symboly do slov hovorového jazyka a postupně se učit logickému a přesnému vyjadřování - rozvíjet komplexní pohled na daný problém, vidět souvislost mezi reálnou situací a jejím formalizovaným popisem - Kompetence občanské - nabízíme přiměřené množství matematických úloh k propojení s reálným životem - rozvíjíme důvěru ve vlastní schopnosti a poznávání svých možností vedením žáka k soustavné sebekontrolě, a to při každém kroku v celém postupu řešení, podporujeme systematičnost, vytrvalost a přesnost žáků - podporujeme tvořivé nápady žáků
Kompetence sociální a personální	- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu, přijímat různé role v pracovním týmu - respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení - podněcujeme a umožňujeme nadaným žákům další rozvoj
Kompetence pracovní	- rozvíjíme prostorovou představivost a tvůrčí fantazii prací s modely - vytváříme technickou gramotnost čtením a rýsováním výkresů a schémát - zdokonaluje přesnost a úhlednost práce žáků při tvorbě náčrtů a přesným rýsováním - zdokonalujeme přesnost a úhlednost práce žáků při tvorbě náčrtů a přesným rýsováním

Vzdělávací oblast: Doplnující vzdělávací obory
Vyučovací předmět: Matematické praktikum
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - je schopen zapsat a uspořádat desetinná čísla na číselné ose, mí je porovnávat a zaokrouhlovat - sčítá a odčítá desetinná čísla, dokáže je násobit a dělit číslem 10, 100 a 1000 - dokáže převádět jednotky délky, plochy a objemu - písemně násobí desetinná čísla - písemně dělí přirozená čísla, když je dělenec menší než dělitel a dělit desetinná čísla - používá kalkulátor, řeší aplikační úlohy s desetinnými čísly - pracuje v týmu - pozná rozdíl mezi násobkem a dělitelem - dokáže určit všechny dělitele čísla a skupiny čísel - dokáže rozložit číslo na součin prvočísel a rozpozná, co je prvočíslo a co číslo složené - určí a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - je schopen věty o dělitelnosti aplikovat při řešení slovních úloh - definuje a popíše úhel. - narýsuje a změří daný úhel pomocí úhloměru a	Desetinná čísla - číselná osa, porovnávání, zaokrouhlování - početní operace s desetinnými čísly, převody jednotek - kalkulátor Dělitelnost přirozených čísel - násobek a dělitel - znaky dělitelnosti Prvočísla a čísla složená - společný dělitel, největší společný dělitel - společný násobek, nejmenší společný násobek Úhel a jeho velikost - Úhel - Velikost úhlu- měření, jednotky velikosti	OSV Osobnostní rozvoj Cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, sebepoznávání, sebeovládání Morální rozvoj Komunikace, řešení problémů v mezilidských vztazích	

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
sestrojí úhel jen pravítkem a kružítkem. - určí úhel pravý, ostrý, tupý, přímý a nulový. - rozdělí úhly podle velikosti. - dokáže graficky přenášet úhly, sčítat, odčítat a násobit úhly. - určí vedlejší a vrcholové úhly. - získané vědomosti a dovednosti dokáže aplikovat při řešení konstrukčních úloh - získané vědomosti dokáže použít ke kontrole správnosti narýsovaných útvarů dokáže definovat a popsat trojúhelník. sestrojí trojúhelník, když zná délky jeho stran a dokáže si ověřit sestrojení pomocí trojúhelníkové nerovnosti. provede rozdělení trojúhelníků podle stran a podle úhlů a zná jejich vlastnosti. je schopen rozeznat a dopočítat vnitřní a vnější úhly trojúhelníku a úhly vedlejší a vrcholové. dovede sestrojit výšky a těžnice trojúhelníku, ví co je těžiště. narýsuje kružnici opsanou a vepsanou. uvědomí si vztahy mezi jednotlivými prvky trojúhelníku, získaných poznatků dokáže využít při řešení početních a konstrukčních úloh. vymodeluje a zapíše zlomkem část celku.	úhlu, rozdělení podle velikosti - Druhy úhlů - Grafické a numerické sčítání a odčítání úhlů, násobení a dělení úhlů - Další vlastnosti úhlů Trojúhelník - Konstrukce trojúhelníku ze tří stran, trojúhelníková nerovnost - Rozdělení trojúhelníků a jejich popis - Vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku - Výšky a těžnice Kružnice vepsaná a opsaná Zlomky - Zlomek, základní tvar zlomku		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
- je schopen rozšiřování a krácení zlomků. - je schopen porovnávat zlomky podle velikosti a s číslem 1. - převede zlomek na desetinné číslo a naopak. - sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky. - dokáže upravit složený zlomek na základní tvar a dopočítat jej. - počítá se smíšenými čísly a umí s nimi počítat. - vypočítá slovní úlohy s využitím početních výkonů se zlomky.	- Rozšiřování, krácení, porovnávání zlomků - Zobrazení na číselné ose - Zlomek a desetinné číslo Početní operace se zlomky - Smíšení čísla - Celá čísla a čísla racionální		
- dokáže číst, zapsat, porovnat a zobrazit na číselné ose celá čísla. - určí čísla opačná a je schopen určit absolutní hodnotu a chápe její geometrický význam. - provádí z paměti jednoduché početní operace s celými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení). - je schopen uspořádat racionální čísla a provádět početní operace s racionálními čísly. - vyřeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace celých a racionálních čísel.	Čísla kladná a záporná - Absolutní hodnota čísla - Sčítání a odčítání celých čísel - Násobení a dělení celých čísel - Racionální čísla - Početní operace s racionálními čísly		
- dokáže dělit celek na části v daném poměru. - graficky dovede rozdělit úsečku v daném	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost - Poměr		

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
poměru. - je schopen zvětšovat a zmenšovat veličiny v daném poměru (početně i graficky). - je schopen práce s měřítky map. - zjistí na jednoduchých příkladech zda se jedná o přímou nebo nepřímou úměrnost. Je schopen zapsat přímou nebo nepřímou úměrnost a zakreslit její graf. - používá trojčlenkou. - řeší slovní úlohy na přímou nebo nepřímou úměrnost. - je schopen týmové spolupráce. - je schopen vyjádřit část celku pomocí procent. - zjistí vztah mezi procenty, zlomky a desetinným číslem. - řeší úlohy na procenta výpočtem přes jedno procento i trojčlenkou. - zapíše základní pojmy finanční matematiky. - řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování.	- Dělení celku v daném poměru - Měřítko - Přímá úměrnost a její graf - Nepřímá úměrnost a její graf - Trojčlenka Procenta, úroky - Procento, výpočet 1% - Základ, procentová část, počet procent - Výpočty s procenty - Slovní úlohy- užití trojčlenky - Úroky, jednoduché úrokování		

11.1.6 Novinářská činnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět **Novinářská činnost** není zaměřen na výuku českého jazyka jako takového, ale žáci by zde měli nenásilnou formou uplatnit doposud dosažené znalosti právě z českého jazyka, aplikovat je do praxe, rozšiřovat si své obzory v publicistice, naučit se komunikovat s lidmi, vést rozhovory se spolužáky, oddělovat podstatné informace od nepodstatných, pracovat s počítačem atd. Učí se sestavovat články, všímají si dění kolem sebe a snaží se ve školním časopise psát o tématech, která by zaujala i jejich vrstevníky.

Tento předmět se vyučuje s časovou dotací 1 hodiny týdně v 9. ročníku. Jde o předmět povinně volitelný. Možnost výběru témat v předmětu **Novinářská činnost**, jejich řazení, získávání a eventuální vydávání ve školním časopise, závisí též na možnostech žáků, kteří si předmět zvolí.

Formy a metody práce se užívají dle charakteru získávání a následném zpracovávání témat – skupinová práce, samostatná práce, kolektivní práce, vyhledávání na PC. Žák samostatně třídí, hodnotí, srovnává, zaujímá subjektivní postoj k danému tématu.

Hodnocení převažuje slovní, též však je využito hodnocení známkou. Hodnotí se zde převážně zájem, snaha o orientaci ve spleti novinářské práce, která mnohdy vyžaduje i pracovní nasazení mimo učebnu. Samostatnost, schopnost orientace v textu, vyhledávání gramatických a stylistických chyb. Jde hlavně o získávání kladného vztahu k mateřskému jazyku.

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách, příležitostně v učebně výpočetní techniky, výjimečně i v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení	- vyhledávání v různých pramenech a třídění informací - uvádění věcí do souvislostí, užívání termínů - kritické posouzení svých výsledků a jejich zhodnocení - kompetence k řešení problémů - rozpoznat a pochopit problém, řešit jej, využít vlastního úsudku - k řešení problému využít vlastních získaných zkušeností - problém řešit jak ve skupině, tak i samostatně - obhájit svá rozhodnutí, nést za ně odpovědnost -
Kompetence komunikativní	- vyjádřit se výstižně, souvisle - naslouchat druhým - rozumět typům textů, komunikačních prostředků - užívat tyto komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi
Kompetence sociální a personální	- spolupracovat při jednotlivých úkolech, pracovat ve skupinách, umět se v takové skupině prosadit, podřídit se, je-li to ku prospěchu věci, pravidlu týmové práce - požádat o pomoc, je-li třeba, umět jednat slušně a ohleduplně

	- čerpat i z názorů druhých, přispívat svými vědomostmi a novými poznatky při řešení daného úkolu, umět se zapojit do diskuse - ovládat a řídit své chování, získávat sebedůvěru
Kompetence občanské	- vcítit se do situací jiných lidí, umět odhalit, ale i postavit se proti fyzickému i psychickému násilí v textech - projevit pozitivní postoj k uměleckému textu, dílu
Kompetence pracovní	- využít získané znalosti z komunikační, slohové a literární výchovy při vytváření vlastních textů, při přípravě na svá další studia, na svou budoucnost - poznatky využít při profesním zaměření

Vzdělávací oblast: Doplnující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Novinářská Činnost

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
Žák: - aplikace spisovného jazyka - užívání správných gramatických tvarů - zaměření na stylistiku - aplikace slohových útvarů - vhodnost užívání nespisovného jazyka - seznámení se s novinářskou prací - práce s počítačem - orientace na internetu - poznatky ze ZŠ aplikovat při tvorbě ŠČ - naučit se pohotovosti - rozlišit podstatné a nepodstatné informace - umět vést rozhovory - pojmenovat publ. Útvar - práce s cenzurou - ročenka školy	- procvičování gramatiky v praxi - publicistické žánry v praxi (školní časopis) - práce s počítačem - logika, samostatnost, orientace v textu - poznatky ze ZŠ aplikovat při tvorbě ŠČ - rozpoznat brakové literatury	Osobnostní rozvoj Osobnostní rozvoj, seberegulace Sociální rozvoj Poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj komunikace MKV Multikulturalita Komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin	-

- 1) Vzdělávací obor - Český jazyk a literatura - Komunikační a slohová výchova 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p; ČJL-9-1-10p dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

- 2) Vzdělávací obor - Český jazyk a literatura - Jazyková výchova 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p; ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis

ČJL-9-2-07p zná a zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

- 3) Vzdělávací obor - Český jazyk a literatura - Literární výchova 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury
má pozitivní vztah k literatuře

- 4) Vzdělávací obor - Cizí jazyk - Poslech s porozuměním 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

- 5) Vzdělávací obor - Cizí jazyk - Mluvení 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

- 6) Vzdělávací obor - Cizí jazyk - Čtení s porozuměním 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- 7) Vzdělávací obor - Cizí jazyk - Psaní 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální

doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

- 8) Vzdělávací obor - Další cizí jazyk - Poslech s porozuměním - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů

opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

- 9) Vzdělávací obor - Další cizí jazyk - Mluvení - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

- 10) Vzdělávací obor - Další cizí jazyk - Čtení s porozuměním - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- 11) Vzdělávací obor - Další cizí jazyk - Psaní - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

- 12) Vzdělávací obor - Matematika a její aplikace - Číslo a proměnná 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem

M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento)

- M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu
M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta
- zvládá orientaci na číselné ose

13) Vzdělávací obor - Matematika a její aplikace - Závislosti, vztahy a práce s daty 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- M-9-2-01p vyhledává a třídí data
M-9-2-02p porovnává data
M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
- zvládá početní úkony s penězi

14) Vzdělávací obor - Matematika a její aplikace - Geometrie v rovině a v prostoru 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce
M-9-3-06p zná a rýsuje základní rovinné útvary
M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti
M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
M-9-3-11p sestrojí síť základních těles
M-9-3-12p načrtne základní tělesa
M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa
- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- používá technické písmo
- čte jednoduché technické výkresy a rozumí jim

15) Vzdělávací obor - Matematika a její aplikace - Nestandardní aplikační úlohy a problémy 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy
M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací
M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

16) Vzdělávací obor - Informační a komunikační technologie - Vyhledávání informací a komunikace 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- ICT-9-1-01p vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace

- 17) Vzdělávací obor - Informační a komunikační technologie - Zpracování a využití informací 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy
ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p vyhledává potřebné informace na internetu
- dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou

- 18) Vzdělávací obor - Dějepis - Člověk v dějinách - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

- 19) Vzdělávací obor - Dějepis - Počátky lidské společnosti - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- D-9-2-01p má představu o rozdílech ve způsobu života pravěkých a současných lidí
D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

- 20) Vzdělávací obor - Dějepis - Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací

- 21) Vzdělávací obor - Dějepis - Křesťanství a středověká Evropa - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- D-9-4-03p uvede první státní útvary na našem území
D-9-4-03p má základní poznatky z období počátků českého státu
D-9-4-04p zná úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
D-9-4-04p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
D-9-4-05p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
D-9-4-05p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

- 22) Vzdělávací obor - Dějepis - Objevy a dobývání. Počátky nové doby - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
D-9-5-04p, D-9-5-05p má přehled o zásadních historických událostech v naší zemi
D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

23) Vzdělávací obor - Dějepis - Modernizace společnosti - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- D-9-6-03p má přehled o jednotlivých historických událostech v naší zemi v 19. století
- D-9-6-03p zná nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století
- D-9-6-04p rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap

24) Vzdělávací obor - Dějepis - Moderní doba - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky první světové války
- D-9-7-01p, D-9-7-05p má základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky

25) Vzdělávací obor - Dějepis - Rozdělení a integrující se svět - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
- D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

26) Vzdělávací obor - Výchova k občanství - Člověk ve společnosti - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- VO-9-1-03p kriticky přistupuje k projevům vandalismu
- VO-9-1-06p má osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
- VO-9-1-07p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- VO-9-1-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
- VO-9-1-09p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie

27) Vzdělávací obor - Výchova k občanství - Člověk jako jedinec - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
- VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

28) Vzdělávací obor - Výchova k občanství - Člověk, stát a hospodářství - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- VO-9-3-02p má základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

- VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
- VO-9-3-03p na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
- VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům
- VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

29) Vzdělávací obor - Výchova k občanství - Člověk, stát a právo - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- VO-9-4-02p má základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti
- VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
- VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
- VO-9-4-04p zná základní práva a povinnosti občanů
- VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
- VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
- VO-9-4-06p má základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
- VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti vč. běžné komunikace s úřady; v případě potřeby požádá vhodným způsobem o radu
- VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služeb pomáhajících organizací

30) Vzdělávací obor - Výchova k občanství - Mezinárodní vztahy, globální svět - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- VO-9-5-01p ví o právech občanů ČR v rámci EU a způsobech jejich uplatňování
- VO-9-5-01p, VO-9-5-02p uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy
- VO-9-5-06p uvede příklady mezinárodního terorismu

31) Vzdělávací obor - Fyzika - Látky a tělesa - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- F-9-1-01p změní v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

32) Vzdělávací obor - Fyzika - Pohyb těles, síly - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- F-9-2-01p pozná, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
- F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
- F-9-2-05p předvídá změnu pohybu těles při působení síly

F-9-2-06p aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů

33) Vzdělávací obor - Fyzika - Mechanické vlastnosti tekutin - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

34) Vzdělávací obor - Fyzika - Energie - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

F-9-4-02p zná vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

F-9-4-03p rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití

F-9-4-04p rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem

F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

35) Vzdělávací obor - Fyzika - Zvukové děje - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

36) Vzdělávací obor - Fyzika - Elektromagnetické a světelné děje - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p zná zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití, rozpozná, zda těleso je či není zdrojem světla

F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

37) Vzdělávací obor - Fyzika - Vesmír - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země

F-9-7-02p rozliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
- si osvojí základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

38) Vzdělávací obor - Chemie - Pozorování, pokus a bezpečnost práce - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

- CH-9-1-03p reaguje na případy úniku nebezpečných látek
- rozpozná přeměny skupenství látek

39) Vzdělávací obor - Chemie - Směsi - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky
CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití
CH-9-2-06p uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

40) Vzdělávací obor - Chemie - Částicové složení látek a chemické prvky - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- CH-9-3-02p pozná nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
CH-9-3-03p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

Vzdělávací obor - Chemie - Chemické reakce - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

41) Vzdělávací obor - Chemie - Anorganické sloučeniny - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
CH-9-5-03p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

42) Vzdělávací obor - Chemie - Organické sloučeniny - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
CH-9-6-02p zná příklady produktů průmyslového zpracování ropy
CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy

43) Vzdělávací obor - Chemie - Chemie a společnost - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- CH-9-7-01p ví o využívání prvotních a druhotných surovin
CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

44) Vzdělávací obor - Přírodopis - Obecná biologie a genetika - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozlišuje základní projevy a podmínky života
- P-9-1-03p zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů
- P-9-1-04p rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy
- P-9-1-07p ví o vlivu virů a bakterií v přírodě a na člověka
 - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
 - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

45) Vzdělávací obor - Přírodopis - Biologie hub - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků PP
- P-9-2-03p pozná lišejníky

46) Vzdělávací obor - Přírodopis - Biologie rostlin - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- P-9-3-02p porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin
- P-9-3-03p ví o základních rostlinných fyziologických procesech a o jejich využití
- P-9-3-03p zná význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
- P-9-3-05p popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

47) Vzdělávací obor - Přírodopis - Biologie živočichů - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
 - využívá zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb

48) Vzdělávací obor - Přírodopis - Biologie člověka - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka

P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince

P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

P-9-5-05p zná zásady poskytování první pomoci při poranění

49) Vzdělávací obor - Přírodopis - Neživá příroda - Průvodce upraveným RVP ZV:
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

P-9-6-01p popíše jednotlivé vrstvy Země

P-9-6-02p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny

P-9-6-03p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů

P-9-6-04p rozeznává některé druhy půd a objasňuje jejich vznik

P-9-6-06p ví o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

50) Vzdělávací obor - Přírodopis - Základy ekologie - Průvodce upraveným RVP ZV:
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

P-9-7-01p uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02p rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému

P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

51) Vzdělávací obor - Přírodopis - Praktické poznávání přírody - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

P-9-8-02p dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody

52) Vzdělávací obor - Zeměpis - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

Z-9-1-04p získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí

53) Vzdělávací obor - Zeměpis - Přírodní obraz Země - Průvodce upraveným RVP ZV:
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

Z-9-2-02p objasní důsledky pohybů Země

Z-9-2-04p ví o působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost

Z-9-2-04p ví o působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

- 54) Vzdělávací obor - Zeměpis - Regiony světa - Průvodce upraveným RVP ZV:
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- Z-9-3-02p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- Z-9-3-03p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

- 55) Vzdělávací obor - Zeměpis - Společenské a hospodářské prostředí - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- Z-9-4-02p ví, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel
 - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

- 56) Vzdělávací obor - Zeměpis - Životní prostředí - Průvodce upraveným RVP ZV:
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- Z-9-5-02p zná příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- Z-9-5-03p uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

- 57) Vzdělávací obor - Zeměpis - Česká republika - Průvodce upraveným RVP ZV:
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- Z-9-6-03p zná přírodní podmínky České republiky, popíše povrch a jeho členitost
- Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

- 58) Vzdělávací obor - Zeměpis - Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

- 59) Vzdělávací obor - Hudební výchova 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV:
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata
- HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně

HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

60) Vzdělávací obor - Výtvarná výchova 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV:

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

VV-9-1-01–08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává je s výsledky ostatních

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

61) Vzdělávací obor - Výchova ke zdraví - Průvodce upraveným RVP ZV:

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny

VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím

VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem

VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy

VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí

VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla

VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

62) Tělesná výchova - Činnosti ovlivňující zdraví - Průvodce upraveným RVP ZV:

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení

- TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu“ raněného
- TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
 - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti

63) Vzdělávací obor - Tělesná výchova - Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- TV-9-2-01p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

64) Vzdělávací obor - Tělesná výchova - Činnosti podporující pohybové učení - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváků
- TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

65) Vzdělávací obor - Tělesná výchova - Zdravotní tělesná výchova 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- ZTV-9-1-01p uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
- ZTV-9-1-02p zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovňovací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
- ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

66) Vzdělávací obor - Člověk a svět práce - Práce s technickými materiály - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu

- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

67) Vzdělávací obor - Člověk a svět práce - Design a konstruování - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model

ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

68) Vzdělávací obor - Člověk a svět práce - Pěstelské práce, chovatelství - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

69) Vzdělávací obor - Člověk a svět práce - Provoz a údržba domácnosti - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku

ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti

ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

70) Vzdělávací obor - Člověk a svět práce - Příprava pokrmů 2. stupeň - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČSP-9-2-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

71) Vzdělávací obor - Člověk a svět práce - Práce s laboratorní technikou - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu

ČSP-9-6-04p dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech

ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

72) Vzdělávací obor - Člověk a svět práce - Využití digitálních technologií - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČSP-9-7-01p ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu

ČSP-9-7-02p propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení

ČSP-9-7-03p pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb

ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením

ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

73) Vzdělávací obor - Člověk a svět práce - Svět práce - Průvodce upraveným RVP ZV: Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČSP-9-8-01p zná pracovní činnosti vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách

ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života

ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání

ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání

- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

74) Do RVP ZV se zařazují Doplnující vzdělávací obory, které nejsou povinnou součástí základního vzdělávání, jeho vzdělávací obsah pouze doplňují a rozšiřují. Doplnující vzdělávací obory je možné využít pro všechny nebo jen pro některé žáky jako povinný nebo volitelný vzdělávací obsah. Očekávané výstupy uvedené v Doplnujících vzdělávacích oborech nestanovují závaznou úroveň a jsou pouze doporučené pro formulování výstupů v učebních osnovách v ŠVP. Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření není proto v RVP ZV stanovena.

Obsah

1	Učební plán.....	1
1.1	II. stupeň.....	1
2	Učební osnovy.....	2
2.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	2
2.1.1	Český jazyk a literatura.....	2
2.2	Anglický jazyk.....	31
2.3	Německý jazyk.....	41
3	Matematika a její aplikace.....	46
3.1	Matematika.....	46
4	Informační a komunikační technologie.....	63
4.1	Informatika.....	633
5	Člověk a společnost.....	688
5.1	Dějepis.....	688
5.2	Výchova k občanství.....	788
6	Člověk a příroda.....	877
6.1	Fyzika.....	877
6.2	Chemie.....	1044
6.3	Přírodopis.....	119
6.4	Zeměpis.....	1311
7	Člověk a svět práce.....	1433
7.1	Pracovní výchova.....	1433
8	Umění a kultura.....	1533
8.1	Hudební výchova.....	1533
8.2	Výtvarná výchova.....	1644
9	Člověk a zdraví.....	1755
9.1	Tělesná výchova.....	1755
9.2	Atletika.....	18989
9.3	Plavání.....	1955
10	Člověk a zdraví.....	2055
10.1	Výchova ke zdraví.....	2055
11	Doplňující vzdělávací obory.....	2155
11.1	Přehled volitelných předmětů, které budou zařazovány podle zájmu žáků.....	2155
11.1.1	VÝTVARNÁ DÍLNA.....	2155
11.1.2	SPOLEČENSKÉ CHOVÁNÍ.....	21818
11.1.3	Etika.....	2222
11.1.4	Praktikum německého jazyka.....	22727
11.1.5	Sportovní hry.....	22929
11.1.6	Matematické praktikum.....	23636
11.1.7	Novinářská činnost.....	2422
	Příloha ke školnímu vzdělávacímu programu.....	245